

VLAAMS PARLEMENT

ZITTING 1995-1996

6 MAART 1996

ONTWERP VAN DECREET

**tot vaststelling van de regelen inzake de werking en de verdeling
van het Sociaal Impulsfonds**

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

I. ALGEMENE TOELICHTING

Het Sociaal Impulsfonds heeft de opdracht "om het gemeentelijk beleid inzake het herstel van de leef- en omgevingskwaliteit van de achtergestelde buurten en de steden en het gemeentelijk beleid inzake de bestrijding van de kansarmoede te ondersteunen".

Het voorontwerp dat voorligt wil de regels vaststellen inzake de verdeling en de werking van het Sociaal Impulsfonds.

1. Uitgangspunten

De verbetering van de leef- en omgevingskwaliteit van de samenleving is een topprioriteit voor de Vlaamse regering. Het moet opnieuw goed en veilig leven zijn. Verval en verpaupering tasten het maatschappelijke weefsel aan en vormen een voedingsbodem voor sociale uitsluiting, armoede, stijgende criminaliteit, afkeer van de democratie.

De verloedering van de leefomgeving, de oprukkende kansarmoede en het gevoel van stijgende onveiligheid zijn fenomenen die het sterkst voelbaar zijn in de grote steden en de verstedelijkte gebieden. Zij zijn er nochtans niet toe beperkt. Ook in andere gemeenten zijn achtergestelde gebieden, worden mensen geconfronteerd met kansarmoede, en is er nood aan een samenhangend en doordacht sociaal beleid.

Op brede basis moeten daarom de voorwaarden worden geschapen, niet alleen om de verloedering weg te werken, maar ook om pro-actief en preventief, op te treden waar het samenleven dreigt aangetast te worden.

Het komt er op aan die inspanningen te bundelen en te heroriënteren naar grotere doelmatigheid en ze samen met nieuwe middelen in te zetten in functie van een strategisch en toekomstgericht beleid.

De achterstellingsproblematiek is het meest nadrukkelijk aanwezig in de steden en verstedelijkte gebieden. Deze zullen dan ook een prioritaire aandacht krijgen in het beleid.

De problemen van de steden en hun achtergestelde buurten zijn problemen van concentratie : van geconcentreerde armoede, werkloosheid, racisme en andere vormen van ongelijkheid, criminaliteit en onveiligheid inbegrepen. Zo zien we dat in agglomeraties 40 % van jonge uitkeringsgerechtigde werklozen wonen, 60 % migranten werklozen, 63 % bestaansminimum, 55 % van de arme kinderen worden er geboren... Dit is het resultaat van een langzaam proces dat met de suburbanisatie van de jaren zestig is gestart.

Voor meer informatie wordt verwezen naar deel 1 van de nota inzake het Stedelijk beleid "Voor steden en mensen. Naar een verbetering van de leef -en omgevings-kwaliteit van steden en achtergestelde buurten in Vlaanderen" (Stuk 167 (1995-1996) – Nr. 1) die in het Vlaams Parlement werd ingediend.

Het Sociaal Impulsfonds zal zich echter niet beperken tot de welzijns -en armoedeproblematiek. Het lokale beleidsplan zal ook aandacht moeten besteden aan alle beleidsdomeinen die in de gemeente de leef – en omgevingskwaliteit kunnen verbeteren. Zo kan het lokale bestuur acties voorstellen op het vlak van huisvesting, de ondersteuning van de economische activiteit om zo het economisch draagvlak te verstevigen, de bevordering van de tewerkstelling en de werkgelegenheid, de verbetering van de verkeersleefbaarheid en van de ruimtelijke ordening,...

De "gemiddelde burger" heeft de mogelijkheden om te ontsnappen aan deze negatieve elementen van de stedelijke schaalvergroting of wijkgebonden problemen door te "vluchten" naar de randgemeente of het platteland.

Kansarme groepen -voor wie de buurt belangrijk blijft als onmiddellijke leefomgeving- kunnen niet weg. Een vicieuze cirkel van verval is op gang gekomen. Het is duidelijk dat dit niet meer kan.

Het is met deze vaststelling voor ogen, dat de Vlaamse regering de verbetering van de leef- en omgevingskwaliteit tot één van haar topprioriteiten heeft gemaakt, waarbij zij een bijzondere aandacht wenst te richten op het herstel van de vitaliteit van de steden en in het bijzonder van de achtergestelde buurten.

2. Inclusief beleid

Met inclusief beleid wordt bedoeld dat op vele domeinen gelijktijdig en samenhangend maatregelen worden getroffen om de vitaliteit van de steden en de achtergestelde buurten te herstellen. Hefbomen voor oplossingen zijn te vinden in de gezinszorg, samenlevingsopbouw, werkgelegenheid, huisvesting, ruimtelijke ordening, mobiliteit, onderwijs en opleiding, gezondheid, welzijn, economie, cultuur,... Complexe problemen vragen om een geïntegreerde aanpak.

Elke minister zal een inclusief beleid voeren dat gericht is op de verbetering van de leef- en omgevingskwaliteit (zie deel 2 van de voormelde nota stedelijk beleid).

3. Decentralisatie en responsabilisering : een pact met de gemeenten

Het verbeteren van de leef- en omgevingskwaliteit van de samenleving kan slechts succesvol worden aangepakt in samenwerking en samen-verantwoordelijkheid tussen het Vlaamse niveau en de lokale besturen.

Het is aan de basis dat de behoeften het best ingeschat kunnen worden, juistere beleidskeuzes kunnen worden gemaakt en waar de drempel voor de bevolking het laagst is. Deze decentralisatie moet uiteraard gepaard gaan met een verhoogde responsabilisering, goede afspraken over de doelstellingen en verbintenissen die voor meerdere jaren worden vastgelegd met inbegrip van de te verwezenlijken resultaten en de wijze waarop de effectiviteitscontrole wordt uitgevoerd.

In het Vlaams regeerakkoord wordt geopteerd voor een beleidsvoering en een samenwerkingsmodel "waarbij het overleg en het partnerschap tussen de verschillende overheden centraal" staat. De gemeentebesturen zijn "de bevoorrechte partners voor de Vlaamse regering. Tussen regering en gemeenten moet een pact worden gesloten waarin ze samen hun taken en middelen zodanig herverdelen dat ze een betere dienstverlening aan de Vlamingen kunnen verzekeren".

4. Specifieke acties via het Sociaal Impulsfonds

Naast het Gemeentefonds waar niet wordt aan geraakt, en het Investeringsfonds, wordt bij decreet een Sociaal Impulsfonds opgericht.

Het Impulsfonds heeft tot doel een maximaal aantal middelen te bundelen die zullen worden aangewend voor acties gericht op de verbetering van de leefkwaliteit en omgevingskwaliteit met een bijzondere aandacht voor het stedelijk herstel en het verbeteren van de leefkwaliteit in achtergestelde buurten.

Daardoor ontstaat een duidelijk drieluik in de financiering van de lokale besturen, waarbij het Gemeentefonds een wezenlijke bijdrage levert in de algemene opdrachten en werking van de gemeenten, het Investeringsfonds een objectieve ondersteuning vormt voor het investeringsbeleid en het Sociaal Impulsfonds de basis vormt voor een actief gedecentraliseerd beleid op het vlak van de leef-en omgevingskwaliteit.

De decretale onderbouw van het Impulsfonds moet de lokale besturen zekerheid geven inzake de continuïteit van de middelen voor het voeren van een pro-actief en preventief beleid tot de voorkoming en het wegwerken van achterstellingen.

De middelen van het Sociaal Impulsfonds

Voor het Sociaal Impulsfonds wordt decretaal een substantiële budgettaire ruimte geschapen om binnen een redelijke termijn tot tastbare resultaten te komen.

Het Fonds wordt in 1996 van kracht.

Aangezien het Fonds slechts vanaf 1997 volledig operationeel zal zijn, zullen de middelen geleidelijk groeien.

Om dit beleid ten volle te kunnen uitvoeren, moet een maximaal aantal middelen gebundeld kunnen worden ingezet.

Het Sociaal Impulsfonds bestaat uit de volgende middelen :

- het VFIK : 942,3 mio
- kansarmoedegelden : 90,6 mio
- het BFMW : 2,145 mia
- de Bijzondere Dotatie : 750 mio
- nieuwe middelen 1996 : 500 mio

Totaal : 4,4428 mia

Het is van belang dat de gemeenten voor de komende jaren zekerheid krijgen over hun trekkingsrecht op het Sociaal Impulsfonds. Alleen op die manier kunnen de gemeenten een meerjarenplanning uitbouwen en krijgt het pact van de Vlaamse regering met de gemeenten een ernstige kans.

De Vlaamse regering heeft op haar vergadering van 20 december 1995 daarom beslist om de vastleggingsmachtiging voor het jaar 1997 vast te stellen op 5, 428 mld. BF en voor de jaren 1998 en 1999 telkens cumulatief een bijkomend bedrag van 1 mld. BF te reserveren dat aan de vastleggingsmachtiging van het Sociaal Impulsfonds wordt toegevoegd. De verhoging in 1998 en 1999 wordt afhankelijk gemaakt van een gunstige evaluatie van de uitvoering van het decreet, in het bijzonder inzake het behalen van de in de beleidsovereenkomst vooropgezette resultaten.

Vanaf het jaar 2000 wordt het bedrag van het Sociaal Impulsfonds aangepast aan een evolutiepercentage.

Deze dotatie wordt daarnaast elk jaar verhoogd met de opbrengst van het vorige jaar van de heffing op leegstand en verkrotting.

Verdeling van de middelen uit het Sociaal Impulsfonds

De verdeling van de middelen van het Sociaal Impulsfonds gebeurt tussen alle gemeenten aan de hand van de criteria die gebaseerd zijn op de achterstelling.

De toepassing van de verdelingscriteria leidt ertoe dat de gemeenten waar de achterstellingsproblematiek het sterkst aanwezig en voelbaar is, daarvoor het merendeel van de middelen bekomen. In concreto worden de nieuwe middelen aan een zeer beperkt aantal gemeenten toegewezen. Via de toepassing van de achterstellingscriteria wordt deze groep van gemeenten bovendien uitgebreid naargelang de middelen van het Sociaal Impulsfonds toenemen.

De achterstelling wordt gemeten aan de hand van tien criteria, zowel persoons-gebonden als omgevingsgebonden criteria.

Om de concentratie van de achterstellingsproblematiek te bepalen, wordt een dubbele factor ingevoerd :

- een wegingsfactor : criteria die een grotere invloed hebben op de achterstellingssituatie krijgen een groter gewicht en meer punten ;

- een cumulatiefactor : daarenboven moeten de gemeenten op de tien criteria samen een score van minimaal 50 punten op 100 halen, vertrekkende vanuit het gegeven dat een gemeente per criterium een hogere score moet halen dan het Vlaamse gemiddelde. Om 50 punten te hebben, moet een gemeente scoren op .minimaal 4 van de 10 criteria.

Waarborg

Ongeacht het resultaat van de verdeling ingevolge de toepassing van de 10 criteria, ontvangt elke gemeente evenwel een gewaarborgd aandeel dat, naargelang het geval, gelijk is aan :

ofwel : de som van hun laatst gekend aandeel in het BFMW (1994) en van het aandeel dat de gemeente zou bekomen hebben voor de Bijzondere Dotatie 1996 (750 mio)

ofwel : de som van haar laatst gekend aandeel in het Bijzonder Fonds Maatschappelijk Welzijn en het Vlaams Fonds voor Integratie Kansarmen (VFIK)- 1996 (942,3 mio)

Het nominale bedrag van deze waarborg blijft voor de volgende jaren constant op het niveau 1996. Vanaf 2000 wordt deze waarborg jaarlijks aangepast aan hetzelfde evolutiepercentage waarmee het Sociaal Impulsfonds zal evolueren.

De decretaal voorziene afbouw van Bijzondere Dotatie en VFIK wordt door deze techniek gestuit, wat neerkomt op een winst voor alle gemeenten t.o.v. de vroegere situatie.

Het gewaarborgde aandeel wordt in het begin aan elke gemeente gegarandeerd. Het wordt evenwel degressief afgebouwd zolang de gemeente zelf geen afdoende eigen fiscale inspanningen levert op het vlak van de aanslagvoeten van de aanvullende personenbelasting of van de opcentiemen op de onroerende voorheffing.. Het niveau van de minimale fiscale inspanning wordt in het decreet zelf vastgesteld.

Resultaat van de verdeling

Het resultaat van de verdeling is zo dat de gemeenten waar de achterstellingsproblematiek het sterkst aanwezig, ten gevolge van de toepassing van de verdelingscriteria, het grootste aandeel ontvangen. Dit betekent dat de groei van het Fonds selectief in een beperkt aantal gemeenten zal worden ingezet.

In de gemeenten met een klaarblijkelijke achterstellingsproblematiek en met achtergestelde buurten moeten inderdaad doelgerichte acties worden ondernomen.

Voorafname

Ten behoeve van de Vlaamse Gemeenschapscommissie wordt een voorafname op het Sociaal Impulsfonds voorzien ten bedrage van 80 miljoen frank per jaar.

Ook de V.G.C. zal verplicht zijn om een beleidsplan op te maken, waarna de Vlaamse regering dit plan goedkeurt in de vorm van een beleidsovereenkomst. De bepalingen betreffende het beleidsplan voor de gemeenten zijn van overeenkomstige toepassing op de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

Er wordt ook een voorafname van 20 miljoen frank voorzien met het oog op onderzoeken en experimenten in het kader van dit decreet en die een supra- communale waarde of draagwijdte hebben, evenals voor de ondersteuning van doelgroeporganisaties, zoals de verenigingen die actief zijn in en voor de vierde wereld.

Bovendien is er een voorafname van 20 miljoen frank voor de vorming, de begeleiding, de informatie en de sensibilisering in het kader van dit decreet.

5. De werking van het Sociaal Impulsfonds

Trekkingsrechten

Het Sociaal Impulsfonds werkt met trekkingsrechten die op zich geen absoluut recht op subsidies geven. Zoals met het Investeringsfonds hebben de gemeenten de zekerheid dat ze over een bepaald bedrag beschikken. De uitbetaling is evenwel afhankelijk van de uitvoering van de beleidsovereenkomst (nl. het behalen van de vooraf afgesproken resultaten).

Het jaarlijks bedrag waarop elke gemeente recht heeft in-gevolge de verdeling van de dotatie volgens de decretaal bepaalde criteria vormt haar trekkingsrecht dat voor haar wordt gereserveerd.

Het kan worden gebruikt binnen de grenzen van het decreet Sociaal Impulsfonds.

De op het einde van het jaar niet-gebruikte trekkingsrechten van een gemeente worden ambtshalve naar het volgende jaar overgedragen en bij de voor die gemeente gereserveerde trekkingsrechten van dat jaar toegevoegd.

Niet-gebruikte trekkingsrechten worden maximaal eenmaal overgedragen. De Vlaamse regering kan die termijn maximaal met één jaar verlengen.

Zodra de beleidsovereenkomst tussen de Vlaamse overheid en het lokale bestuur is afgesloten, zal een eerste voor-schot worden gestort.

6. Besteding op lokaal vlak

Een beleidsplan wordt samen opgemaakt door de gemeen-te en het OCMW, in overleg met de lokale actoren in een lo-kale stuurgroep. Deze stelt het beleidsplan voor waarna de Raad voor Maatschappelijk Welzijn en vervolgens de ge-meenteraad het beleidsplan goedkeuren.

In het beleidsplan bepaalt de lokale overheid zelf de doel-stellingen en prioriteiten voor haar beleid en geeft ze aan welke meetbare resultaten men wil bereiken.

Het lokale beleidsplan is een samenhangend en sectorover-schrijdend plan onder eindverantwoordelijkheid van de ge-meente. Het plan bevat duidelijke doelstellingen, actiepun-ten, een tijdgebonden uitvoeringplanning en via te bepalen indicatoren meetbare resultaatverbintenissen. Het plan geeft aan welke effecten binnen welke termijn worden beoogd.

De lokale autonomie wordt daarbij maximaal gerespec-teerd. Zowel gemeenteraad als Raad voor Maatschappelijk Welzijn moeten instemmen met het beleidsplan.

De gemeenten waar buurten of wijken aanwezig zijn waar de achterstellingsproblematiek significant aanwezig is, moe-ten wel een substantieel gedeelte van de middelen inzetten om in die wijken een verbetering te bereiken van de leefkwa-liteit.

De Vlaamse overheid bepaalt het kader waarin het lokale beleidsplan wordt opge-maakt. Het plan komt tot stand in dialoog tussen het lokale bestuur, het OCMW, de lokale acto-ren en met participatie van de doelgroepen. Dit impliceert dat ook op lokaal vlak een geëigende structuur (bv. een stuurgroep) wordt opgezet, die toelaat om het partnerschap met de Vlaamse overheid operationeel te maken. Deze is ver-antwoordelijk voor de uittekening van de lokale beleidsop-ties, de keuze van de prioriteiten en de precieze afbakening van de geselecteerde achtergestelde buurten. Indien de Vlaamse regering akkoord gaat met het beleidsplan, wordt de

goedkeuring verleend onder de vorm van een beleidsovereenkomst.

7. Resultaatcontrole en vereffening middelen

De Vlaamse overheid controleert het resultaat aan de hand van vooraf in de overeenkomst bepaalde maatstaven. Er wordt dus afgestapt van projectcontrole.

De trekkingsrechten worden uitbetaald in functie van de uitvoering van de beleidsnota en het behalen van de resultaten waarmee de regering heeft ingestemd door middel van een overeenkomst.

Deze overeenkomsten tussen de regering en het lokale bestuur wordt uiteraard gemoduleerd naargelang de betrokken gemeente en de problematiek waarmee men geconfronteerd wordt.

In de gemeenten waar de achterstellingsproblematiek significant aanwezig is en de gemeenten waar zich achtergestelde buurten bevinden, worden de beleidsovereenkomsten meer gedetailleerd uitgewerkt.

De lokale krachtlijnen worden – in de gemeenten die meer ontvangen dan het gewaarborgd trekkingsrecht – vertaald via het wijkontwikkelingsplan welke de samenwerking van alle mogelijke actoren binnen de wijk en de betrokkenheid van de bewoners garandeert.

Gemeenten die geen beleidsnota indienen of die de toegekende middelen niet prioritair wensen in te zetten in de achtergestelde buurten wanneer die op hun grondgebied op objectieve wijze zijn aangeduid, kunnen dus geen beroep doen op de voorziene middelen.

8. Overzicht van de procedure

- a) Verdeling van de trekkingsrechten op grond van het decreet ;
- b) de Vlaamse regering bepaalt, onder meer in besluiten tot uitvoering van het decreet, het kader waarbinnen de lokale beleidsplannen worden opgemaakt (d.w.z. onder meer de elementen die aan bod moeten komen) ;
- c) de lokale besturen (gemeenten en OCMW's) maken een lokaal beleidsplan op, bepalen de eigen prioriteiten en de beoogde resultaten ;
- d) de ministers bevoegd voor stedelijk beleid en voor welzijn stemmen in met het beleidsplan en sluiten namens de Vlaamse regering een beleidsovereenkomst af met de gemeente en het OCMW. Het initiatiefrecht berust bij de minister bevoegd voor stedelijk beleid ;
- e) de uitbetaling van de trekkingsrechten gebeurt in functie van de behaalde resultaten.

II. BEGROTINGSTECHNISCHE TOELICHTING

Omwille van de grote complexiteit op begrotingstechnisch vlak, wordt hierna getracht om het geheel ietwat doorzichtiger te maken.

Verschillende aspecten moesten begrotingstechnisch een oplossing krijgen :

1. Begrotingstechnieken van de geïncorporeerde fondsen

Het Sociaal Impulsfonds bundelt een aantal bestaande fondsen (VFIK, BFMW en Bijzondere Dotatie). De moeilijkheid hierbij was dat de voor deze fondsen gebruikte begrotingstechnieken onderling verschilden en daarenboven afwaken van de voor het Sociaal Impulsfonds gebruikte begrotingstechniek.

1.1. Het VFIK werkte met trekkingsrechten op gesplitste kredieten (vastleggings- en ordonnanceringskredieten – VK en OK). Het gebruik van de kredieten was gekoppeld aan specifieke voorwaarden, met name de verplichting om projectplannen op te stellen en de projecten uit te voeren. Deze projectplannen en projecten liepen over meerdere jaren. Bij de goedkeuring van het projectplan werd het benodigde krediet vastgelegd. De betalingen werden aangerekend op de overeenkomstige ordonnanceringskredieten en gebeurden via een voorschottensysteem, dat twee semestriële voorschotten van 45 % voorzag, met een afzonderlijke afrekening voor het jaarsaldo. De vereffeningen konden over meerdere jaren worden verspreid.

Terwijl normalerwijze de niet-gebruikte vastleggingskredieten op het einde van een begrotingsjaar geannuleerd worden, voorzag het VFIK-decreet dat het jaarlijkse vastleggingskrediet verhoogd werd met het saldo aan niet-vastgelegde kredieten. Dit was nodig omdat de gemeenten hun niet-gebruikte trekkingsrechten (binnen bepaalde grenzen) konden overdragen.

1.2. Het BFMW werkte met aandelen op niet-gesplitste kredieten (NGK). Indien een dergelijk krediet niet is vastgelegd, vervalt het. Indien het is vastgelegd, kan dit krediet worden overgedragen naar het volgende begrotingsjaar en worden gebruikt om elke uitgave te ordonnanceren die tijdens het voorgaande begrotingsjaar werd vastgelegd.

Het krediet werd hoofdzakelijk (94%) gebruikt als een tegemoetkoming in de lasten door het OCMW gedragen in het vorig dienstjaar en slechts gedeeltelijk (6%) als een tegemoetkoming in de lasten van goedgekeurde projecten voor kansarmen. In tegenstelling tot het VFIK, dat lopende projecten financierde en waarbij de financiering het project volgde, werden in het BFMW echter enkel die lasten voor kansarmoede-projecten in aanmerking genomen, welke een OCMW gedurende het vorige dienstjaar had gedragen.

Het BFMW werkte met een voorschottensysteem (50% in eerste kwartaal en 30 % in het derde kwartaal) dat gebaseerd was op de laatst gekende definitieve verdeling van het BFMW, met een eindafrekening zodra het definitieve aandeel voor het desbetreffende dienstjaar bekend was, d.i. na de goedkeuring van de OCMW-rekening. Bijvoorbeeld : het BFMW 1995 dekt de netto-lasten van het OCMW van 1994, de voorschotten worden uitbetaald op basis van BFMW 1993 (omdat voor het BFMW 1994 nog geen definitief aandeel bekend is op het ogenblik dat de voorschotten moeten worden uitbetaald) en de eindafrekening gebeurt na de goedkeuring van de OCMW-rekening voor 1994 en de inspectie van deze rekening (d.i. eind 1996).

Aangezien het NGK van 1995 volledig is vastgelegd en de ordonnanciering op dit krediet dus kan blijven gebeuren tot einde 1996, stellen er zich geen bijzondere problemen voor de uitbetaling van het BFMW-aandeel 1995. De kredietvorm (NGK) beantwoordde daarom ook aan het opzet en de finaliteit van het BFMW.

1.3. De Bijzondere Dotatie werkte met aandelen op een niet-geplitst krediet. De Bijzondere Dotatie werd jaarlijks uit-

gekeerd aan de gemeenten, die geen VFIK-trekkingsrechten hadden. De uitbetaling gebeurde in het laatste kwartaal van het jaar, omdat men voor de berekening afhankelijk was van de beschikbaarheid van gegevens omtrent de aanvullende belasting op de personenbelasting (APB) en de opcentiemen op de onroerende voorheffing (OV). De uitbetaling was aan geen enkele voorwaarde gekoppeld, zodat de vastlegging en de ordonnancering in hetzelfde jaar konden gebeuren. Daarom kon zonder enig begrotingstechnisch probleem de kredietvorm NGK worden gebruikt. De opname van de Bijzondere Dotatie in het Sociaal Impulsfonds geeft het minste begrotingstechnische problemen.

1.4. Het Sociaal Impulsfonds werkt met een vastleggingsmachtiging, met daaraan gekoppeld twee betalingskredieten in de vorm van een niet-gesplitst krediet. De incorporatie van de voornoemde fondsen gaat gepaard met een overgang van verschillende kredietvormen (begrotingstechniek) naar één kredietvorm (begrotingstechniek).

2. Implicaties van de gebruikte begrotingstechnieken

Bij de incorporatie en de vereenvoudiging tot één enkele kredietvorm, moest bijzondere aandacht worden besteed aan de implicaties van de voormalige systemen en van het nieuwe systeem.

2.1. De incorporatie van de Bijzondere Dotatie in het Sociaal Impulsfonds kan probleemloos gebeuren, omdat de vereffening ervan volledig is afgerond op het ogenblik van de inwerkingtreding van het Sociaal Impulsfonds-decreet. De gemeenten ontvingen hun aandeel van 1995, de budgettaire verrekening gebeurde onmiddellijk.

2.2. De vereffening van het BFMW is nog niet beëindigd op het ogenblik van de opname van het BFMW in het Sociaal Impulsfonds. Toch stellen er zich geen bijzondere problemen. Het krediet (NGK) voor het BFMW 1995 is reeds in zijn geheel vastgelegd en het definitieve aandeel is bekend en kan dus uitbetaald worden voor het einde van het begrotingsjaar 1996. Zoals reeds vermeld, kan men tot op dat ogenblik blijven ordonnanceren op het betreffende krediet. Men moet er enkel zorg voor dragen dat de bepalingen betreffende de berekening van de aandelen in de overgangsfase van kracht blijven. Hiervoor werden de nodige overgangsbepalingen voorzien (zie artikel 21, § 3).

Indien er, omwille van de laattijdige goedkeuring van het Sociaal Impulsfonds-decreet, in 1996 nog voorschotten worden uitbetaald krachtens het bestaande verdelingsbesluit, worden deze voorschotten verrekend op het ogenblik van de uitbetaling van het gewaarborgd trekkingsrecht op het Sociaal Impulsfonds, meer precies van het gedeelte ervan dat overeenstemt met het vroegere BFMW-aandeel (zie artikel 23, § 1).

2.3. De vereffening van het VFIK is meer gecompliceerd, omdat a) de gemeenten al dan niet volledig gebruik hebben gemaakt van hun trekkingsrechten en de kredieten dus al dan niet zijn vastgelegd en b) op de reeds vastgelegde kredieten nog betalingen moeten gebeuren totdat de projecten volledig zijn beëindigd.

2.3.1. Vastgelegde kredieten : de vastgelegde trekkingsrechten zijn bestemd voor de betaling van de lopende projecten. Artikel 12 van het decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1996 bepaalt dat de ordonnanceringen van de uitgaven die in de loop van de vorige begrotingsjaren werden vast-

gelegd ten laste van een vastleggingskrediet (in casu voor de VFIK-projecten) op een basisallocatie die is overgegaan in andere basisallocaties, mogen worden aangerekend op de overeenstemmende basisallocatie van de begroting voor 1996. Artikel 21 van het ontwerp van decreet specificeert deze bepaling voor de uitgaven waarvoor in het verleden vastleggingen werden genomen op het VFIK. De ordonnanceringszaken zullen in de toekomst gebeuren op het betalingskrediet van het Sociaal Impulsfonds.

2.3.2. Niet-vastgelegde kredieten : het VFIK-decreet voorziet de mogelijkheid voor een gemeente om de niet-vastgelegde trekkingsrechten over te dragen. Wanneer de toegekende aandelen niet tijdig werden gebruikt (binnen 3 jaar, eventueel verlengd met 1 jaar) werden de saldi verdeeld over de andere gemeenten. De niet-vastgelegde kredieten werden m.a.w. niet geannuleerd. De onderstaande tabel geeft een globaal overzicht van de nog niet aangewende en dus niet-vastgelegde trekkingsrechten van 1991 tot en met 1995 (stand 12/12/95) :

	Totaal krediet	Vastgelegd	Rest
1991	1.128.499.993	1.128.464.268	35.725
1992	1.128.499.993	1.128.499.714	279
1993	1.128.499.999	1.122.448.451	6.051.548
1994	1.128.499.999	1.090.321.693	38.178.307
1995	942.300.000	335.089.475	606.230.525
TOT.			650.496.399

Wanneer we 1995 buiten beschouwing laten – hiervoor werden reeds dossiers ingediend (voor ca. 150 miljoen) maar nog niet goedgekeurd – , blijkt dat de overdrachten van trekkingsrechten beperkt zijn.

In tegenstelling tot de Bijzondere Dotatie en het BFMW hebben de gemeenten m.a.w. nog openstaande rechten op de Vlaamse Gemeenschap. Omdat het VFIK wordt opgenomen in het Sociaal Impulsfonds, voorziet de begroting 1996 niet langer de nodige vastleggingskredieten. De gemeenten, die nog niet-vastgelegde trekkingsrechten kunnen laten gelden, moeten deze – binnen de grenzen vastgesteld door dit ontwerp van decreet – kunnen verhalen op het Sociaal Impulsfonds. Dit kan enkel wanneer het in artikel 25 van de uitgavenbegroting vastgestelde startbedrag van de vastleggingsmachtiging, nl. 4.428.800.000 frank wordt verhoogd met het op 31 december 1995 beschikbare saldo aan niet-vastgelegde trekkingsrechten op het Sociaal Impulsfonds (zie artikel 3, § 4).

2.3.3. De uitbetaling van de voormalige VFIK-trekkingsrechten zal gebeuren op de betalingskredieten van het Sociaal Impulsfonds (zie artikel 22). De uitbetaling wordt echter niet beheerst door de betalingsmodaliteiten van het Sociaal Impulsfonds, maar blijft in de overgangsfase beheerst door de betalingsmodaliteiten van het VFIK onder de drievoudige voorwaarde dat voor de nog beschikbare VFIK-trekkingsrechten vóór 30 juni 1996 projectplannen (voor de voortzetting van bestaande projecten) worden ingediend, dat de vastlegging gebeurt voor het einde van 1996 en dat de projecten, die met deze trekkingsrechten worden gefinancierd, zijn beëindigd op 30 juni 1997 (zie artikel 21, § 2).

2.4. Het Sociaal Impulsfonds werkt via een vastleggingsmachtiging en daaraan verbonden niet-gesplitste betalingskredieten.

De jaarlijks vastgestelde vastleggingsmachtiging is de basis voor de verdeling van de trekkingsrechten. Het effectieve ge-

bruik van de trekkingsrechten wordt daarentegen verrekend op de betalingskredieten.

Een vastleggingsmachtiging is een (jaarlijkse) toestemming om verbintenissen ten belope van een bepaald bedrag aan te gaan, waarvoor correlatieve betalingskredieten moeten worden voorzien in latere begrotingen om deze verbintenissen te verrekenen.

2.4.1. Subsidiebelofte : aangezien de vastleggingsmachtiging jaarlijks moet worden vastgesteld in het beschikkend gedeelte van de uitgavenbegroting en de betalingskredieten niet-gesplitste kredieten zijn, beschikt de Vlaamse regering op het ogenblik van de ondertekening van de beleidsovereenkomst niet over de mogelijkheid om reeds alle kredieten die voor de uitvoering van de beleidsovereenkomst vereist zijn, vast te leggen. De Vlaamse regering verleent echter wel een subsidiebelofte, zodat de gemeente de zekerheid heeft dat ze ook in de toekomst effectief gebruik kan maken van de vereiste trekkingsrechten (zie artikel 15).

2.4.2. Overdracht van betalingskredieten : omdat de beleidsplannen en beleidsovereenkomsten in principe een looptijd van drie jaar hebben en het mogelijk is dat de uitgaven op het einde van de overeenkomst groter zijn dan in het begin ervan, moet erover gewaakt worden dat de aanrekening op de vastgelegde trekkingsrechten van de vorige jaren mogelijk blijft. In principe kan de aanrekening op de niet-gesplitste betalingskredieten maar gebeuren tot op het einde van het begrotingsjaar dat volgt op dat van de vastlegging. Daarom is het noodzakelijk om de vastgelegde, maar op dat ogenblik nog niet geordonnanceerde kredieten, over te dragen naar de volgende begrotingsjaren (zie artikel 3, § 6).

2.4.3. De gemeenten kunnen hun trekkingsrecht éénmaal overdragen, uitzonderlijk een tweede maal, waarna het niet-gebruikte trekkingsrecht wordt verdeeld onder de andere gemeenten. M.a.w. de gemeenten hebben de weliswaar beperkte mogelijkheid om het gebruik van het hun toegekende trekkingsrecht met een jaar uit te stellen. Begrotingstechnisch impliceert dit dat de (jaarlijks vastgestelde) vastleggingsmachtiging moet worden verhoogd met de som van de niet-gebruikte en dus niet-vastgelegde trekkingsrechten van het vorige jaar, uitzonderlijk met deze van de vorige jaren (zie artikel 3, § 4).

2.4.4. Een gemeente die de beleidsovereenkomst niet of onvolledig nakomt, verliest geheel of gedeeltelijk de voorziene trekkingsrechten ten voordele van de andere gemeenten. De betreffende trekkingsrechten zijn reeds vastgelegd, maar nog niet geordonnanceerd. De verdeling vergt dus geen bijkomende verhoging van de vastleggingsmachtiging, maar kan gebeuren via de openstaande vastlegging. De betalingskredieten blijven, zoals gezien, over meerdere jaren beschikbaar.

III. ARTIKELSGEWIJZE COMMENTAAR

HOOFDSTUK I

Artikel 1

Het eerste artikel van een decreet wordt normaliter als een gebruikelijk artikel beschouwd, dat weinig of geen commentaar betreft. In het voorliggende geval is dit anders. Het artikel is significantief voor het toekomstige functioneren van het Sociaal Impulsfonds. Door namelijk uitdrukkelijk te bepalen dat dit decreet een aangelegenheid regelt die alle bevoegdhe-

den van het Vlaamse Gewest én de Vlaamse Gemeenschap bestrijkt, is het mogelijk om een inclusief beleid te voeren, over alle bevoegdheidsterreinen heen. De gemeentelijke beleidsplannen en de beleidsovereenkomsten kunnen op al deze aangelegenheden betrekking hebben (zie artikel 12 e.v.). De trekkingsrechten kunnen zowel voor gewestelijke als voor gemeenschaps-aangelegenheden worden toegekend en gebruikt.

De Vlaamse Gemeenschapscommissie zal binnen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest de in artikel 4 voorziene voorafname uit het Sociaal Impulsfonds uiteraard alleen kunnen aanwenden voor gemeenschapsaangelegenheden.

Artikel 2

Dit artikel geeft een aantal definities van begrippen die in het decreet en de bijhorende uitvoeringsbesluiten worden gehanteerd :

Wijk en buurt : De gemeenten zullen de middelen uit het Sociaal Impulsfonds overeenkomstig artikel 10 prioritair moeten gebruiken om resultaten te bereiken op het vlak van het herstel van de leef-en omgevingskwaliteit, meer in het bijzonder van de achtergestelde buurten. Het gemeentelijk beleidsplan moet daarom minstens bevatten :

- een beschrijving van de achtergestelde buurten, indien deze aanwezig zijn op het grondgebied van de gemeente (art. 12, § 1, 1°) ;
- een beschrijving van de acties en middelen die daar worden ingezet. De buurten worden precies afgebakend (art. 12, § 1, 5°).

De gemeenten die meer dan het gewaarborgd trekkingsrecht ontvangen, moeten er zich bovendien toe verbinden om een of meerdere wijkontwikkelingsplannen op te starten, wanneer zich meerdere achtergestelde buurten bevinden op het grondgebied van de gemeente (art. 12, § 2, 1°).

De begrippen buurt en wijk worden als volgt omschreven :

- buurt : een groep van bouwblokken die door de omgeving als een eenheid wordt ervaren, omwille van zijn morfologie (structuur, ligging, afbakening,...) en meestal ook wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van elementaire basisvoorzieningen (b.v. bakker, beenhouwer, kruidenier, krantenwinkel,...). ;
- wijk : een samenvoeging van buurten die functioneel gericht zijn op een centrale buurt, met een ruimer assortiment aan voorzieningen dat voorziet in de dagelijkse behoeften zoals banken, ziekenfonds, postkantoor, dienstencentrum .

Trekkingsrecht : Jaarlijks wordt het trekkingsrecht van een gemeente vastgesteld op basis van de in de (uitgaven)begroting ingeschreven vastleggingsmachtiging, die bestaat uit een vast bedrag dat aangevuld wordt met een aantal elementen, zoals de niet-vastgelegde trekkingsrechten van het voorgaande begrotingsjaar, de niet-vastgelegde voorafnames voor onderzoek, vorming e.d. en de opbrengst in het voorafgaande begrotingsjaar van de heffing ter bestrijding van de leegstand en verkrotting van gebouwen en/of woningen.

Het trekkingsrecht van een gemeente kan al dan niet zijn vastgelegd, een vastgelegd trekkingsrecht kan al dan niet zijn uitbetaald. De vastlegging is afhankelijk van het bestaan van een gemeentelijk beleidsplan dat bij een beleidsovereenkomst met de Vlaamse regering werd goedgekeurd. De uitbetaling verloopt gedeeltelijk via een voorschottensysteem

(zie artikel 16) en is voor het overige afhankelijk van de effectieve stand van de uitvoering van het beleidsplan, meer bepaald van het behalen van de vooropgezette resultaten.

Het trekkingsrecht opent een recht op subsidie. De gebruikte (= vastgelegde) trekkingsrechten worden beschouwd als een subsidie, waarop de bepalingen inzake de controle op de aanwending van toelagen dan ook van toepassing zijn (zie artikel 19).

Vastleggingsmachtiging : Een vastleggingsmachtiging is een in het beschikkend gedeelte van de algemene uitgavenbegroting gegeven toestemming om verbintenissen ten belope van een bepaald bedrag aan te gaan. Aan de machtiging zijn betalingskredieten gekoppeld om de uitgaven die uit de verbintenissen voortvloeien uit te betalen. De betalingskredieten of correlatieve kredieten worden ingeschreven in de begroting van het jaar waarin de vastleggingsmachtiging werd verleend en/of in de daaropvolgende begrotingen.

Het bedrag van de vastleggingsmachtiging wordt gebruikt als basisbedrag voor de berekening van de trekkingsrechten. De jaarlijkse vastleggingsmachtiging bestaat uit verschillende bestanddelen :

1. een basisbedrag, dat in 1996 gelijk is aan 4.428.000.000 frank. Dit eerste basisbedrag is op zijn beurt een samenvoeging van de kredieten van het VFIK, het BFMW, de Bijzondere Dotatie, allerhande kansarmoedegeleden en 500.000.000 frank bijkomende middelen.

Dit basisbedrag wordt in 1997, 1998 en 1999 nominaal vastgesteld en wordt vanaf 2000 geïndexeerd volgens een vaste formule (zie artikel 3, § 2, derde lid) ;

2. de overdrachten uit de vorige jaren. In 1996 is dit enkel het saldo aan niet-vastgelegde trekkingsrechten op het VFIK. Dit saldo is pas bekend op het einde van het begrotingsjaar 1995, zodat het globale bedrag van de vastleggingsmachtiging voor 1996 nog definitief moet worden vastgesteld.

Vanaf 1997 zijn de volgende overdrachten mogelijk :

a) de niet-gebruikte (= niet-vastgelegde) trekkingsrechten ;

b) de niet-gebruikte (= niet-vastgelegde) voorafnames o.m. voor onderzoekingen en experimenten, vorming, begeleiding, informatie en sensibilisering, en voor de ondersteuning van vierde-wereld-organisaties ;

3. de ontvangsten uit de heffingen ter bestrijding van verkrotting en leegstand van gebouwen en/of woningen. Deze ontvangsten vallen tijdens het jaar van de inning in de algemene ontvangsten, maar het totale bedrag wordt het volgende jaar toegevoegd aan de vastleggingsmachtiging.

De overeenstemmende begrotingsbepalingen en bedragen i.v.m. de vastleggingsmachtiging en de correlatieve betalingskredieten zijn de volgende :

1. artikel 25 van de algemene uitgavenbegroting 1996 ;

2. programma 53.1, allocatie 99.12 (vastleggingsmachtiging) ;

3. programma 41.7 Maatschappelijk welzijn, allocatie 43.02 Vereffening van de verbintenissen aangegaan in het kader van het Sociaal Impulsfonds m.b.t. het aandeel Bijzonder Fonds Maatschappelijk Welzijn ;

4. programma 53.1 Lokale en regionale besturen, allocatie 43.09 Vereffening van de verbintenissen aangegaan in het kader van het Sociaal Impulsfonds.

Artikel 3

Dit artikel bepaalt de omvang van de vastleggingsmachtiging. Het Sociaal Impulsfonds groeit jaarlijks minstens volgens een evolutiepercentage dat gelijk is aan de procentuele verhouding berekend tot op een honderdste van de eenheid, tussen het indexcijfer der consumptieprijzen van de maand maart van het jaar dat het jaar van de verdeling voorafgaat met het indexcijfer van de maand maart van het daaropvolgende jaar, zoals die werden gepubliceerd in het Belgische Staatsblad.

De Vlaamse regering heeft nu reeds beslist om de vastleggingsmachtiging in 1997 op te trekken tot 5,428 mld. frank en in 1998 en 1999 telkens cumulatief te verhogen met 1 mld. frank, zodat de eerste aanpassing aan het evolutiepercentage in het jaar 2000 zal gebeuren.

De machtiging wordt bovendien, aldus paragraaf 4, met de opbrengst van de heffingen, interesten en administratieve geldboeten ten voordele van het Vlaamse Gewest, bedoeld in hoofdstuk VIII, afdeling 2 van het decreet van 22 december 1995 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1996, in het kalenderjaar dat het jaar van de machtiging voorafgaat, verminderd met de vergoeding voor de administratiekosten, bedoeld in artikel 44 van datzelfde decreet.

Voor 1996 is voor het Sociaal Impulsfonds 4.428.800.000 frank beschikbaar.

Artikel 25 van het decreet van 22 december 1995 houdende de algemene uitgavenbegroting luidt als volgt :

" De Vlaamse regering wordt ertoe gemachtigd subsidies te verstrekken in de vorm van trekkingsrechten op het Sociaal Impulsfonds ten bedrage van 4.428.800.000 frank.

Het per 31 december 1996 beschikbare saldo aan trekkingsrechten wordt overgedragen naar het begrotingsjaar 1997."

Het is van belang om een substantiële budgettaire ruimte te scheppen om binnen een redelijke termijn op het terrein tastbare resultaten te bereiken.

Het Sociaal Impulsfonds wordt van kracht vanaf 1/1/1996.

1996 moet als een overgangsjaar worden gezien (zie verder bij artikel 23) ; slechts vanaf 1997 zal het fonds volledig operationeel zijn. Daarom acht de Vlaamse regering het noodzakelijk dat de middelen van het fonds in de jaren 1997 tot en met 1999 geleidelijk groeien. Vanaf 2000 komt het fonds op kruissnelheid en zal het bedrag van de vastleggingsmachtiging inderdaad enkel met het voormelde evolutiepercentage toenemen.

Het stedelijk beleid zal stapsgewijze, in samenwerking met de lokale besturen, worden uitgebouwd. Dit vraagt een jarenlange volgehouden inspanning en een planmatige resultaatgerichte aanpak. Hierbij zal men afstappen van kortlopende projectwerking en versnipperde initiatieven.

Een en ander wordt geïmplementeerd in samenwerking met de lokale besturen waarmee, op basis van een beleidsplan, beleidsovereenkomsten van drie jaar worden afgesloten. Deze beleidsopties impliceren dat de lokale besturen zekerheid hebben voor de komende jaren over de financiële middelen die ter beschikking worden gesteld, zonet wordt elke planning onmogelijk.

Ook de Vlaamse administratie krijgt hiermee de mogelijkheid om de eigen werkzaamheden te plannen en het stedelijk

beleid te implementeren in het kader van het strategisch planningsproces.

Het Sociaal Impulsfonds betekent ook een belangrijke vereenvoudiging naar de lokale besturen toe doordat een aantal bestaande fondsen en begrotingsartikelen gebundeld worden en naar het Sociaal Impulsfonds worden overgedragen.

Het Impulsfonds bestaat uit de groepering van de volgende bestaande middelen :

- a) het VFIK-fonds : 942,3 miljoen frank ;
- b) het BFMW : 2.145. miljoen frank ;
- c) de Bijzondere Dotatie : 750 miljoen frank ;
- d) de kansarmoedegelden : 90,6 miljoen frank.

Paragrafen 1, 2 en 3

Deze paragrafen nemen de bepalingen over van het artikel 23 van het programmadecreet 1996. Dit artikel wordt later opgeheven (zie artikel 21, § 1, 4°). Het programmadecreet bevatte de oprichtingsbepaling en de elementaire doelstellingen. Om de leesbaarheid te bevorderen worden deze bepalingen getransponeerd naar het voorliggende ontwerp van decreet, dat het Sociaal Impulsfonds op een uitputtende manier behandelt. De overname staat gelijk met een coördinatie van de teksten.

Paragraaf 4

Zoals in het VFIK-decreet en het Investeringsfonds worden de niet-gebruikte (= niet-vastgelegde) trekkingsrechten automatisch overgedragen naar het volgende jaar, en – mits de Vlaamse regering daartoe haar akkoord verleend – naar het daaropvolgende jaar. Na deze termijn worden de niet-gebruikte trekkingsrechten verdeeld over de andere gemeenten. Om dit mogelijk te maken is het noodzakelijk om het globale bedrag van de vastleggingsmachtiging in het volgende jaar te verhogen met een bedrag dat gelijk is aan de som van de niet-gebruikte trekkingsrechten van de gemeenten. Dit toegevoegde bedrag wordt vanzelfsprekend niet in rekening gebracht voor de gebruikelijke verdeling van de vastleggingsmachtiging van dat jaar (zie artikel 6, § 5).

Ook bij de vaststelling van de correlatieve betalingskredieten zal men er rekening mee moeten houden dat de gemeenten in principe slechts éénmaal hun trekkingsrecht mogen overdragen. Het overgedragen trekkingsrecht zal normaliter dat jaar worden gebruikt om het verlies ervan te voorkomen. Men mag dus verwachten dat het betalingskrediet gelijktijdig wordt verhoogd met een bedrag dat gelijk is aan de som van de overgedragen trekkingsrechten.

Paragraaf 5

Zoals reeds omstandig werd uiteengezet in de begrotingstechnische toelichting, beschikken (sommige) VFIK-gemeenten nog over openstaande trekkingsrechten op het ogenblik van de opname van het VFIK in het Sociaal Impulsfonds. De VFIK-gemeenten verliezen deze rechten niet. Ze kunnen deze aanspraken blijven laten gelden op het Sociaal Impulsfonds. Het initiële bedrag van de vastleggingsmachtiging 1996, met name 4.428.000.000 frank mag hiervoor niet worden aangewend. Het is bijgevolg noodzakelijk om dit bedrag te verhogen met de som van de niet-vastgelegde trekkings-

rechten op het VFIK. Dit toe te voegen bedrag is echter, zoals hoger reeds werd gezegd, pas bekend op het einde van het begrotingsjaar 1995. Uiteraard betreft het hier enkel de niet-vastgelegde VFIK-trekkingsrechten. De vastgelegde trekkingsrechten kunnen, in toepassing van artikel 12 van het decreet op de uitgavenbegroting 1996 en artikel 22 van het voorliggende ontwerp, worden aangerekend op de betalingskredieten van het Sociaal Impulsfonds.

Paragraaf 6

De beleidsplannen en -overeenkomsten hebben een looptijd van meerdere jaren. In principe bedraagt die drie jaren, d.i. dezelfde termijn die geldt voor de lijst van de trekkingsgerechtigde gemeenten (zie artikelen 6, § 5, 12 en 15). Dit impliceert ook dat de uitgaven verspreid liggen over deze periode en dat ze niet noodzakelijk constant zijn of blijven. Om betalingsmoeilijkheden te voorkomen, is het nodig om te voorzien dat de saldi op de vastgelegde betalingskredieten – dit zijn niet-gesplitste kredieten – meermaals mogen worden overgedragen. Een voorbeeld kan dit verduidelijken :

Een gemeente sluit in 1997 een beleidsovereenkomst af, waarvoor ze 300 eenheden trekkingsrecht voorziet. De gemeente heeft recht op 100 eenheden in 1997 en – wanneer we de stijging van de vastleggingsmachtiging even buiten beschouwing laten – op eenzelfde bedrag in de daaropvolgende jaren. De gemeente neemt haar trekkingsrecht 1997 volledig op en laat het bedrag vastleggen op de niet-gesplitste betalingskredieten. Hierop kan in principe slechts geordonnanceerd worden tot het einde van het begrotingsjaar 1998. Tijdens de uitvoering van het beleidsplan blijkt dat de meeste uitgaven echter dienen te gebeuren op het einde van de beleidsovereenkomst, met name in 1999. Het betalingskrediet dat in 1997 voor het bedrag van het gebruikte trekkingsrecht werd vastgelegd, zou wegens annulatie niet meer in aanmerking kunnen komen voor de vereffening van deze uitgaven, wanneer niet uitdrukkelijk het tegendeel wordt voorzien.

HOOFDSTUK II

In het hoofdstuk II worden de vaste jaarlijkse voorafnames opgesomd. Naast deze voorafnames zijn er variabele 'voorafnames', met name in 1996 wat de VFIK-trekkingsrechten en vanaf 1997 de voorafnames van de niet-gebruikte (= niet-vastgelegde) trekkingsrechten betreft.

De bedragen, die met deze voorafnames corresponderen, worden in mindering gebracht op de jaarlijks in de begroting vermelde vastleggingsmachtiging, vooraleer tot verdeling over de gemeenten over te gaan, met uitzondering van de niet tijdig gebruikte trekkingsrechten.

De vaste voorafnames zijn ofwel constant, zoals de voorafname voor onderzoeken, experimenten, vorming enz., ofwel onmiddellijk berekenbaar, zoals de voorafname voor de Vlaamse Gemeenschapscommissie, die gelijk is aan een vast bedrag dat jaarlijks wordt geïndexeerd.

Artikel 4

Ook het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wordt geconfronteerd met sociale achterstelling. Dit blijkt zeer duidelijk uit het "Rapport over de toestand van de armoede in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest" (september 1995).

Het aantal bestaansminimumtrekkers bijvoorbeeld loopt in de probleemgemeenten op tot 25 per 1000. Tussen 1987 en 1995 is het aantal rechthebbenden op een bestaansminimum in de 19 Brusselse gemeenten bijna verdubbeld. De werkloosheid treft bijna een kwart van de Brusselse bevolking (vele duizenden niet-uitkeringsgerechtigden niet inbegrepen). Er doet zich in Brussel een massale toetreding van de jongeren tot de werkloosheid en zelfs tot de langdurige werkloosheid voor.

De Brusselse bevolking vertoont bovendien een tendens tot dualisering. De middelgrote gezinnen met een middelgroot inkomen hebben de neiging de stad te verlaten en een woning buiten de stad te zoeken. In de stad leven nog de rijke gezinnen en de grote gezinnen met een laag inkomen. Deze laatste hebben vaak maar één inkomen en zijn slecht gehuisvest in dikwijls overbevolkte woningen. De problematiek van sociale achterstelling stelt zich vooral in de centrumgemeenten en de kanaalzone. De buurten worden gekenmerkt door verouderde en ongezonde woningen, een verwaarloosd gemeentelijk patrimonium, een gebrek aan sociale huisvesting, enz. Ze worden vooral door grote migrantengezinnen en bejaarden bewoond. Vele bewoners worden genoodzaakt tot het hanteren van overlevingsstrategieën.

Uiteraard berust de verantwoordelijkheid voor de strijd voor het stedelijk herstel in hoofdzaak bij het Brussels, Hoofdstedelijk Gewest. Zonder een krachtadig gewestelijk beleid inzake huisvesting, ruimtelijke ordening, tewerkstelling enz. zal de kwaliteit van de stedelijke leefomgeving in Brussel niet verbeteren. Toch kan ook de Vlaamse Gemeenschap tal van initiatieven nemen om de leefkwaliteit van Brussel te herstellen en de sociale uitsluiting en armoede te bestrijden.

De Vlaamse Gemeenschap is krachtens de artikelen 127 en 128 van de Grondwet mede verantwoordelijk voor het welzijn van haar hoofdstad Brussel. De decreten die betrekking hebben op de gemeenschapsbevoegdheden hebben in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad kracht van wet "ten aanzien van de instellingen die, wegens hun activiteiten, moeten worden beschouwd als uitsluitend te behoren tot de ene of de andere gemeenschap".

Deze institutionele context maakt een specifieke benadering noodzakelijk. De Vlaamse Gemeenschap kan geen middelen aan de Brusselse gemeenten of het Gewest ter beschikking stellen om bv. huizen te renoveren. De Vlaamse Gemeenschap kan enkel gemeenschapsgebonden initiatieven nemen ; de Vlaamse Gemeenschapscommissie is hiervoor de meest aangewezen partner.

Het is evident dat de Vlaamse initiatieven alleen het stedelijk herstel in Brussel niet kunnen realiseren. Het Sociaal Impulsfonds mag daarom in Brussel niet worden geïsoleerd van het globaal stedelijk beleid.

Paragraaf 1

Het bedrag van de voorafname als trekkingsrecht voor de Vlaamse Gemeenschapscommissie wordt jaarlijks vastgesteld op 80 miljoen fr. Hiermee kan men in een eerste fase de continuïteit van de lopende VFIK- projecten verzekeren. Krachtens het VFIK-decreet ontving de VGC jaarlijks een voorafname van 40 miljoen frank welke al die jaren nooit is aangepast.

Net zoals voor de overige VFIK -gemeenten zal men deze projecten zo snel mogelijk in de voor het Sociaal Impulsfonds gehanteerde werkwijze integreren.

In de volgende jaren zal het trekkingsrecht verhogen met de evolutie van het fonds (artikel 3, § 2).

Paragraaf 2

Conform de doelstellingen van het Sociaal Impulsfonds kan de Vlaamse Gemeenschapscommissie van haar trekkingsrechten enkel gebruik maken voor resultaatgerichte acties op het vlak van het herstel van de leefkwaliteit en de bestrijding van de kansarmoede, meer in het bijzonder in de achtergestelde buurten. De Vlaamse Regering bepaalt de bestedingsvoorwaarden en legt deze vast in de beleidsovereenkomst die met de Vlaamse Gemeenschapscommissie wordt afgesloten.

De Minister bevoegd over het toezicht over de Vlaamse Gemeenschapscommissie zal strikt toezien op de toepassing van deze overeenkomst .

Paragraaf 3

Alhoewel het zeker niet de bedoeling is dat de Vlaamse Gemeenschapscommissie de gelden van het Sociaal Impulsfonds opspaat, wordt wel in de mogelijkheid voorzien om een eventueel niet aangesproken deel over te dragen naar het volgende jaar en te voegen bij het trekkingsrecht van dat jaar.

Wil de VGC dit een tweede maal doen, dan moet de Vlaamse regering hiervoor toestemming verlenen. Deze transfertmogelijkheid is noodzakelijk om een beleidsplanning op een termijn van drie jaar mogelijk te maken.

Het niet-gebruikte (= niet-vastgelegde) trekkingsrecht wordt dus éénmaal automatisch overgedragen naar het volgende jaar. Deze termijn kan met één jaar worden verlengd op aanvraag. Wanneer na het verstrijken van deze termijn nog geen gebruik werd gemaakt van het trekkingsrecht, wordt het volgens de gewone regels verdeeld over de gemeenten.

De overdracht van het trekkingsrecht werd beperkt om de VGC ertoe aan te zetten om de oplossingen voor de problematiek van het stedelijk verval, de achtergestelde buurten en de kansarmoede niet op de lange baan te schuiven. Een actief beleid is gewenst. Wanneer de VGC draait met het nemen van de nodige acties en maatregelen, verliest ze haar trekkingsrecht ten voordele van de gemeenten.

Voor de gemeenten geldt een gelijkaardige regeling (zie artikel 7).

Paragraaf 4

Deze paragraaf vervangt voor de Vlaamse Gemeenschapscommissie het artikel 12 van dit decreet. De specifieke situatie van Brussel maakt deze aparte benadering noodzakelijk ; de VGC moet zich wel inschrijven in de algemene doelstellingen van het Sociaal Impulsfonds.

Het beleidsplan vormt de basis van een beleidsovereenkomst tussen de Vlaamse regering en de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Het beleidsplan van de VGC bevat naar analogie de elementen, die in artikel 12 aan de gemeenten en OCMW's worden opgelegd.

Het beleidsplan dient ook een resultaatgericht actieplan te bevatten met aanduiding van de concrete maatregelen en acties die zullen worden ondernomen. Vanuit de overweging dat het Sociaal Impulsfonds in Brussel niet mag geïsoleerd worden van het globaal stedelijk beleid, moet hierbij ook worden aangegeven in welke mate overleg wordt gepleegd met de gemeentelijke en gewestelijke overheden. Het is immers aangewezen dat de Vlaamse Gemeenschapscommissie haar middelen uit het fonds zoveel mogelijk inzet in de wijken waar ook de lokale en gewestelijke overheden en instellingen een geïntegreerde wijkwerking tot stand trachten te brengen.

Voor de opstelling en de opvolging van het beleidsplan zal een stuurgroep worden opgericht waarin, naast vertegenwoordigers van de Vlaamse Gemeenschapscommissie, ook de lokale organisaties (bv. Riso, Stad en Cultuur, Brusselse Welzijnsraad, Bral, Jeugd en Stad, OOTB ...) en de lokale stuurgroepen vertegenwoordigd zijn. Om de band met de gewestelijke initiatieven te verzekeren, wordt voorzien in de aanwezigheid van de Vlaamse Afgevaardigde van de Gewestelijke Afvaardiging voor Stedelijke Solidariteit. Deze afvaardiging heeft reeds een ruime ervaring op het vlak van samenwerking met de Vlaamse Gemeenschapscommissie en diverse Vlaamse instellingen (o.m. met de VDAB voor de socio-professionele inschakeling).

In de buurten die voor een geïntegreerde werking worden afgebakend, worden ook lokale stuurgroepen opgericht die de plaatselijke uitvoering van het beleidsplan evalueren.

De stuurgroep wordt voorgezeten door een vertegenwoordiger van het College van de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

De inhoud van het beleidsplan is analoog met deze van het beleidsplan van de gemeenten (artikel 12), maar houdt rekening met de specifieke situatie waarin de VGC werkzaam is.

De beleidsovereenkomst en het beleidsplan hebben steeds een looptijd van drie jaar. Dit komt overeen met de looptijd die principieel ook voor de gemeenten geldt. De duur van de beleidsovereenkomst met een gemeente is echter afhankelijk van de actualisatiedatum voor de lijst van trekkingsgerechtigde gemeenten. Deze lijst heeft echter geen invloed op het trekkingsrecht van de Vlaamse Gemeenschapscommissie, die via de voorafname een specifiek gewaarborgd trekkingsrecht verwerft. De driejarige termijn kan daarom ook zonder enig probleem worden opgelegd.

Paragraaf 5

Het beleidsplan wordt eerst door de Nederlandse taalgroep van de Raad van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest goedgekeurd, vervolgens door de Vlaamse regering, in casu de ministers bevoegd voor stedelijk beleid, voor welzijn en voor Brusselse aangelegenheden.

De goedkeuring wordt verleend in de vorm van een beleidsovereenkomst.

De bepalingen van hoofdstuk IV betreffende de uitbetaling van de trekkingsrechten zijn van overeenkomstige toepassing op de overeenkomst.

Artikel 5

In de begroting 1995 was onder programma 41.8, basisallocatie 01.04. "Allerhande uitgaven in het kader van het kans-

armoedebeleid” 20.2 miljoen frank voorzien. De middelen van deze basisallocatie worden mee in het Sociaal Impulsfonds opgenomen (programma 53.1, BA 43.09). Dit betekent dat een aantal waardevolle initiatieven in het gedrang komen zoals de jaarlijkse publikatie van het “Jaarboek armoede en sociale uitsluiting” door de UFSIA ; de ondersteuning van de doelgroeporganisaties (BLMIK, ATD/ vierde wereld, de Cirkel, Recht op, Kauwenberg) ; de begeleidende en ondersteunende onderzoeken bij de kansarmoedebestrijding (o.a. “Onderzoek lokaal Kansarmoedebeleid” door de Koning Boudevijnstichting) ; experimentele projecten.

Aangezien het Impulsfonds van de strijd tegen de kansarmoede een prioriteit maakt (zie artikelen 3, § 1 en 10), moet de doelstelling van de voormelde basisallocatie worden gewijzigd. Overigens is voor de uitvoering van het convenantenbeleid in het kader van dit decreet de ontwikkeling van operationele instrumenten, onder meer op het vlak van de evaluatie, essentieel. Een en ander komt dus in het gedrang als de middelen voor deze basisallocatie zonder meer in het fonds worden gestort.

Daarom wordt een bedrag van 20 miljoen frank voorafgenomen voor onderzoeken en experimenten in het kader van dit decreet en die een supra-communale waarde of draagwijdte hebben, evenals voor de ondersteuning van doelgroeporganisaties, in de eerste plaats van die verenigingen die actief zijn in en voor de vierde wereld (de generatie-armen).

Het is uiteraard zo dat ook op andere programma's en basisallocaties budgetten zijn voorzien die voor deze doelstelling van belang zijn zoals :

- programma 41.7 maatschappelijk welzijn, basisallocatie 33.25 “allerhande uitgaven en tussenkomsten in de kosten van diensten en instellingen voor vernieuwende en experimentele projecten in de welzijnszorg” (46.2 miljoen frank) ;

- programma 41.1 algemeen welzijnsbeleid, BA 12.23 “ studies, onderzoeken en voorbereiding van wetenschappelijke congressen. Subsidies aan universiteiten en wetenschappelijke instellingen voor het uitvoeren van wetenschappelijke onderzoeken in de welzijnssector” (27.1 miljoen frank).

Ook deze begrotingsposten zullen hun bijdrage moeten leveren.

Bovendien wordt in een voorafname van 20 miljoen frank voorzien voor de vorming, de begeleiding, de informatie en de sensibilisering in het kader van dit decreet.

De vorming en begeleiding van de personeelsleden van de gemeenten en de OCMW's en van de lokale initiatiefnemers die , allen samen, de in het beleidsplan voorziene resultaten moeten halen, zal één van de kritische succesfactoren zijn voor het welslagen van het convenantenbeleid. Men is in Vlaanderen eerder onbekend met de voorgestelde werkwijze, namelijk het ter beschikking stellen van middelen naargelang de in de conventant afgesproken resultaten worden behaald. Dit veronderstelt bovendien dat niet alleen een geëigend instrumentarium wordt ontwikkeld (b.v. indicatoren om de resultaten te meten en te evalueren) , maar ook dat de personen die deze instrumenten moeten hanteren, hiermee vertrouwd zijn en de opdracht aankunnen.

Deze opmerking geldt evenzeer voor het personeel van de Vlaamse Gemeenschap.

De noodzaak van ondersteuning evenals van een adequate omkadering geldt dus niet alleen voor het lokale niveau maar ook voor het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Zoals aangegeven in hoofdstuk 4 van de reeds geciteerde nota Ste-

delijk Beleid, zal deze opdracht – wat de Vlaamse overheid betreft – worden uitgevoerd in het kader van het strategisch planningsproces van de Vlaamse Gemeenschap (horizontaal deelgebied Stedelijk Beleid).

Er zal dus moeten worden geïnvesteerd in vorming en begeleiding. De momenteel op de begroting voorziene middelen voor de gemeenten en de OCMW's zijn hiervoor onvoldoende.

Ook informatie- en sensibiliseringsacties in het kader van dit decreet (dus niet beperkt tot één gemeente) zijn noodzakelijk.

De voorafname van 40 miljoen frank dient op functioneel verantwoorde wijze te worden besteed. Wanneer de voorafname in een bepaald jaar niet of niet volledig wordt besteed voor de opgesomde verrichtingen, wordt het resterende bedrag in het volgende jaar verdeeld over de gemeenten. Het is niet mogelijk dat het voorafgenomen bedrag wordt opgespaard om in het komende jaar extra onderzoeken te doen of meer ondersteuning aan de vierde-wereld-organisaties te bieden. Het niet-gebruikte deel van de voorafname mag ook niet verloren gaan. Daarom wordt uitdrukkelijk bepaald dat het wordt verdeeld volgens de gewone regels.

Artikel 6

Dit artikel bepaalt volgens welke maatstaven de middelen over het Sociaal Impulsfonds worden verdeeld. De toepassing van de verdeling overeenkomstig artikel 6 mag er evenwel niet toe leiden dat de gemeenten minder ontvangen dan een gewaarborgd deel (zie artikel 8).

Aangezien de criteria tot verdeling van het Impulsfonds op objectieve cijfers gefundeerd moeten zijn, werd eind oktober 1995 een ambtelijke commissie belast met het maken van een rapport omtrent :

- criteria en normen voor de selectie van de gemeenten die hoge mate af te rekenen hebben met problemen van maatschappelijke achterstelling ;
- maatstaven tot verdeling van de middelen onder de gemeenten.

De commissie moest rekening houden met :

1. het gegeven dat de gemeenten met de meeste achterstelling de meeste middelen moeten krijgen. Concreet betekent dit dat de nieuwe middelen aan een beperkt aantal gemeenten worden toegewezen. Via de toepassing van de achterstellingscriteria kan deze groep van gemeenten worden uitgebreid naargelang de middelen van het Sociaal Impulsfonds toenemen ;

2. het concentratie-gegeven in ruimte en kwantiteit : achterstelling gaat immers vaak gepaard met concentratie op een beperkte ruimte ;

3. verschillende soorten criteria zoals :

- persoonsgebonden criteria (bestaansminimumtrekkers, migranten, werklozen, bejaarden) ;
- omgevingsfactoren (oude woningen, kleine woningen, sociale huisvesting...) ;
- de (financiële) draagkracht van de gemeenten (bevolkingsevolutie, opbrengst fiscaliteit per eenheid en per inwoner, evolutie opbrengst fiscaliteit per eenheid enz...) ;

4. ongeacht het resultaat van de verdeling, ontvangt elke gemeente een gewaarborgd aandeel dat, naargelang het geval, gelijk is aan :

- of : de som van hun laatst gekend aandeel in het Bijzonder Fonds voor Maatschappelijk Welzijn (2,1 miljard frank) en van het aandeel dat de gemeente zou bekomen hebben voor de Bijzondere Dotatie 1996 (750 miljoen frank) ;

- of de som van haar laatst gekend aandeel in het Bijzonder Fonds voor Maatschappelijk Welzijn en in het VFIK-1996 (942,3 miljoen frank).

Op 14 november 1995 legde de commissie haar eerste verslag neer. Het omvatte :

1. de verantwoording bij de selectie van 10 criteria voor het meten van maatschappelijke achterstelling en de onderlinge vergelijking naar graad van achterstelling tussen de gemeenten.

De criteria vatten de verschillende dimensies van maatschappelijke achterstelling zoals de inkomens- de beroeps- en de huisvestingssituatie. Zij houden nadrukkelijk rekening met de achterstelling bij kinderen, jongeren, jonge gezinnen, beroepsactiviteiten en ouderen ;

2. de verantwoording bij de verschillende formules welke voorgesteld worden om de graad van concentratie waarin de kansarmoedefenomenen zich voordoen, adequaat te meten. Essentieel komt dat neer op het volgende :

- per criterium worden alleen de gemeenten in rekening gebracht die hoger scoren dan het Vlaamse gemiddelde ;

- concentratie wordt bijkomend gemeten als het gezamenlijk en gelijktijdig voorkomend van diverse uitingen van kansarmoede of maatschappelijke achterstelling. De gemeenten moeten dus op een aantal criteria tegelijk een hogere score hebben dan het gehanteerde gemiddelde ;

3. de uitwerking van enkele voorbeelden van berekeningen, vertrekkend van diverse invullingen van de gestelde uitgangspunten en verschillende volumes voor het Sociaal Impulsfonds.

Na toetsing met de beleidsverantwoordelijken volgde een verdere invulling van :

- de gewichten om de criteria onderling te relateren,

- de breuklijnen voor de selectie van de gemeenten.

In de toelichting bij het "technisch instrument" zoals aangemaakt en voorgesteld in het eerste verslag, was voorzien dat deze invulling een verantwoordelijkheid is van de politieke overheid. Waar de commissie de onderlinge verhouding tussen de criteria onveranderd hield op 10%, werd door het beleid een duidelijke verhouding op basis van clusters van criteria vooropgesteld (zie verder).

De achterstelling kan niet op basis van 1 criterium worden gedefinieerd. De maatschappelijke achterstelling is een multifactorieel gegeven.

Aan de hand van de volgende tien criteria wordt de achterstelling in de gemeenten gemeten.

De gegevens hiervoor werden bij diverse instanties ingezameld : de administratie voor Planning en Statistiek van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap (APS) beschikt over de gegevens met betrekking tot migranten, bestaansminimumtrekkers, uitkeringsgerechtigde voltijdse werklozen jonger dan 25 jaar, uitkeringsgerechtigde voltijdse werklozen

langer dan één jaar werkloos, de bebouwde percelen en de sociale huurappartementen.

a. Migranten : VFIK-migranten + Italianen/Spanjaarden/Portugezen

Om te voorkomen dat bij het Sociaal Impulsfonds eenzelfde discussie ontstaat als bij het VFIK, waar geen rekening werd gehouden met de vreemdelingen uit de eerste migratiegolf (Italianen, Spanjaarden, Portugezen), en omdat nu toch 10 criteria meespelen, werd ervoor geopteerd om ook de Italianen, Spanjaarden en Portugezen mee in rekening te nemen.

b. Bestaansminimumtrekkers

Dat is een nogal evident criterium als maatstaf voor armoede en bestaansonzekerheid. Het betreft de uitkeringsgerechtigden en niet degenen die samen met de gerechtigde moeten leven van het bestaansminimum.

c. Kinderen van 0 tot en met 19 jaar die wonen bij een alleenstaande ouder

Zowel het onderzoek van Bea Cantillon (CSB), Bruno Heyndels (VUB) en anderen, wijzen op het feit dat alleenstaande vrouwen een risicogroep zijn inzake bestaansonzekerheid. Deze relatie wordt in de criteria mee opgenomen via het aantal kinderen die bij een alleenstaande ouder wonen, omdat de negatieve relatie bestaanszekerheid/gescheiden-zijn of alleen wonen groter is naarmate het gezin meer kinderen telt.

Gegevens betreffende de inwoners en de kinderen van 0 tot en met 19 jaar van alleenstaande ouders zijn afkomstig van het Steunpunt Demografie (VUB) en gebaseerd op de gegevens van de Volkstelling (1991) van het NIS.

d. Jongeren in de Bijzondere Jeugdbijstand naar gemeente van herkomst

Om ook de risicojongeren mee in rekening te brengen werd per gemeente een lijst opgevraagd van het aantal jongeren dat via de bijzondere jeugdbijstand een of andere ambulante, semi-ambulante of residentiële zorg ontvangt. Gelet op het feit dat de problematiek vanuit het gemeentelijk niveau wordt aangepakt, leek het belangrijk de gemeente waar de jongere gedomicilieerd is in aanmerking te nemen en niet de gemeente waar de jongere tijdelijk verblijft. In dat geval zou het criterium eerder een maat zijn om de aanbodzijde te meten, wat niet de bedoeling is.

De gegevens betreffende de jongeren in de Bijzondere Jeugdbijstand en betreffende de inspanning van de OCMW's werden door de administratie Gezin en Maatschappelijk Welzijn van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap aangebracht.

e. WIGW's

Op zoek naar nieuwe relevante criteria voor kansarmoede lijkt dat een goed criterium. Het betreft hier immers alle weduwen, wezen, invaliden en gepensioneerden die minder inkomsten hebben dan het laagste werknemerspensioen. Hier worden dus zowel de ouderen die in het stelsel zitten van het gewaarborgd minimuminkomen, als de invaliden, weduwen en wezen met een bijzonder laag inkomen gevat. Bovendien vat men via dit criterium naast een inkomenscomponent ook enkele elementen van ouderdom en gezondheid.

Voor de cijfers raadpleegde de APS de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid.

f/g. Uitkeringsgerechtigde volledig werklozen

Ook dit is een evident en bekend criterium. Omwille van het belang dat aan arbeid als integratie-mechanisme moet gegeven worden, blijft werkloosheid een onaanvaardbare vorm van achterstelling. Twee subgroepen worden in de criteria opgenomen : de langdurig werklozen (+1 jaar) en de werkloze jongeren (-25 jaar). Om de seizoensgebonden neveneffecten of de conjunctuurgevoeligheid van deze twee criteria op te vangen, werd voor deze twee indicatoren het gemiddelde van drie jaar (1993-1995) genomen in plaats van een momentopname van de werkloosheid op 30 juni 1993.

h. Het aantal geboorten in kansarme gezinnen

De bepaling van kansarm gezin gebeurt bij Kind en Gezin op basis van meerdere criteria. Als kansarm gezin wordt beschouwd een gezin dat aan drie of meer van volgende zes criteria beantwoordt : a. het beschikbaar maandinkomen van het gezin na afbetaling van de schulden is lager dan 24.000 fr., b. de opleiding van een van de ouders is minder of gelijk aan lager onderwijs, beroepsonderwijs, buitengewoon onderwijs of analfabeet. c. de ontwikkeling van de kinderen in het gezin is gemeten aan een aantal criteria laag, d. de arbeidssituatie van de ouders is precair, werkloosheid of in een beschutte werkplaats, e. de huisvesting is onaangepast (te klein, krot, geen voorzieningen) en f. de gezondheid is zwak, gehandicapt, oneigenlijk gebruik van de gezondheidszorg.

i. Woningen zonder comfort

Het betreft hier de meting zoals die gebeurd is in de volkswoningtelling van het NIS op 1/3/1991 (BS 15 oktober 1991). Een woning zonder comfort is een woning waarin één van de volgende elementen ontbreken : stromend water, bad of douche, WC met waterspoeling, centrale verwarming.

j. Sociale huurappartementen

De appartementen gebouwd door een erkende vennootschap van de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij.

Vijf van deze criteria zijn nieuw en werden nooit eerder gebruikt bij de bepaling van de graad van maatschappelijke achterstelling of kansarmoede.

Deze tien criteria meten de cumulatie van maatschappelijke achterstand omdat ze betrekking hebben op diverse domeinen van achterstelling :

- werkloosheid : uitkeringsgerechtigde volledig werklozen (-25 jaar) en uitkeringsgerechtigde voltijdse werklozen (langer dan 1 jaar) ;

- huisvesting : gebrek aan comfort, sociale huurappartementen ;

- samenlevingsproblematiek : sociale appartementen, om op die manier de problematiek eigen aan de sociale hoogbouw te vatten ;

- inkomen : bestaansminimumtrekkers en WIGW's, (weduwen, wezen, invaliden, gepensioneerden) ;

- etniciteit en migratie : migranten afkomstig van de migratielanden (vroegere en huidige) en van landen met een bruto-nationaal produkt lager dan een bepaald bedrag ;

- kinderen : kinderen bij alleenstaande ouders, kinderen in kansarme gezinnen ;

- jongeren : herkomst van de jongeren in de Bijzondere Jeugdbijstand, jongeren bij alleenstaande ouders, werkloze jongeren ;

- ouderen : alleenstaande oudere vrouwen (weduwen en gepensioneerden in de WIGW).

Het is belangrijk aan te duiden waarom bepaalde criteria niet of gedeeltelijk in aanmerking werden genomen.

- Bejaarden (gedeeltelijk)

Het criterium bejaarden op zichzelf is geen goede indicator, aangezien de groep veel te heterogeen is samengesteld (deze groep bevat zowel zeer arme als zeer rijke mensen). Daarom werd geopteerd voor het criterium WIGW's, aangezien daarin wordt rekening gehouden met minder bedeelde bejaarden, invaliden, wezen en weduwen.

- VFIK-Migranten (gedeeltelijk)

Deze categorie wordt aangevuld met Spanjaarden, Italianen en Portugezen (met vooral concentraties in Limburg), aangezien immigranten uit de economisch zwakkere lidstaten van de Europese Unie oorspronkelijk niet in aanmerking werden genomen. Bovendien heeft België na de Tweede Wereldoorlog deze migraties zelf gewild en aangemoedigd.

De erkende politieke vluchtelingen zijn opgenomen in de groep migranten en worden, om dubbeltelling te vermijden, niet als aparte categorie opgenomen.

- Sociale Woningen

De belangrijkste reden om dit niet als criterium te selecteren, is het feit dat er op voorhand reeds een politieke keuze zou gemaakt moeten worden. Bevoordeelt men de gemeenten die reeds veel sociale woningen hebben door hen via dit criterium meer te geven of gaat men daarentegen uit van het feit dat het alleen gemeenten zijn die weinig sociale woningen hebben die geld moeten krijgen uit dit criterium om zo hun achterstand te kunnen inlopen. De programmatie van de sociale huisvesting zou eerst moeten worden herzien.

- Sociale Hoogbouw (appartementsblokken)

De commissie nam dit criterium ernstig in overweging. Er zijn echter geen gegevens beschikbaar om dit criterium voor alle gemeenten te meten.

Daarom werd geopteerd voor het criterium "sociale huurappartementen", waarvoor wel gegevens beschikbaar zijn. Dit criterium stemt in grote mate overeen met de aanwezigheid van sociale hoogbouw.

- Kleine woningen (kleiner dan 65 m²)

Aanvankelijk werd geopteerd om dit criterium in aanmerking te nemen. Bij de simulaties bleek echter dat dit geen onderscheidend criterium is. De basisgegevens tonen aan dat de verhouding tussen de kleine woningen en het totaal aantal wooneenheden voor alle gemeenten rond het gemiddelde schommelen. Daarom wordt het criterium niet meer in aanmerking genomen. Het effect van kleine woningen is gedeeltelijk vervat in het criterium "sociale huurappartementen".

- Opleidingsmogelijkheden

Het criterium "de aanwezigheid van een beroepsopleidingscentrum" leek uiteindelijk minder relevant, aangezien

bv. de verplaatsingskosten van cursisten worden terugbetaald. Er zijn m.a.w. geen financiële drempels.

– Kadastrale waarde van woningen

Gelet op de regionale verschillen en gelet op het feit dat dit gegeven onrechtstreeks terugkomt via de woningen zonder comfort is het weinig aangewezen om dit te gebruiken.

– Totale oppervlakte (gedeeltelijk)

Dit criterium wordt gedeeltelijk gebruikt doordat rekening wordt gehouden met de totale bebouwde oppervlakte (woningen, industrieterreinen, kantoorruimte, havengebied, landerijen...).

– Bevolkingsevolutie

Aangezien de vlucht van de stad naar het platteland waarschijnlijk meer gevolg (o.a. van de aanwezigheid van achtergestelde buurten) dan wel oorzaak is, en aangezien de statistische gegevens moeilijk te hanteren zijn, werd geopteerd om dit niet als criterium te gebruiken. Via het criterium WIGW's worden wel de gemeenten met een oudere bevolkingsstructuur extra in rekening gebracht.

– Jeugdcriminaliteit

De beschikbare gegevens inzake de geïntegreerde criminaliteitsstatistiek voor 1994 hebben uitsluitend betrekking op de aard van de delicten, niet op de karakteristiek van de daders. Daarom is niet te vatten waar en welke jongeren betrokken zijn bij geregistreerde criminaliteit. Ook de inbraakcijfers werden niet verder in rekening gebracht.

Van belang is ook de meting van de kansarmoede.

De concentratie van kansarmoede in de gemeenten wordt op drie manieren gevat.

1. Met betrekking tot de persoonsgebonden criteria wordt de verhouding van het basisgegeven in een gemeente ten opzichte van het aantal inwoners van die gemeente vergeleken met het Vlaams gemiddelde. Een uitzondering hierop is het aantal geboorten in kansarme gezinnen. Dat staat in verhouding tot het aantal geboorten in de gemeente in plaats van tot het aantal inwoners.

Alleen de gemeenten die hoger scoren dan het Vlaams gemiddelde, worden verder in aanmerking genomen.

2. Met betrekking tot de omgevingsgebonden factoren : zowel voor de woningen zonder comfort als voor de sociale huurappartementen worden de verhoudingen bepaald tussen enerzijds het basisgegeven en de inwoners en anderzijds tussen het basisgegeven en de bebouwde oppervlakte. Alleen de gemeenten die voor beide verhoudingen hoger scoren dan het Vlaams gemiddelde, worden verder in aanmerking genomen.

3. De gemeenten moeten een score halen hoger dan 50 punten vooraleer ze in de eindberekeningen worden opgenomen. Om tot 50 punten te komen, moeten de gemeenten dus minimaal op 4 criteria een score boven het gemiddelde halen.

Aan de commissie werd gevraagd rekening te houden met de financiële draagkracht van de gemeenten. Bovendien meende de commissie dat op één of andere manier ook kon rekening gehouden worden met de inspanningen die de OCMW's nu reeds voor kansarmoedebestrijding doen.

Eerst werd gedacht om ermee rekening te houden als afzonderlijke criteria of als correctiecriteria.

Wat de aanvullende personenbelasting en de opcentiemen op de onroerende voorheffing betreft, is het de bedoeling dat gemeenten die het gemakkelijk hebben inkomsten te verwerven uit belastingen, minder toe te kennen, en gemeenten met een weinig kapitaalkrachtige bevolking te bevoordelen. Uitgangspunt is hier het ingekohierde bedrag gemeentebelasting per inwoner.

Er werden simulaties gemaakt waarbij de bekomen eindcoëfficiënt verhoogd met (een gedeelte, vb. 20% van) de coëfficiënt die bekomen werd aan de hand van volgende formule :

$$\frac{1}{\frac{\text{ingekohierd bedrag}}{\text{aanslagvoet x inwoners}}}$$

Omdat de correctie toegepast wordt op coëfficiënten (in deze context = verhoudingen), die moeten vermenigvuldigd worden met het te verdelen bedrag, werd uiteindelijk maar een significant verschil in absolute cijfers vastgesteld bij de gemeenten die zeer grote bedragen ontvangen (meer dan 100 miljoen frank). Voor de gemeenten die eindigen in de grootte-orde van 5 tot 20 miljoen frank, waar de meeste "rijke" gemeenten toe behoren, is het verschil marginaal (10.000 tot 100.000 fr.)

Een correctie op procenten is objectief maar bereikt het beoogde doel niet.

Een andere correctiemethode kan erin bestaan een bepaald bedrag te reserveren voor dit criterium en te verdelen onder de gemeenten die uiteindelijk meer ontvangen dan de waarborg. Dit is een subjectieve verdeling van het fonds, die in tegenstrijd is met het opstellen van objectieve regels.

Hetzelfde geldt voor een correctie op basis van de aanslagvoeten. De redenering is hier dat een gemeente met een lage aanslagvoet, er vrijwillig voor kiest om deze bron van inkomsten niet of slechts in geringe mate aan te spreken. Een gemeente met hoge aanslagvoeten heeft geen ruimte meer en bezit nauwelijks de mogelijkheid extra inkomsten te verwerven.

Een niet te onderschatten nadeel van deze correcties is dat (rijke) gemeenten met een duidelijk probleem van maatschappelijke achterstelling, geen extra middelen krijgen van het Sociaal Impulsfonds en dat de overheid daarenboven geen enkel instrument heeft om deze gemeente te verplichten initiatieven ter zake te ontwikkelen en/of te financieren. Het gevolg is dan dat aan de achterstelling niet verholpen wordt.

Wat de inspanningen van de OCMW's betreft, zou het de bedoeling zijn de gemeente te bevoordelen waarvan de OCMW's relatief grote bedragen per inwoner besteden aan kansarmoedeinitiatieven. Via het Bijzonder Fonds voor Maatschappelijk Welzijn beschikt men over deze bedragen. Het staat immers vast dat gemeenten of OCMW's die in het verleden subsidiemiddelen goed hebben aangewend, dat ook in de toekomst zullen doen en er meer mee zullen doen dan andere. Een groot nadeel is dat deze inspanningen niet meer (of niet meer op dezelfde wijze) kunnen gemeten worden na de inwerkingtreding van het Sociaal Impulsfonds (en het verdwijnen van het Bijzonder Fonds). Als het criterium statisch blijft, worden gemeenten met OCMW's die minder realiseren, gehypothekeerd zolang de verdeelsleutel voor het Sociaal Impulsfonds onveranderd blijft.

Tot slot en doorslaggevend om deze criteria niet op te nemen, was de vaststelling dat deze draagkracht en de initiatieven van het OCMW de facto reeds meespelen, vermits de

waarborg precies gebaseerd is op enerzijds het BFMW en anderzijds de Bijzondere Dotatie. Beide fondsen zijn instrumenten waar met de draagkracht van de gemeenten en de initiatieven van de OCMW's rekening wordt gehouden.

De selectie van de gemeenten die in functie van de kansarmoede-criteria een aandeel in het Impulsfonds worden toebedeeld, gebeurt in twee stappen :

1. eerst worden per criterium de gemeenten geselecteerd die op dat criterium een score hoger dan het Vlaamse gemiddelde halen ;

2. vervolgens wordt voor de eindselectie als voorwaarde gesteld dat de gemeenten op de 10 criteria samen een score van minimaal 50 cumulatiepunten halen. Zo wordt een effectieve cumulatiefactor ingesteld.

Ervan uitgaande dat maatschappelijke achterstelling bepaald wordt door de gelijktijdige aanwezigheid van verschillende factoren (criteria), is het gerechtvaardigd te stellen dat hoe meer factoren samen voorkomen, hoe groter het probleem van maatschappelijke achterstelling is. Daarbij is aan de diverse criteria een puntenaantal gegeven in functie van een clustering van de diverse problematieken die aan de grondslag liggen van de achterstelling.

De punten worden als volgt bepaald :

- inkomen : 25 punten (BM = 20 en Wigw's=5)
- kinderen/jongeren : 25 punten (kinderen 0-19j. bij alleenstaande ouders = 10 ; geboorten in kansarme gezinnen = 10 ; jongeren in bijzondere jeugdbijstand = 5)
- omgeving : 20 punten (woningen zonder comfort=10 ; sociale huurappartementen = 10)
- etniciteit/migratie : 15 punten
- werkloosheid : 15 punten (jongeren=7,5 en langdurige werkloosheid=7,5).

Deze methode geniet de voorkeur op andere methodes omdat hierdoor het fonds met een objectieve verdeelsleutel, en ongeacht de te verdelen som, kan functioneren met naar verhouding acceptabele bedragen en zonder dat de extra middelen versnipperd worden.

Paragraaf 1

Het bedrag van de vastleggingsmachtiging, verminderd met de hierboven vermelde voorafnames, wordt verdeeld op basis van 10 maatstaven van sociale achterstelling, die elk een verschillend gewicht krijgen naar gelang hun relevantie voor de gestelde problematiek. Dit werd boven uitvoerig toegelicht.

Paragraaf 2

Deze paragraaf licht de wijze van berekening van de maatstaven toe.

Alleen de gemeenten die voor een maatstaf hoger scoren dan het Vlaamse gemiddelde worden voor die maatstaf verder in aanmerking genomen.

Paragraaf 3

Per maatstaf wordt aan de hand van de in deze paragraaf vermelde formules een coëfficiënt berekend.

Paragraaf 4 en paragraaf 5

De gemeenten krijgen slechts een trekkingsrecht als ze op de 10 maatstaven van achterstelling samen een score halen van minstens 50 punten.

De gemeenten worden opgenomen op een lijst die een eerste maal in 2000 wordt geactualiseerd en nadien om de drie jaar. De actualisatie gebeurt op basis van de voormelde tien maatstaven, weliswaar rekening houdend met de op dat ogenblik meest recente beschikbare gegevens (zie verder, paragraaf 6).

Om een soepele overgang mogelijk te maken, bevat het decreet een uitgeleidingsregeling voor de gemeente die ingevolge de actualisatie op het gewaarborgd trekkingsrecht terugvalt. In het jaar van de actualisatie van de lijst mag het trekkingsrecht van die gemeente niet minder bedragen dan het gewaarborgd trekkingsrecht vermeerderd met de helft van het verschil tussen het trekkingsrecht van het vorige jaar en de waarborg. In het daaropvolgende jaar bedraagt deze vermeerdering niet meer 50 % maar 25 %. Daarna valt de gemeente volledig op de waarborg terug.

Paragraaf 6

Deze paragraaf bepaalt hoe het trekkingsrecht wordt berekend. De Vlaamse regering stelt het trekkingsrecht jaarlijks vast. De gegevens voor de tien maatstaven worden een eerste maal geactualiseerd in het jaar 2000 en nadien om de drie jaar, met de op dat ogenblik meest recente en beschikbare gegevens.

Artikel 7

Het trekkingsrecht kan beperkt worden overgedragen. Een gelijkaardige techniek werd ook reeds gehanteerd voor de VFIK-trekkingsrechten, die binnen een termijn van drie jaar (maximaal 4 jaar) moesten worden gebruikt, en voor de trekkingsrechten op het gemeentelijk Impulsfonds, dat een onbeperkte overdracht voorziet. Het trekkingsrecht op het Sociaal Impulsfonds is slechts beperkt overdraagbaar.

Het niet-gebruikte (= niet-vastgelegde) trekkingsrecht wordt éénmaal automatisch overgedragen naar het volgende jaar. Deze termijn kan door de Vlaamse regering met één jaar worden verlengd op gemotiveerde aanvraag. Wanneer na het verstrijken van deze termijn nog geen gebruik werd gemaakt van het trekkingsrecht, wordt het volgens de gewone regels verdeeld over de andere gemeenten.

De overdracht van het trekkingsrecht werd beperkt om de gemeenten ertoe aan te zetten om de oplossingen voor de problematiek van het stedelijk verval, de achtergestelde buurten en de kansarmoede niet op de lange baan te schuiven. Een actief beleid is gewenst. Wanneer de gemeenten dralen met het nemen van de nodige acties en maatregelen, verliezen ze hun trekkingsrecht ten voordele van de gemeenten.

Voor de Vlaamse Gemeenschapscommissie geldt een gelijkaardige regeling (zie artikel 5, § 3).

Artikel 8

Zowel in de algemene toelichting als in de commentaar bij artikel 6 werd onderstreept dat elke gemeente een gewaarborgd trekkingsrecht ontvangt, ongeacht het resultaat van de

verdeling van de middelen uit het Impulsfonds ingevolge de tien maatstaven van achterstelling.

Elke gemeente ontvangt dus jaarlijks een aandeel uit het Sociaal Impulsfonds dat niet minder bedraagt dan de som van de volgende nominale bedragen :

hetzij (voor de VFIK-gemeenten) :

1° het definitief aan haar OCMW toegekend aandeel in de verdeling van het Bijzonder Fonds voor Maatschappelijk Welzijn (BFMW) voor het jaar 1994 ;

2° het aandeel dat een gemeente heeft bekomen in de verdeling voor 1996 van het Vlaams Fonds voor de Integratie van Kansarmen, waarbij het te verdelen bedrag gelijk is aan 942.3 miljoen frank ;

hetzij (voor de overige niet VFIK-gemeenten) :

1° het definitief aan haar OCMW toegekend aandeel in de verdeling van het Bijzonder Fonds voor Maatschappelijk Welzijn (BFMW) voor het jaar 1994 ;

2° het aandeel dat een gemeente zou hebben bekomen in de verdeling voor 1996 van de Bijzondere Dotatie, waarbij de dotatie gelijk is aan 750 miljoen frank.

Het gewaarborgd trekkingsrecht blijft voor de volgende jaren constant op het nominale bedrag van 1996. Vanaf het jaar 2000 wordt het wel aangepast met hetzelfde evolutiepercentage waarmee het fonds vanaf het jaar 2000 zal evolueren. (Zie artikel 3, § 2, derde lid)

Het laatste lid bepaalt op welke wijze het trekkingsrecht van een gemeente dat lager ligt dan het gewaarborgd trekkingsrecht, wordt bijgepast tot op het niveau van het gewaarborgd trekkingsrecht.

Artikel 9

Van de gemeenten wordt een eigen minimale fiscale inspanning gevraagd. Er wordt evenwel van bij de aanvang geen minimumdrempel opgelegd om te kunnen deelnemen aan het fonds.

Vanaf 1996 krijgt elke gemeente het gewaarborgd trekkingsrecht gegarandeerd. Vanaf 1997 evenwel zal het gewaarborgd trekkingsrecht degressief worden afgebouwd zolang de aanslagvoeten voor de aanvullende personenbelasting (APB) of de opcentiemen op de onroerende voorheffing (OOV) in het jaar dat de berekening van het trekkingsrecht voorafgaat, lager zijn dan respectievelijk een aanslagvoet van 5% APB of een aanslagvoet van 500 OOV.

De gemeente die deze minimale inspanning niet vraagt, zal elk jaar een bedrag krijgen dat gelijk is aan 90 % van haar trekkingsrecht van het jaar daarvoor. Zodra de gemeente de aanslagvoeten voor de APB of de OOV op het minimale niveau vaststelt, ontvangt de gemeente opnieuw het gewaarborgd trekkingsrecht.

Artikel 10

Hoofdstuk III bevat de bepalingen omtrent de besteding van de trekkingsrechten. De wijze van besteding van de trekkingsrechten wordt in het beleidsplan van de gemeente aangeduid (zie verder, artikel 12). Indien de Vlaamse overheid hiermee akkoord gaat, wordt een overeenkomst met de gemeente en het OCMW afgesloten.

Artikel 10 legt wel de verplichting op om de trekkingsrechten prioritair te gebruiken voor het bereiken van resultaten in de achtergestelde buurten : op de eerste plaats daar moeten resultaten worden geboekt op het vlak van het herstel van de leef- en omgevingskwaliteit. Ook de strijd tegen de kansarmoede op het gehele grondgebied van de gemeente (uiteraard niet alleen in de achtergestelde buurten) is een prioriteit.

Het is aan het lokale bestuur om voorstellen en prioriteiten te formuleren, en dus eigen beleidsaccenten te leggen in het beleidsplan dat met de Vlaamse overheid zal worden besproken. Wel kan niet worden aanvaard dat de gemeente en het OCMW geen of onvoldoende inspanningen leveren in de achtergestelde buurten of inzake de strijd tegen de kansarmoede. De middelen uit het Sociaal Impulsfonds moeten efficiënt en effectief worden aangewend.

Een achtergestelde buurt kan worden omschreven als een buurt met een sterke concentratie van risicogroepen en een problematische leef-en omgevingskwaliteit, waar de draagkracht of het vermogen tot organisatie van het maatschappelijk leven in het gedrang komt.

De achtergestelde buurten zullen op basis van wetenschappelijk onderzoek en criteria en bijkomende plaatselijke verantwoording in samenspraak tussen de gemeenten en de Vlaamse regering (in casu de ministers bevoegd voor stedelijk beleid en voor welzijn die de beleidsovereenkomsten namens de Vlaamse regering zullen afsluiten) worden afgebakend.

Artikel 11

De doelstellingen van het Impulsfonds zullen, zoals gesteld in de algemene toelichting, worden aangepakt in samenwerking en samen-verantwoordelijkheid tussen het Vlaamse niveau en de lokale besturen (een pact met de gemeenten).

Voor de ontwikkeling van een convenantenbeleid is het uiteraard van wezenlijk belang dat de gemeenten in nauwe samenspraak met de OCMW's een lokaal beleidsplan voorleggen op grond waarvan een overeenkomst met de Vlaamse overheid wordt afgesloten. De Vlaamse overheid legt wel haar eigen beleidskader vast maar legt dit niet eenzijdig aan de lokale besturen op. Een zinvolle negociëring tussen de beide niveau's is maar mogelijk op grond van concrete voorstellen van de lokale besturen zelf.

Het beleidsplan is een samenhangend plan dat op alle voor de problematiek relevante beleidsdomeinen betrekking heeft en dat vertrekt van een beleidsvisie op lange termijn. Het plan stelt met andere woorden voor het grondgebied van de gemeente ook een inclusief stedelijk beleid voor, zoals beschreven in deel 2 van de in de algemene toelichting geciteerde nota Stedelijk beleid.

Het inclusief stedelijk beleid betekent dat op vele beleidsdomeinen gelijktijdig en samenhangend maatregelen worden getroffen om de vitaliteit van de steden en de achtergestelde buurten te herstellen. Hefbomen hiervoor zijn in alle beleidsdomeinen te vinden ; een geïntegreerde aanpak is noodzakelijk. Elke minister zal zulk een inclusief beleid voeren.

Met het Impulsfonds worden, zoals de naam van het fonds aangeeft, specifieke impulsacties beoogd, gericht op de verbetering van de leef-en omgevingskwaliteit met een bijzondere aandacht voor de achtergestelde buurten en wel op dit lokaal niveau waar de problemen het grootst zijn.

Het plan zal dus niet alleen aandacht besteden aan de welzijns- en armoedeproblematiek, maar aan alle domeinen die

voor die welbepaalde gemeente een bijdrage moeten leveren om de leef-en omgevingskwaliteit, meer in het bijzonder van de eventueel aanwezige achtergestelde buurten, te verbeteren.

Zo kan het lokale bestuur acties voorstellen op het vlak van de huisvesting (vergroten van het aanbod met sociale huisvesting, stimuleren van gezinnen om in de kern te komen wonen, de verbetering van het woningbestand, ...), de economische activiteit (zowel met marktconforme als met niet marktconforme maatregelen), de tewerkstelling en de werkgelegenheid, de verkeersleefbaarheid en de ruimtelijke ordening,...

De reeds op de reguliere begrotingsposten van de verschillende beleidsdomeinen voorziene budgetten worden dus voor specifieke impulsacties, in het kader van een stedelijk convenantenbeleid, aangevuld met de middelen uit het Impulsfonds.

Indien de Vlaamse overheid met de in het beleidsplan vervatte voorstellen tot acties akkoord kan gaan, wordt een beleidsovereenkomst, een impuls overeenkomst afgesloten.

Artikel 11 verwoordt bijgevolg de belangrijke regel dat het Sociaal Impulsfonds slechts een trekkingsrecht toekent - en dat dit trekkingsrecht slechts kan worden gebruikt - nadat een beleidsplan, een impulsplan, is opgesteld en in een overeenkomst met de Vlaamse overheid is goedgekeurd.

Artikel 12

Het is van het grootste belang dat de duur van het beleidsplan de actualisatiedatum van de lijst met trekkingsgerechtigde gemeenten (zie artikel 6, § 5) niet overschrijdt om te voorkomen dat een gemeente een beleidsplan opstelt voor een langere periode, terwijl ze geen enkele zekerheid heeft dat ze in de latere fase van het beleidsplan nog over (voldoende) trekkingsrechten beschikt. Bijvoorbeeld : wanneer een gemeente pas in 1998 een beleidsovereenkomst afsluit, mag deze geen looptijd hebben tot na 2000, omdat dan de lijst van trekkingsgerechtigde gemeenten wordt geactualiseerd en dus de mogelijkheid bestaat dat een gemeente terugvalt op haar gewaarborgd trekkingsrecht.

1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
	x	x	x	x	y	y	y	z
	–	x	x	x	–	y	y	...
	–	–	x	x	–	–	y	...

In 1996 wordt slechts een beleidsovereenkomst van 1 jaar afgesloten. De eerste volwaardige beleidsovereenkomst zal lopen van 1997 tot 2000. De normale looptijd zal daarna drie jaar bedragen, d.i. de termijn tussen twee actualisatiedata.

Het beleidsplan heeft, zoals gezegd, betrekking op alle relevante beleidsdomeinen en vertrekt van een visie op lange termijn. In het beleidsplan formuleert het lokale bestuur de krachtlijnen en de prioriteiten van het beleid voor de periode die overeenstemt met de tijdsduur van de lijst (zie artikel 6, § 5, eerste lid), in principe voor drie jaar.

Het plan duidt aan welke middelen (dus eventueel ook de in de veiligheids- en preventie-contracten van de federale overheid voorziene middelen), met inbegrip van het gebruik van de trekkingsrechten, worden ingezet om de doelstellingen van het fonds te realiseren.

Artikel 12 is opgedeeld in twee paragrafen. Elke gemeente zal een beleidsplan moeten opstellen dat minstens de in paragraaf 1 vermelde elementen bevat (paragraaf 1). De gemeenten die meer ontvangen dan het gewaarborgd trekkingsrecht zullen een wat meer gestoffeerd beleidsplan moeten voorleggen (paragraaf 2).

Alhoewel de tekst zelf van artikel 12 dit niet expliciet stelt, is het vanzelfsprekend dat niet elke gemeente het beleidsplan op een identieke wijze moet opstellen.

Vanzelfsprekend zal elk beleidsplan rekening houden met de realiteit ter plaatse, met de daar aanwezige problematiek. De grootte van de gemeente evenals de omvang van het gewaarborgd trekkingsrecht zullen ook een rol spelen. Van een kleinere gemeente met relatief weinig problemen mag men, zeker wanneer het gewaarborgd trekkingsrecht eerder bescheiden is, niet verwachten dat ze onevenredig veel tijd en geld uit geeft aan het opstellen van een beleidsplan. Artikel 12 zal dus worden toegepast met de nodige realiteitszin. Elke onnodige bureaucratie dient daarenboven te worden vermeden.

Men houde ook rekening met het feit dat het OCMW nu al verplicht is om een beleidsplan op te stellen.

Paragraaf 1

Het beleidsplan van elke gemeente bevat een beschrijving van de leef- en omgevingskwaliteit in de gemeente ; de doelstellingen, de resultaten evenals de prioriteiten die men met een actieplan wil bereiken ; de toewijzing van de opdrachten aan de gemeente, het OCMW en/of de lokale actoren inzake de uitvoering van het beleidsplan ; een opgave van de in te zetten middelen samen met een financieel programma ; in voorkomend geval, de beschrijving van de acties en middelen in de achtergestelde buurten.

Voor alle gemeenten bevat het beleidsplan minstens de volgende elementen :

1° een beschrijving van de leef- en omgevingskwaliteit in de gemeente, meer in het bijzonder van de armoede en de bestaansonzekerheid, de werkloosheid, de toestand van het woning-patrimonium evenals de situatie van de gerechtigden op het bestaansminimum, de migranten, de alleenstaande ouders met kinderen, de weduwen, wezen, gehandicapten en bejaarden, de jongeren.

Ook de situatie op het vlak van het onderwijs, de werkgelegenheid (dus ook van de economische situatie), de tewerkstelling en het inkomen, de huisvesting, de gezondheidszorg, de verkeersleefbaarheid, de sociaal-culturele infrastructuur, het openbaar domein en de groenvoorziening, de participatie van de bevolking aan de voorbereiding en de uitvoering van het lokaal beleid dient te worden beschreven. Het gaat hier om een niet limitatieve opsomming van mogelijke relevante beleidsdomeinen.

Het beschrijvend gedeelte brengt ook de bestaande organisaties, voorzieningen en initiatieven op het vlak van het sociaal beleid en de welzijnszorg evenals de achtergestelde buurten, indien die er zijn, in kaart.

Tot slot van dit onderdeel van het beleidsplan wordt de bestaande toestand geëvalueerd en worden de problemen, noden en behoeften op het grondgebied van de gemeente geformuleerd ;

2° in een tweede deel formuleert men de concrete doelstellingen en resultaten die de gemeente en het OCMW willen bereiken met een resultaatgericht actieplan. Ook de prioriteiten worden geëxpliciteerd. Telkens worden de motieven die aan de grondslag van deze doelstellingen en prioriteiten liggen, aangegeven.

Het actieplan bevat de concrete maatregelen en acties die de gemeente, het OCMW en/of de lokale actoren, in onderling overleg, zullen opzetten.

Het actieplan duidt de te volgen werkwijze en stappen aan, bevat een tijdsschema voor de uitvoering ervan, omschrijft de te bereiken resultaten, wie ervoor verantwoordelijk is en de parameters om deze resultaten te meten. Het actieplan duidt tenslotte ook aan op welke wijze de uitvoering ervan periodiek wordt geëvalueerd en desnoods bijgestuurd.

Het actieplan is een wezenlijk onderdeel van het beleidsplan want hier wordt aangegeven hoe men de impulsacties in resultaten zal omzetten.

De Vlaamse overheid stapt dus af van de projectcontrole en zal enkel het resultaat controleren aan de hand van in de overeenkomst bepaalde meetindicatoren. Zoals gezegd onder artikel 5, vergt deze werkwijze veel voorbereidingswerk en vorming van de personen die het beleid op het terrein moeten uitvoeren, zowel op het niveau van de Vlaamse overheid als op het lokale niveau ;

3° het plan wijst aan de gemeente, het OCMW en/of de lokale actoren de opdrachten inzake de uitvoering van de verschillende onderdelen van het beleidsplan toe .

Lokale actoren zijn de instellingen, organisaties, groeperingen,...die plaatselijk initiatieven ontwikkelen op de domeinen die het beleidsplan aanduidt als zijnde relevant voor de oplossing van de problemen in de gemeente. Hierbij wordt dus in de eerste plaats gedacht aan reeds bestaande initiatieven. Een niet functioneel verantwoorde wildgroei van nieuwe lokale initiatieven dient te worden vermeden, ook om te vermijden dat eerder in de omkadering dan in het realiseren van de doelstellingen zelf wordt geïnvesteerd ;

4° in een vierde deel inventariseert men de middelen (van alle bevoegdheidsniveau's, inbegrepen het bedrag van de trekkingsrechten van de gemeente of het OCMW) die worden ingezet om de beoogde resultaten te bereiken ;

5° indien er achtergestelde buurten aanwezig zijn, de beschrijving van de acties en middelen die daar worden ingezet. De buurt(en) worden precies afgebakend (zie ook de commentaar bij artikel 10) ;

6° een financieel programma met een verdeling van de trekkingsrechten over de concrete maatregelen en acties. Ook de eigen inbreng van de gemeente en het OCMW worden vermeld. Aangezien de gemeente het trekkingsrecht ontvangt en gelet op de wezenlijke rol van het OCMW, is het van belang dat het OCMW van bij de aanvang niet alleen duidelijkheid heeft over het bedrag waarover het kan beschikken (zie boven, 4°), maar ook over de modaliteiten (termijn inbegrepen) van de doorstorting ervan naar het centrum.

Paragraaf 2

Aan de beperkte groep van gemeenten die ingevolge de in artikel 6 beschreven achterstellingscriteria meer ontvangen dan het gewaarborgd trekkingsrecht, kan terecht een meer gedetailleerd beleidsplan worden gevraagd.

Hun beleidsplan bevat bovendien de volgende elementen :

1° indien de gemeente meerdere achtergestelde buurten op het grondgebied heeft, moet het plan een programma bevatten waarin de gemeente aangeeft waar en op welke wijze zij een wijkontwikkelingsplan zal opstarten. Eisen dat het beleidsplan zelf reeds één of verscheidene wijkontwikkelingsplannen bevat, is niet realistisch. Aangezien deze plannen niet allemaal tegelijk en met dezelfde prioriteit kunnen en moeten worden aangevat, zal de gemeente een rangorde en een fasering voor deze plannen aanduiden.

Een wijkontwikkelingsplan omschrijft de doelstellingen van de wijkontwikkeling, vertaalt de lokale beleidsopties naar de wijk toe, bepaalt de samenwerking van alle lokale actoren binnen de wijk en garandeert de betrokkenheid.

Het wijkontwikkelingsplan is een zeer geschikt instrument om de lokale beleidsopties op een coherente manier naar de wijk en zijn bewoners toe te vertalen en wordt nu reeds, bijvoorbeeld in Antwerpen, gebruikt.

Het is aan de gemeente zelf om het WOP – in dialoog met de Vlaamse overheid – in te vullen, rekening houdend met de voormelde principes inzake de doelstellingen van de wijkontwikkeling en van het WOP ;

2° een beschrijving van de manieren waarop een structurele voortzetting van nieuwe methodieken (b.v. straathoekwerk) en, waar mogelijk, de aansluiting ervan bij de bestaande en de gereglementeerde initiatieven wordt nagestreefd ;

3° de beschrijving van de acties die de toegankelijkheid van de dienstverlening in de ruime zin van het woord bij de gemeente, het OCMW en de lokale actoren moeten verbeteren (b.v. vereenvoudiging van de aanvraagformulieren en/of de aanvraagprocedures, verruimde openingsuren) ;

4° een programma voor lokaal migrantenbeleid. De samenwerking met het eventueel aanwezige lokale integratiecentrum en de participatie van de doelgroep moeten gegarandeerd zijn ;

5° wil de uitvoering van het in een overeenkomst met de Vlaamse overheid opgenomen beleidsplan slagen, is het van groot belang dat de gemeente en het OCMW zich goed organiseren opdat het partnerschap met de Vlaamse overheid operationeel kan worden. Ook de aanduiding van een lokale politieke verantwoordelijke (b.v. een schepen) die de coördinatie van het beleid op zich neemt, ware aangewezen. Duidelijkheid hierover is van bij de aanvang gewenst. Hierdoor kan ook de Vlaamse overheid de gepaste organisatorische maatregelen treffen ;

6° een verslag inzake het overleg dat de gemeente over het beleidsplan heeft gevoerd met de lokale initiatieven die zich tot de kansarme bevolkingsgroepen richten en met de eventuele andere initiatieven. Het verslag zal dus ook duidelijkheid verschaffen over de eventuele betrokkenheid van deze groepen bij de uitwerking van het beleidsplan. Het verslag moet bovendien een inzicht geven in de samenwerking en de complementariteit van het gemeentelijk en het particulier initiatief.

Paragraaf 3

Het beleidsplan wordt voorgesteld door een lokale stuurgroep (zie artikel 13) en achtereenvolgens door de Raad voor Maatschappelijk Welzijn en de gemeenteraad goedgekeurd.

De goedkeuring door de twee voormelde raden waarborgt enerzijds de democratische legitimiteit van het plan en anderzijds de afstemming van het (sociaal) beleid van de gemeente op dat van het OCMW. Dit laatste is nu niet altijd het geval. Door de goedkeuring door de beide raden te voorzien, zijn gemeente en OCMW verplicht om met elkaar te discuten en consensus te zoeken over het beleidsplan. Eerder zullen de middelen uit het Impulsfonds niet worden uitbetaald (zie artikel 11). Er werd bijgevolg geen procedure opgenomen voor het geval dat beide instanties niet tot een vergelijk komen.

Het tweede lid laat toe dat aangrenzende gemeenten het beleidsplan geheel of gedeeltelijk vervangen door een intergemeentelijk beleidsplan. In dat geval wordt het plan door een intergemeentelijke stuurgroep voorgesteld.

Artikel 13

Een uitvoeringsbesluit zal de regels voor de opmaak, de vaststelling en de periodieke bijsturing van het beleidsplan bepalen, in het bijzonder met betrekking tot :

1° de oprichting, de samenstelling en de werking van de lokale stuurgroep. De stuurgroep wordt geleid (wat het voorzitterschap impliceert) door een mandataris (een lid van het college van burgemeester en schepenen of een gemeenteraadslid of de voorzitter van het OCMW of een OCMW raadslid) of een statutair of contractueel personeelslid van de gemeente of het OCMW. Gemeente en OCMW kunnen de leiding van de stuurgroep, gelet op het belang van deze stuurgroep, niet toevertrouwen aan een derde (b.v. een extern bureau of een lokale initiatiefnemer).

De stuurgroep is samengesteld uit één of meer vertegenwoordigers van de gemeente, het OCMW, de andere initiatiefnemers op het lokale niveau, de beoogde doelgroepen en de bewoners.

De stuurgroep maakt een ontwerp van beleidsplan op dat naderhand door de raden van het OCMW en de gemeente moet worden goedgekeurd.

De stuurgroep zal ook periodiek de uitvoering van het plan evalueren ;

2° de bespreking en de goedkeuring van het beleidsplan door de Raad voor Maatschappelijk Welzijn en de gemeenteraad ;

3° de openbaarheidsregels met betrekking tot het beleidsplan. De openbaarheid van de uitvoering van het plan is van groot belang. Een eerste garantie hiervoor is de openbare bespreking en goedkeuring ervan in de gemeenteraad ;

4° jaarlijks moeten de raad voor Maatschappelijk Welzijn en de gemeenteraad verslag uitbrengen over de uitvoering en de bijsturing van het beleidsplan evenals over de effectieve besteding van de trekkingsrechten.

Artikel 14

Wanneer initiatieven de gemeentegrenzen overschrijden, kunnen gemeenten hiervoor onderling overeenkomsten afsluiten.

Artikel 15

Het beleidsplan moet door de Vlaamse regering, in casu door de ministers bevoegd voor stedelijk beleid en voor welzijnsbeleid, worden goedgekeurd. De goedkeuring wordt verleend in de vorm van een beleidsovereenkomst tussen de twee voormelde ministers in naam van de Vlaamse regering en, naargelang het geval, de gemeente en het OCMW of de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

De overeenkomst wordt dus mee ondertekend door het OCMW al wordt het trekkingsrecht integraal aan de gemeente uitbetaald. Het beleidsplan moet wel aanduiden hoeveel het OCMW ontvangt en volgens welke modaliteiten het trekkingsrecht aan het OCMW wordt uitbetaald.

De overeenkomst omschrijft duidelijk en nauwkeurig de materies, de concrete acties, de te bereiken resultaten, de daarvoor noodzakelijke middelen en het bedrag aan trekkingsrechten waarvoor de Vlaamse regering haar toestemming tot gebruik geeft.

De beleidsovereenkomst slaat op dezelfde periode als het beleidsplan en vermeldt de concrete modaliteiten voor de uitbetaling van het trekkingsrecht.

De Vlaamse regering stelt het model van beleidsovereenkomst vast samen met de regels en modaliteiten voor het toezicht op, de resultaatmeting en de evaluatie van de uitvoering van de beleidsovereenkomst.

De beleidsovereenkomst heeft dezelfde termijn als het beleidsplan. In principe bedraagt deze termijn drie jaar, d.i. de periode tussen twee actualisaties van de lijst van trekkingsgerechtigde gemeenten. er is een doorlopend parallellisme tussen de tijdsduur van de lijst, de looptijd van het gemeentelijk sociaal beleidsplan en die van de beleidsovereenkomst.

Per gemeente kan er slechts één beleidsovereenkomst worden afgesloten voor deze periode. het is echter mogelijk dat de situatie in een gemeente zodanig wijzigt dat de verander(en)de omstandigheden een bijsturing van het beleidsplan en de beleidsovereenkomst vergen. Elke wijziging van het beleidsplan moet verlopen volgens de procedure die in het oorspronkelijke beleidsplan werd voorzien (zie artikel 12, § 1, 2°). Wanneer deze wijziging aanleiding geeft tot een aanpassing van de trekkingsrechten, waarvoor de Vlaamse regering reeds toestemming tot gebruik had verleend, is de uitdrukkelijke goedkeuring van de Vlaamse ministers bevoegd voor stedelijk beleid en voor het welzijnsbeleid, namens de Vlaamse overheid, vereist.

Op het ogenblik van het afsluiten van de overeenkomst verleent de Vlaamse regering ook een subsidiebelofte, die gelijk is aan het geheel van de trekkingsrechten waarop een gemeente aanspraak kan maken tijdens de periode, waarop de beleidsovereenkomst van toepassing is. Aangezien het nominale bedrag van het trekkingsrecht van de komende jaren op dat ogenblik nog niet gekend is, verbindt de overheid er zich principieel toe om het later gekende bedrag ook effectief als trekkingsrecht toe te kennen en met het gebruik ervan in te stemmen. Het betreft het globale trekkingsrecht waarop een gemeente aanspraak kan maken in de betreffende jaren. Zodoende beschikt de gemeente over de keuzevrijheid om zelf het bedrag aan trekkingsrechten te bepalen dat ze in een bepaald jaar wenst te besteden aan de uitvoering van de overeenkomst.

De vermelding van de uitbetalingsmodaliteiten en de wijze van evaluatie van de uitvoering van de overeenkomst zijn van

belang voor de effectieve uitbetaling en de eventuele inkorting van het trekkingsrecht (zie artikel 16 e.v.).

Artikelen 16 en 17

De gemeenten ontvangen op het ogenblik van het afsluiten van de beleidsovereenkomst een substantieel voorschot, dat berekend wordt op het bedrag aan trekkingsrechten dat voor de uitvoering ervan voorzien wordt in de overeenkomst. Het saldo wordt uitbetaald naargelang de uitvoering van het beleidsplan.

Een gemeente heeft er alle baat bij om reeds in het eerste jaar van de beleidsovereenkomst een maximaal bedrag aan trekkingsrechten vast te leggen, omdat 1° het trekkingsrecht slechts beperkt kan worden overgedragen en 2° het voorschot de volgende jaren vermindert. De gemeenten worden er aldus toe aangezet de uitvoering van het actieplan niet op de lange baan te schuiven.

Om te beletten dat een gemeente de voorschotten zou ontvangen zonder deze middelen effectief te gebruiken in het kader van het beleidsplan, worden de volgende voorschotten pas uitbetaald wanneer de uitgaven de reeds toegekende voorschotten overtreffen. De voorschotten worden daarom pas uitbetaald op het ogenblik van de jaarlijkse evaluatie. De gemeenten worden op deze wijze nogmaals gestimuleerd om het beleidsplan zonder dralen uit te voeren.

Kortom, de regels inzake de uitbetaling zijn zodanig geconcepieerd dat ze de gemeenten ertoe aanzet de beleidsplannen als werkelijke impulsprogramma's te ontwerpen en uit te voeren.

Een voorbeeld ter verduidelijking :

Wanneer een gemeente gedurende 3 opeenvolgende jaren een trekkingsrecht van 100 eenheden krijgt toegekend en het beleidsplan en de -overeenkomst een besteding van (eerste scenario) 300 of (tweede scenario) 200 eenheden vergen, krijgen we een volgend resultaat, naargelang de gemeente meer of minder gebruik maakt van het ter beschikking staande trekkingsrecht (5 alternatieven als voorbeeld) :

Beleids­overeenkomst = 300 Beleids­overeenkomst = 200

	Vastlegging		Voorschot		Vastlegging		Voorschot	
1ste jaar	100		50		100		50	
1ste jaar	80		40		80		40	
1ste jaar	50		25		80		25	

In het tweede en derde alternatief wordt het niet-vastgelegde deel overgedragen naar het volgende jaar. Dit deel moet in het tweede jaar worden vastgelegd om niet verloren te gaan (tenzij bij verlenging met 1 jaar, toegestaan door de Vlaamse regering).

	Vastlegging		Voorschot		Vastlegging		Voorschot	
2de jaar	100		40		100		40	
2de jaar	120	80	48	32	120	80	80	32
2de jaar	150	50	60	20	150	50	60	20

Het niet-vastgelegde deel van het tweede jaar wordt weer overgedragen.

	Vastlegging		Voorschot		Vastlegging		Voorschot	
3de jaar	100		30		0		0	
3de jaar	100	140	30	42	0	40	0	12
3de jaar	100	200	30	60	0	100	0	30

Hieruit blijkt dat de gemeente tijdens de duur van de overeenkomst de volgende voorschotten ontvangt :

	eerste scenario (300)	tweede scenario (200)
1ste alternatief	120	90
2de alternatief	118	88
3de alternatief	115	85
4de alternatief	114	84
5de alternatief	105	75

De omvang van het voorschot daalt, naarmate de gemeente de uitvoering van het beleidsplan verdaagt.

Artikel 18

Het uitbetalingssysteem vergt een nauwkeurige boekhouding, zowel vanwege de gemeente, als vanwege de Vlaamse overheid. De vaststelling van de procedures voor de vastlegging en de ordonnancering worden overgelaten aan de Vlaamse regering met de bedoeling om het meest eenvoudige systeem te ontwerpen.

Een gemeente die nalaat de beleidsovereenkomst effectief uit te voeren en de vooropgestelde resultaten niet bereikt, verliest geheel of gedeeltelijk haar trekkingsrechten volgens de concrete modaliteiten van uitbetaling en evaluatie die werden voorzien in de beleidsovereenkomst.

Aangezien de trekkingsrechten zijn vastgelegd op niet-splitste kredieten en de laatste vastlegging in principe is genomen in het laatste jaar van de beleidsovereenkomst, is het aangegeven de laatste evaluatie te laten plaatshebben in het jaar dat volgt op het einde van de overeenkomst.

Wanneer de trekkingsrechten worden ingekort, worden de onbetaalde trekkingsrechten (= vastgelegde, maar niet geordnanceerde trekkingsrechten) verdeeld over de andere gemeenten. Aangezien de kredieten reeds zijn vastgelegd en het saldo van het betalingskrediet naar de volgende jaren kan worden overgedragen, is het in casu niet nodig om hiervoor voorafgaandelijk de vastleggingsmachtiging te verhogen, zoals dat wel nodig is voor de niet tijdig gebruikte trekkingsrechten die nog niet werden vastgelegd (artikelen 4, § 3 en 7).

Artikel 19

Wanneer een gemeente of het VGC gebruik maakt van haar trekkingsrecht, worden de uitgekeerde middelen als een subsidie of toelage beschouwd, waarop de desbetreffende bepalingen van de gecoördineerde wetten op de rijkscomptabiliteit van toepassing zijn. Dit betekent dat de trekkingsrechten moeten aangewend worden voor de doeleinden waarvoor ze werden verleend, dat de trekkingsgerechtigde gemeente hierover verantwoording verschuldigd is, dat er controle op het gebruik ervan kan worden uitgeoefend en dat de trekkingsrechten die afgewend worden of waarop de controle wordt verhinderd, kunnen worden teruggevorderd.

Het ontwerp van decreet en de beleidsovereenkomst bevatten de specifieke regels inzake de voorwaarden waaronder de toelage wordt verleend, de doeleinden waarvoor ze worden verleend en de verantwoording en controle van de gebruikte trekkingsrechten.

Artikel 20

Het besluit van de Vlaamse regering van 6 februari 1991 tot vaststelling voor de jaren 1991 tot en met 1995 van de objectieve normen voor de verdeling van het Bijzonder Fonds voor Maatschappelijk Welzijn onder de openbare centra voor maatschappelijk welzijn van het Vlaamse gewest bevatte de verplichting voor de OCMW's om de activiteiten van hun sociale dienst te registreren en deze gegevens mee te delen aan de Vlaamse minister bevoegd voor maatschappelijk welzijn. Deze verplichting wordt in dit ontwerp overgenomen in afwachting van een decretale organieke regeling op de OCMW's.

Artikel 21

Dit artikel bevat de opheffingsbepalingen t.a.v. het VFIK, het BFMW, de Bijzondere Dotatie (BD) en het oprichtingsartikel in het programmadecreet van 1996.

In principe worden de uitvoeringsbesluiten van een decreet automatisch mee opgeheven wanneer het decreet wordt opgeheven. In casu is het echter noodzakelijk om uitdrukkelijk te vermelden welke uitvoeringsbesluiten worden opgeheven. Niet alle uitvoeringsbesluiten mogen immers worden opgeheven, maar slechts de reglementaire, en dan nog slechts binnen bepaalde grenzen. De uitvoeringsbesluiten waarbij de middelen werden verdeeld, zijn in feite collectieve besluiten die een aantal individuele beslissingen samenbundelen en waarbij aan welomschreven gemeenten (trekkings)rechten werden toegekend. Deze besluiten kunnen en mogen niet worden opgeheven.

De opheffingsbepalingen met betrekking tot het VFIK verdienen bijzondere aandacht, omdat de financiering via het VFIK verliep volgens trekkingsrechten, waarvan het gebruik was gekoppeld aan projectplanning en uitvoering van projecten, met de bijkomende omstandigheid dat een gemeente niet verplicht was om onmiddellijk gebruik te maken van de toegekende trekkingsrechten. De gemeenten beschikten hiervoor krachtens artikel 10 van het VFIK-decreet over drie jaren. Deze termijn kon maximaal met één jaar worden verlengd. Het saldo aan trekkingsrechten werd ieder jaar overgedragen.

Daarenboven werden de aandelen en trekkingsrechten toegekend voor twee opeenvolgende jaren. Dit gebeurde een laatste maal bij het besluit van de Vlaamse regering van 22 december 1994 voor de jaren 1995 en 1996.

In de praktijk betekent dit dat bepaalde VFIK-gemeenten nog steeds projecten indienen en uitvoeren die worden gefinancierd met hun trekkingsrechten van de voorgaande jaren en dat ze nog over een bepaalde termijn moeten blijven beschikken voor de projectplanning en de uitvoering van de projecten op deze aandelen.

Er zijn m.a.w. tal van redenen om het VFIK niet onmiddellijk op te heffen, maar de overgang geleidelijk te laten verlopen :

a) de decretale basis : artikel 10 van het VFIK-decreet voorzagt dat een gemeente over een termijn van drie jaren, verlengbaar met 1 jaar, beschikte om van de haar toegekende trekkingsrechten gebruik te maken ;

b) een grondige voorbereiding mag niet worden bestraft : het VFIK-decreet maakte het mogelijk om de projectplannen grondig voor te bereiden. De gemeenten die de nodige tijd hebben genomen om kwalitatief hoogstaande projectplannen op te stellen, zouden worden gestraft wanneer hen de gecumuleerde trekkingsrechten zouden worden ontnomen ;

c) de termijn voor administratieve afhandeling van de dossiers, met name de beoordeling van de projectplannen door de bevoegde administratie vergt enige tijd. De gemeenten die hun plannen tijdig hebben ingediend, zouden hierdoor hun trekkingsrechten kunnen verliezen. De administratie zou m.a.w. kunnen oordelen over het trekkingsrecht van de gemeenten of deze zouden hun trekkingsrecht kunnen verliezen door 'nalatigheid' van de administratie ;

d) de gemeentebegrotingen houden reeds rekening met de trekkingsrechten op het VFIK, aangezien hun aandeel reeds bekend is sinds december 1994 ;

e) de continuïteit in het gemeentelijk kansarmoedebeleid vereist de voortzetting van de VFIK-projecten. Diezelfde projecten komen meer dan waarschijnlijk ook in aanmerking voor betoelaging in het Sociaal Impulsfonds. het menselijk potentieel en de know-how mag niet verloren gaan ;

f) het voorliggende ontwerp treedt in werking met terugwerkende kracht. De gemeenten zijn tot de dag van de stemming gerechtigd om via de oude VFIK-methode projectplannen in te dienen en projecten op te starten ;

g) het jaar 1996 is ook voor het Sociaal Impulsfonds een overgangsjaar, waarvoor vereenvoudigde beleidsplannen en beleidsovereenkomsten gelden (zie artikel 23) ;

h) men kan geen afbreuk doen aan verworven rechten. Het VFIK-trekkingsrecht – het woord zegt het zelf – van de gemeenten is een verworven recht t.a.v. de Vlaamse overheid. De besluiten van de Vlaamse regering waarbij de aandelen werden toegekend zijn geen reglementaire besluiten, maar zijn collectieve beslissingen die een samenbundeling zijn van individuele administratieve beslissingen. De bestemmelingen zijn duidelijk identificeerbaar en de beslissing verdwijnt onmiddellijk na haar toepassing. Deze besluiten zijn m.a.w. regelmatige administratieve rechtshandelingen waarbij rechten werden toegekend. Een dergelijke beslissing kan, volgens een constante rechtspraak van de Raad van State, niet worden ingetrokken, omdat dit in strijd zou zijn met de rechtszekerheid. Omdat men de gemeenten hun trekkingsrechten niet zonder meer kan ontnemen door de opheffing van het VFIK-decreet en de reglementaire besluiten ter uitvoering ervan, is het aangewezen om de voorwaarden voor het gebruik van deze trekkingsrechten nog tijdelijk te behouden ;

i) inkorting van de termijn voor de aanwending van de VFIK-trekkingsrechten uit het verleden : om de overgang tussen VFIK en Sociaal Impulsfonds zo kort mogelijk te houden, en de methode van het Sociaal Impulsfonds zo spoedig mogelijk een universele toepassing te kunnen geven, worden de termijnen waarbinnen de gemeenten van hun VFIK-trekkingsrechten gebruik moeten maken ingekort (zie artikel 22, § 2) en wordt voor het reeds toegekende VFIK-aandeel voor 1996 een vereenvoudigd sociaal beleidsplan geëist.

In de overgangsfase zal de VFIK-metohiek behouden blijven totdat de VFIK-projecten zijn afgewikkeld.

Paragraaf 2 geeft de grenzen van de overgangsfase nauwkeurig aan : de VFIK gemeenten mogen de oude methodiek blijven gebruiken voor de aandelen die hen tot en met 1995 werden toegekend, op voorwaarde dat hiervoor projectplannen worden ingediend voor 30 juni 1996, dat deze plannen zijn goedgekeurd en vastgelegd voor het einde van het begrotingsjaar 1996 en dat de projecten beëindigd zijn voor 30 juni 1997. Bovendien mogen de trekkings-rechten enkel gebruikt worden voor de voortzetting of uitbreiding van bestaande projecten. De betaling en eindafrekening verloopt nog volgens hoofdstuk IV van het besluit van de Vlaamse regering van 19 december 1990 houdende uitvoering van het decreet van 31 juli 1990 tot instelling van een Vlaams Fonds voor de Integratie van Kansarmen. Besteding van de middelen.

Wanneer de termijnen voor indiening van het projectplan en de uitvoering van het project niet worden gerespecteerd, moeten de trekkingsrechten worden aangewend (en uitbetaald) volgens de bepalingen van het Sociaal Impulsfonds.

Voor de Vlaamse Gemeenschapscommissie, die haar VFIK-aandeel ontving in de vorm van voorafnames, geldt een identieke overgangsfase.

Ter verduidelijking volgt hier nog een schematisch overzicht van de overgangsfase m.b.t. VFIK :

1. Vastgelegde VFIK-aandelen 1991 tot 1995 :

- projectplannen zijn reeds ingediend en goedgekeurd ;
- de projecten behouden de in de projectplannen voorziene looptijd. In concreto betekent dit dat een (heel) beperkt aantal projecten langer kunnen blijven lopen dan 30 juni 1997.

2. Niet-vastgelegde VFIK-aandelen 1991 tot 1995 :

- de projectplannen moeten worden ingediend voor 30 juni 1996 ;
- de goedkeuring en vastlegging moet gebeuren voor het einde van het begrotingsjaar 1996 ;
- de aandelen mogen niet gebruikt worden voor het opstarten van nieuwe projecten, enkel voor de voortzetting en/of uitbreiding van bestaande projecten ;
- deze projecten moeten beëindigd zijn voor 30 juni 1997 ;

3. Reeds toegekend VFIK-aandeel 1996

De methodiek van het Sociaal Impulsfonds wordt toegepast. Voor de gemeenten die reeds projectplannen hadden ingediend, worden deze projectplannen als bestanddeel van het beleidsplan- en overeenkomst 1996 aanvaard na een marginale toetsing betreffende de conformiteit ervan met de doelstellingen van het Sociaal Impulsfonds.

Dit VFIK-aandeel vormt vanaf 1996 een onderdeel van het gewaarborgd trekkingsrecht van een gemeente op het Sociaal Impulsfonds.

Voor de BD stellen er zich geen problemen voor de overgang naar het Sociaal Impulsfonds, omdat er geen bijzonder voorwaarden verbonden waren aan de toekenning van een BD-aandeel. de gemeenten kunnen geen vorderingen meer laten gelden vanaf het ogenblik van de afschaffing van de betreffende regeling. Wel werd voorzien dat de gemeenten die een BD-aandeel kregen in het verleden, een gelijkaardig aandeel blijven behouden in de vorm van een gewaarborgd trekkingsrecht (zie artikel 8, 3°). In 1996 worden hiervoor nog bijzondere uitbetalingsmodaliteiten voorzien.

De in paragraaf 3 vermelde bepalingen moeten nog tijdelijk behouden blijven om het definitieve aandeel BFMW 1995 te kunnen berekenen. De hiervoor noodzakelijke kredieten werden reeds integraal vastgelegd in 1995 (zie begrotings-technische toelichting).

Artikel 22

Deze bepaling is een specificering van artikel 12 van het decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1996. Het Sociaal Impulsfonds neemt de rechten en plichten over van de Fondsen die het opslorpt. Dit betekent dat de betalingen van de uitgaven die voorheen ten laste van het VFIK kwamen, nu ten laste van het Sociaal Impulsfonds worden gelegd.

Artikel 23

Het opstellen van een gemeentelijk sociaal beleidsplan vergt een grondige voorbereiding, zowel inhoudelijk als procedureel. De eerste omvattende beleidsplannen kunnen daarom slechts worden verwacht in de loop van 1997. De gemeenten en de OCMW's dreigen tijdelijk geen financiële middelen te ontvangen, wanneer de verplichtingen inzake het beleidsplan en de beleidsovereenkomst onmiddellijk en integraal worden opgelegd. Daarom wordt ook een bijzondere overgangsmaatregel voorzien i.v.m. het opstellen van het beleidsplan en de uitbetaling van het gewaarborgd trekkingsrecht :

1. er wordt vermeden dat de middelen, die voorheen via het BFMW aan de OCMW's werden toegekend, in 1996 zouden opdrogen, met alle financiële moeilijkheden die hiermee gepaard zouden gaan voor de OCMW's. Voor dit deel van het gewaarborgd trekkingsrecht hoeft geen beleidsplan en -overeenkomst te worden opgesteld. Bovendien krijgen de OCMW's dit deel, dat gelijk is aan het definitief toegekende aandeel in de verdeling van het BFMW 1994, uitbetaald zonder dat de uitbetalingsvoorwaarden van het Sociaal Impulsfonds hierop van toepassing zijn. De middelen worden in twee schijven van 50 % elk uitbetaald in het eerste, resp. derde kwartaal van 1996, zodat de OCMW's nog sneller over hun geld beschikken. Dit geeft de OCMW's de gelegenheid om het beleidsplan voor 1997-2000 grondig voor te bereiden, zodat ze ook financiële zekerheid verwerven voor deze jaren. Deze regeling moet de lokale instanties ertoe aansporen om snel de procedure voor de totstandkoming van dit beleidsplan op te starten ;

2. ook het BD-gedeelte van het gewaarborgd trekkingsrecht wordt nog direct en zonder enige voorwaarde uitbetaald in 1996. Dit gebeurt, zoals ook voorheen gebruikelijk was, in het najaar van 1996 ;

3. voor het gebruik van het VFIK-gedeelte van het gewaarborgd trekkingsrecht en het gedeelte dat dit gewaarborgd trekkingsrecht overtreft moet daarentegen wel een beleidsplan en -overeenkomst worden afgesloten, maar deze hebben slechts een beperkte duur, nl. 1996, en hiervoor geldt een vereenvoudigde procedure die nog door de Vlaamse overheid zal worden bepaald.

Een gemeente die geen beleidsovereenkomst 1996 afsluit, kan deze trekkingsrechten overdragen naar het volgende jaar, maar dan dient echter wel een volwaardig beleidsplan te worden opgesteld en een dito -overeenkomst te worden afgesloten.

1996 is dus een overgangsjaar, dat toch reeds een significante aanzet moet zijn in het stedelijk beleid.

Voor 1996 bevat artikel 23 van het voorontwerp een specifieke regeling : de gemeente die enkel het gewaarborgd trekkingsrecht ontvangt, moet geen beleidsplan indienen ; een beleidsovereenkomst wordt dus niet afgesloten. Zij kunnen zich voorbereiden op het jaar 1997. De gemeenten evenwel die in 1996 meer dan het gewaarborgd trekkingsrecht ontvangen of de gemeenten met een VFIK-aandeel 1996 (dat dus onmiddellijk in de nieuwe werkwijze wordt geïntegreerd), moeten wel met de Vlaamse overheid , voor wat ze meer ontvangen of voor wat ze uit VFIK 1996 krijgen, een beleidsovereenkomst afsluiten. Het model van deze overeenkomst wordt in een uitvoeringsbesluit vastgesteld. De nadruk in deze voor 1996 specifieke convenanten zal liggen op het realiseren van voor de bevolking snel zichtbare en tastbare resultaten. Het jaar 1996 moet voor deze groep van gemeenten inderdaad meer zijn dan een overgangsjaar. Het moet een daadwerkelijke aanzet zijn tot een hernieuwd en krachtadig beleid tot herstel van de leef- en omgevingskwaliteit.

Artikel 24

Het decreet treedt in werking met terugwerkende kracht. Dit is nodig omdat de begroting 1996 geen kredieten meer bevat voor het VFIK, het BFMW en de BD.

De minister-president van de Vlaamse regering,

Luc VAN DEN BRANDE

*De Vlaamse minister van Binnenlandse Zaken,
Stedelijk Beleid en Huisvesting,*

Leo PEETERS

De Vlaamse minister van Cultuur, Gezin en Welzijn,

Luc MARTENS

VOORONTWERP VAN DECREET

VOORONTWERP VAN DECREET

tot vaststelling van de regelen inzake de werking en de verdeling
van het Sociaal Impulsfonds

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting en de Vlaamse minister van Cultuur, Gezin en Welzijn ;

Na beraadslaging,

BESLUIT

De Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting en de Vlaamse minister van Cultuur, Gezin en Welzijn zijn ermee belast, in naam van de Vlaamse regering, bij de Vlaamse Raad het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

HOOFDSTUK I

Algemene bepalingen

Artikel 1

Dit decreet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 39 en de artikelen 127, 128 en 129 van de Grondwet.

Artikel 2

Voor de toepassing van dit decreet en de besluiten ter uitvoering ervan, worden de volgende begrippen gebruikt :

buurt : een groep van bouwblokken die door de omgeving als een eenheid ervaren wordt, door zijn morfologie, zoals de structuur, de ligging en de afbakening, en meestal ook gekenmerkt wordt door de aanwezigheid van elementaire basisvoorzieningen;

trekkingsrecht : het recht van een gemeente of de Vlaamse Gemeenschapscommissie op een aandeel in het bedrag van de jaarlijkse vastleggingsmachtiging van het Sociaal Impulsfonds zoals vastgesteld volgens de bepalingen van dit decreet;

vastleggingsmachtiging : het machtigingskrediet dat jaarlijks in de begroting wordt ingeschreven en dat het bedrag bepaalt dat jaarlijks in de vorm van trekkingsrechten wordt verdeeld onder de gemeenten en de Vlaamse Gemeenschapscommissie volgens de bepalingen van artikel 6 en artikel 8 van dit decreet;

wijk : een samenvoeging van buurten die functioneel gericht zijn op een centrale buurt, met een ruimer assortiment aan voorzieningen, dat voorziet in de dagelijkse behoeften zoals banken, ziekenfonds, postkantoor, dienstencentrum.

Artikel 3

§ 1. Er wordt een Sociaal Impulsfonds, hierna fonds te noemen, opgericht dat de opdracht heeft om het gemeentelijke beleid inzake het herstel van de leef- en omgevingskwaliteit van de achtergestelde buurten en de steden en het gemeentelijk beleid inzake de bestrijding van de kansarmoede te ondersteunen.

§ 2. Jaarlijks wordt aan het fonds een vastleggingsmachtiging verleend, waarvan de vereffening ten laste komt van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap.

Elk jaar wordt de machtiging van het fonds vastgesteld op een bedrag dat minstens gelijk is aan de machtiging van het vorige jaar, aangepast met een evolutiepercentage.

Het evolutiepercentage is gelijk aan de procentuele verhouding, berekend tot op een honderdste van de eenheid, tussen het indexcijfer der consumptieprijzen van de maand maart van het jaar dat het jaar van de verdeling voorafgaat, en het indexcijfer van de maand maart van het daaropvolgende jaar, zoals die werden gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad. De berekende machtiging wordt afgerond op het hogere honderdduizendtal.

§ 3. De machtiging wordt elk jaar verhoogd met de opbrengst, in het kalenderjaar dat het jaar van de machtiging voorafgaat, van de in hoofdstuk VIII, afdeling 2 van het decreet van 22 december 1995 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1996 bedoelde heffingen, intresten en administratieve geldboeten ten voordele van het Vlaamse Gewest, verminderd met de vergoeding voor de administratiekosten, bedoeld in artikel 44 van hetzelfde decreet.

§ 4. Het per 31 december van een begrotingsjaar beschikbare saldo aan niet-vastgelegde trekkingsrechten wordt bij het bedrag van de vastleggingsmachtiging van het volgende begrotingsjaar gevoegd.

§ 5. Het bedrag van de vastleggingsmachtiging voor het begrotingsjaar 1996 wordt verhoogd met een bedrag dat gelijk is aan het op 31 december van het begrotingsjaar 1995 beschikbare saldo van niet-vastgelegde trekkingsrechten op het Vlaams Fonds voor de Integratie van de Kansarmen.

§ 6. Het op het einde van een begrotingsjaar beschikbare saldo van vastgelegde, maar nog niet uitbetaalde trekkingsrechten wordt overgedragen naar de betalingskredieten van de volgende begrotingsjaren.

HOOFDSTUK II

Vaststelling en verdeling van trekkingsrechten

AFDELING 1

Voorafname

Artikel 4

§ 1. Van het bedrag van de vastleggingsmachtiging wordt jaarlijks een bedrag van 80 miljoen frank voorafgenomen als trekkingsrecht voor de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

Dit bedrag wordt jaarlijks aangepast met het evolutiepercentage, bedoeld in artikel 3 § 2, derde lid.

§ 2. De Vlaamse Gemeenschapscommissie kan van haar trekkingsrecht enkel gebruik maken om de leefkwaliteit te herstellen en de kansarmoede te bestrijden.

§ 3. Het op het einde van het jaar niet-vastgelegde deel van het trekkingsrecht wordt overgedragen naar het volgende jaar en bij het trekkingsrecht van dat jaar gevoegd. Het niet-vastgelegde deel kan slechts éénmaal worden overgedragen.

De Vlaamse regering kan een tweede overdracht toestaan nadat de Vlaamse Gemeenschapscommissie hiertoe een met redenen omklede aanvraag heeft ingediend. De Vlaamse regering neemt hierover een beslissing binnen vijftig dagen na de ontvangst van deze aanvraag bij de Vlaamse regering. Indien binnen deze termijn geen besluit naar de Vlaamse Gemeenschapscommissie is verstuurd, wordt de Vlaamse regering geacht haar goedkeuring aan de overdracht te hebben verleend.

Na afloop van de termijn bedoeld in het eerste lid, desgevallend verlengd overeenkomstig het tweede lid, wordt het niet-vastgelegde deel van het trekkingsrecht verdeeld over de gemeenten overeenkomstig de bepalingen van artikel 6.

§ 4. Naar analogie met de bepalingen van artikel 12 van dit decreet wordt voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een beleidsplan voorgesteld door een stuurgroep, die bestaat uit vertegenwoordigers van de Vlaamse Gemeenschapscommissie en andere initiatiefnemers die werkzaam zijn op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijke Gewest. De stuurgroep wordt voorgezeten door een vertegenwoordiger van het college van de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

Het beleidsplan geeft de krachtlijnen en prioriteiten van het beleid aan voor de komende drie jaar en bepaalt op welke wijze de Vlaamse Gemeenschapscommissie van haar trekkingsrecht gebruik wil maken om de doelstellingen van het fonds te realiseren.

Het beleidsplan bevat minstens de volgende elementen :

1° een beschrijving en evaluatie van de situatie op het vlak van de gemeenschapsbevoegdheden, met vermelding van de problemen, noden en behoeften, in het bijzonder in de achtergestelde buurten;

2° de concrete doelstellingen en resultaten die de Vlaamse Gemeenschapscommissie wil bereiken met een resultaatgericht actieplan, met vermelding van de prioriteiten en van de motieven die aan de grondslag van deze doelstellingen en prioriteiten liggen.

Het actieplan bevat de concrete maatregelen en acties die door de Vlaamse Gemeenschapscommissie in overleg met de lokale actoren, alsmede met de gewestelijke en gemeentelijke overheden worden opgezet. Het actieplan geeft de te volgen werkwijze en stappen aan, bevat een tijdsschema voor de uitvoering ervan, omschrijft de te bereiken resultaten en de parameters om deze resultaten te meten, en duidt degenen die hiervoor verantwoordelijk zijn aan. Het actieplan geeft ook aan op welke wijze de uitvoering ervan periodiek wordt geëvalueerd en desnoods bijgestuurd;

3° de afbakening van de achtergestelde buurten, een beschrijving van de op deze buurten gerichte acties en de hiervoor gebruikte en noodzakelijke middelen;

4° een financieel programma met een verdeling van de trekkingsrechten over de concrete maatregelen en acties, met opgave van de andere middelen die door de Vlaamse Gemeenschapscommissie en andere initiatiefnemers worden ingezet;

5° een verslag over het overleg met de lokale actoren en de betrokken overheden. Het verslag moet een inzicht geven in de samenwerking en de complementariteit van de initiatieven van de Vlaamse Gemeenschapscommissie met die van andere overheden of particuliere initiatiefnemers.

§ 5. Het beleidsplan moet achtereenvolgens worden goedgekeurd door de Nederlandse taalgroep van de Raad van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en door de Vlaamse regering.

De Vlaamse regering verleent haar goedkeuring in de vorm van een beleidsovereenkomst met de Vlaamse Gemeenschapscommissie, die duidelijk en nauwkeurig de materies, de concrete acties en de te bereiken resultaten beschrijft en de daarvoor bestemde middelen en noodzakelijke trekkingsrechten vermeldt.

De beleidsovereenkomst slaat op dezelfde periode als het beleidsplan.

De bepalingen van hoofdstuk IV van dit decreet zijn van overeenkomstige toepassing op de beleidsovereenkomst. De beleidsovereenkomst vermeldt de concrete modaliteiten voor de uitbetaling van het trekkingsrecht.

De Vlaamse regering waakt over de uitvoering van de beleidsovereenkomst.

Artikel 5

Van het bedrag van de vastleggingsmachtiging wordt jaarlijks een bedrag van 40.000.000 frank voorafgenomen waarvan 20.000.000 frank voor onderzoeken en experimenten met een supracommunale waarde of draagwijdte evenals voor ondersteuning van verenigingen die actief zijn in en voor de vierde wereld, en 20.000.000 frank voor vorming, begeleiding, informatie en sensibilisering in het kader van dit decreet.

Het op het einde van het begrotingsjaar niet-vastgelegde deel van de voorafname wordt bij de vastleggingsmachtiging van het volgende begrotingsjaar gevoegd en verdeeld over de gemeenten overeenkomstig de bepalingen van artikel 6.

AFDELING 2

Vaststelling en verdeling van de trekkingsrechten
van de gemeenten

Artikel 6

§ 1. Het bedrag van de vastleggingsmachtiging, verminderd met de in artikel 4 en 5 bedoelde voorafnamen, wordt verdeeld op basis van de volgende verdeelsleutel en de ernaast vermelde maatstaven van sociale achterstelling :

1° 15 % volgens het aantal migranten met permanente woonplaats in het Vlaamse Gewest, met uitzondering van migranten afkomstig uit landen van de Europese Unie en uit Westeuropese landen in het algemeen. Deze categorie wordt aangevuld met personen van Italiaanse, Spaanse of Portugese nationaliteit, alsook met personen afkomstig uit landen waarvan het bruto nationaal produkt per capita minder bedraagt dan 150.000 frank per jaar;

2° 20 % volgens het aantal inwoners dat recht heeft op een bestaansminimum, uit te keren door het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn;

3° 10 % volgens het aantal van kinderen van 0 tot en met 19 jaar die bij een alleenstaande ouder wonen;

4° 5 % volgens het aantal weduwen, wezen, invaliden en gepensioneerden die minder inkomsten hebben dan het laagste werknemerspensioen;

5° 5 % volgens het aantal jongeren naar gemeente van herkomst, die via de Bijzondere Jeugdbijstand ambulante, semi-ambulante of residentiële zorg ontvangen;

6° 7.5 % volgens het aantal volledig uitkeringsgerechtigde werklozen, jonger dan 25 jaar, in een tijdspanne van drie jaar voorafgaand aan het jaar waarin de lijst, bedoeld in § 5 wordt samengesteld;

7° 7.5 % volgens het aantal volledig uitkeringsgerechtigde werklozen die langer dan 1 jaar werkloos zijn, in een tijdspanne van drie jaar voorafgaand aan het jaar waarin de lijst, bedoeld in § 5 wordt samengesteld;

8° 10 % volgens het aantal geboorten in kansarme gezinnen, volgens de typologie van Kind & Gezin;

9° 10 % volgens het aantal woningen zonder comfort, volgens de typologie en de gegevens van de meest recente woningtelling van het Nationaal Instituut voor de Statistiek;

10° 10 % volgens het aantal sociale huurappartementen, gebouwd door de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij of een door haar erkende lokale sociale huisvestingsmaatschappij.

§ 2. Met betrekking tot de persoonsgebonden maatstaven in §1, 1° tot 7°, wordt de verhouding van het basisgegeven in een gemeente ten opzichte van het aantal inwoners van die gemeente vergeleken met het Vlaamse gemiddelde.

Met betrekking tot de persoonsgebonden maatstaf in § 1, 8° wordt de verhouding van het basisgegeven in een gemeente ten opzichte van het totaal aantal geboorten in deze gemeente vergeleken met het Vlaamse gemiddelde.

Alleen de gemeenten die voor een maatstaf hoger scoren dan het Vlaamse gemiddelde, worden voor die maatstaf verder in aanmerking genomen.

Met betrekking tot omgevingsgebonden maatstaven in § 1, 9° en 10°, worden de verhoudingen bepaald tussen enerzijds het basisgegeven en de inwoners en anderzijds tussen het basisgegeven en de oppervlakte van bebouwde percelen. Alleen de gemeenten die voor beide verhoudingen voor een maatstaf hoger scoren dan het Vlaams gemiddelde, worden voor die maatstaf verder in aanmerking genomen.

§ 3. Per maatstaf wordt aan de hand van volgende formule een coëfficiënt berekend :

$$\frac{\text{Basisgegeven} - (\text{Vlaams gemiddelde} \times \text{inwoners gemeente})}{\sum [\text{Basisgegeven} - (\text{Vlaams gemiddelde} \times \text{inwoners gemeente})]}$$

§ 4. Elke gemeente krijgt een aantal punten dat gelijk is aan de som van de verschillende wegingpercentages, vermenigvuldigd met honderd, van de maatstaven waarvoor de gemeente volgens §2 en §3 in aanmerking wordt genomen.

§ 5. Onverminderd de bepalingen van artikel 8, krijgen de gemeenten een trekkingsrecht wanneer ze op de in § 1 vermelde maatstaven samen een score van minimaal 50 punten behalen. Deze gemeenten worden opgenomen op een lijst die een eerste maal wordt geactualiseerd in het jaar 2000 en nadien om de 3 jaar.

De lijst wordt geactualiseerd op basis van de verdeelsleutels en maatstaven bedoeld in § 1 en volgens de berekeningswijze, bedoeld in §§ 2, 3, 4 en het eerste lid van deze paragraaf.

In het jaar van actualisatie van de lijst mag het trekkingsrecht van een gemeente niet minder bedragen dan het gewaarborgd trekkingsrecht, vermeerderd met 50 % van het verschil tussen het trekkingsrecht van het vorige jaar en het gewaarborgd trekkingsrecht.

In het daaropvolgende jaar bedraagt deze vermeerdering 25 % van het verschil tussen het trekkingsrecht van het vorige jaar en het gewaarborgd trekkingsrecht.

§ 6. Het trekkingsrecht van de gemeenten die zijn opgenomen op de lijst bedoeld in § 5, is gelijk aan de som van de gewogen coëfficiënten, vermenigvuldigd met het bedrag van de vastleggingsmachtiging nadat dit bedrag werd verminderd met de voorafnames bedoeld in artikel 4 § 1 en artikel 5, eerste lid en met de overgedragen trekkingsrechten bedoeld in artikel 4 § 3, eerste en tweede lid en artikel 7, eerste en tweede lid.

De Vlaamse regering stelt jaarlijks het trekkingsrecht vast.

Het trekkingsrecht wordt berekend op basis van de jaarlijkse vastleggingsmachtiging en de gegevens met betrekking tot de diverse maatstaven. De gegevens met betrekking tot de maatstaven worden een eerste maal geactualiseerd in het jaar 2000 en nadien om de drie jaar, met de op dat ogenblik meest recente en beschikbare gegevens.

Artikel 7

Het op het einde van het jaar niet-vastgelegde deel van het trekkingsrecht van een gemeente wordt overgedragen naar het volgende jaar en bij het trekkingsrecht van dat jaar gevoegd. Het niet-vastgelegde deel kan slechts éénmaal worden overgedragen.

De Vlaamse regering kan een tweede overdracht toestaan nadat de gemeente hiertoe een met redenen omklede aanvraag heeft ingediend. De Vlaamse regering neemt hierover een beslissing binnen vijftig dagen na de ontvangst van deze aanvraag bij de Vlaamse regering. Indien binnen deze termijn geen besluit naar de gemeente is verstuurd, wordt de Vlaamse regering geacht haar goedkeuring aan de overdracht te hebben verleend.

Na afloop van de termijn bedoeld in het eerste lid, eventueel verlengd overeenkomstig het tweede lid, wordt het niet-vastgelegde deel van het trekkingsrecht verdeeld over de gemeenten overeenkomstig de bepalingen van artikel 6.

AFDELING 3

Gewaarborgd trekkingsrecht

Artikel 8

De toepassing van de verdeling overeenkomstig artikel 6 mag er niet toe leiden dat het jaarlijkse trekkingsrecht van een gemeente minder bedraagt dan de som van de volgende nominale bedragen :

1° het definitief aan haar Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn toegekende aandeel in de verdeling van het Bijzonder Fonds voor Maatschappelijk Welzijn voor het jaar 1994;

2° het aandeel dat een gemeente overeenkomstig het besluit van de Vlaamse regering van 22 december 1994 houdende uitvoering van het decreet van 31 juli 1990 tot instelling van een Vlaams Fonds voor de Integratie van Kansarmen - verdeling van de middelen voor 1995 en 1996, heeft ontvangen in de verdeling voor 1996 van het Vlaams Fonds voor de Integratie van Kansarmen, waarbij het te verdelen vastleggingskrediet gelijk is aan 942.300.000 frank;

3° het aandeel dat een gemeente zou hebben ontvangen in de verdeling voor 1996 van de Bijzondere Dotatie, waarbij de dotatie gelijk is aan 750.000.000 frank.

Het gewaarborgde trekkingsrecht blijft voor de volgende jaren constant op het nominale bedrag van 1996 en wordt vanaf het jaar 2000 aangepast met het evolutiepercentage, bedoeld in artikel 3 § 2, derde lid.

Het trekkingsrecht van een gemeente dat lager ligt dan het hierboven gewaarborgde trekkingsrecht wordt verhoogd door afnemings van de daarvoor noodzakelijke bedragen op de trekkingsrechten van de gemeenten die hoger liggen dan het gewaarborgde trekkingsrecht. De afnemings gebeurt in verhouding tot de aangroei van de trekkingsrechten van die gemeenten ten opzichte van hun gewaarborgd trekkingsrecht.

Artikel 9

De gemeente ontvangt evenwel in de verdeling een bedrag dat gelijk is aan 90 % van haar gewaarborgd trekkingsrecht in 1996 en in de daaropvolgende jaren een bedrag van 90 % van het vorige jaar, zolang de aanslagvoeten voor de aanvullende personenbelasting of de opcentiemen op de onroerende voorheffing in het jaar dat de berekening van het trekkingsrecht voorafgaat, lager zijn dan een aanslagvoet van 5 % aanvullende personenbelasting of een aanslagvoet van 500 opcentiemen op de onroerende voorheffing.

HOOFDSTUK III

Besteding van de trekkingsrechten

AFDELING 1

Algemene voorwaarden

Artikel 10

Het trekkingsrecht moet prioritair worden gebruikt voor het herstellen van de leef- en omgevingskwaliteit van de achtergestelde buurten en het bestrijden van de kansarmoede.

Artikel 11

Het trekkingsrecht kan slechts worden gebruikt nadat een gemeentelijk beleidsplan, bedoeld in artikel 12, is opgesteld en is goedgekeurd in een beleidsovereenkomst volgens de bepalingen van artikel 15.

AFDELING 2

Het gemeentelijk beleidsplan

Artikel 12

§ 1. Het gemeentelijk beleidsplan is een samenhangend plan dat op de relevante beleidsdomeinen betrekking heeft en dat uitgaat van een visie op lange termijn. Het beleidsplan geeft de krachtlijnen en de prioriteiten van het beleid weer voor de periode die overeenstemt met de tijdsduur van de lijst, bedoeld in artikel 6 § 5, eerste lid, en geeft aan welke middelen, met inbegrip van het gebruik van het trekkingsrecht, worden ingezet om de doelstellingen van het fonds te realiseren.

Het beleidsplan bevat minstens de volgende elementen :

1° een beschrijving van de leef- en omgevingskwaliteit in de gemeente, meer in het bijzonder van :

- de armoede en de bestaansonzekerheid, de werkloosheid, de toestand van het woningbestand evenals de situatie van de gerechtigden op het bestaansminimum, de migranten, de alleenstaande ouders met kinderen, de weduwen, wezen, gehandicapten en bejaarden, de jongeren;

- de situatie op het vlak van het onderwijs, de werkgelegenheid, de tewerkstelling en het inkomen, de huisvesting, de gezondheidszorg, de verkeersleefbaarheid, de sociaal-culturele infrastructuur, het openbaar domein en de groenvoorziening, de participatie van de bevolking aan de voorbereiding en de uitvoering van het lokale beleid;

- een inventaris van de organisaties, voorzieningen en initiatieven op het vlak van het sociaal beleid en de welzijnszorg in de gemeente;

- een beschrijving van de achtergestelde buurten, indien aanwezig;

- bij wijze van besluit, een evaluatie van de bestaande toestand en op basis daarvan een formulering van de problemen, noden en behoeften op het grondgebied van de gemeente;

2° de concrete doelstellingen en resultaten die de gemeente en het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn willen bereiken met een resultaatgericht actieplan, evenals de prioriteiten die men heeft, met vermelding van de motieven die aan de grondslag van deze doelstellingen en prioriteiten liggen.

Het actieplan bevat de concrete maatregelen en acties die door de gemeente, het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn en/of de lokale actoren, in onderling overleg, worden opgezet. Het actieplan geeft de te volgen werkwijze en stappen aan, bevat een tijdschema voor de uitvoering ervan, omschrijft de te bereiken resultaten en de parameters om deze resultaten te meten, evenals degenen die hiervoor verantwoordelijk zijn. Het actieplan geeft ook aan op welke wijze de uitvoering ervan periodiek geëvalueerd en desnoods bijgestuurd wordt;

3° de toewijzing van de opdrachten aan de gemeente, het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn en/of de lokale actoren inzake de uitvoering van de verschillende onderdelen van het beleidsplan;

4° een opgave van de in te zetten middelen om de beoogde resultaten te bereiken met inbegrip van het bedrag van de trekkingsrechten dat de gemeente of het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn daarvoor zullen gebruiken;

5° in voorkomend geval, de beschrijving van de acties en middelen in de achtergestelde buurten, bedoeld in artikel 10. Deze buurten worden precies afgebakend;

6° een financieel programma met een verdeling van de trekkingsrechten over de concrete maatregelen en acties, een opgave van de eigen inbreng van de gemeente en het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn evenals van de modaliteiten inzake de doorstorting naar het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn van de trekkingsrechten ter financiering van de door het centrum ondernomen acties.

§ 2. Het beleidsplan van de gemeente die meer ontvangt dan het gewaarborgd trekkingsrecht bevat bovendien :

1° indien zich meerdere achtergestelde buurten op het grondgebied van de gemeente bevinden, een programma waarin de gemeente aangeeft waar en hoe ze een wijkontwikkelingsplan zal opstarten, evenals de rangorde en de fasering voor deze plannen. Een wijkontwikkelingsplan omschrijft de doelstellingen van de wijkontwikkeling, vertaalt de lokale beleidsopties voor de wijk, bepaalt de samenwerking van alle lokale actoren binnen de wijk en garandeert de betrokkenheid van de bewoners;

2° een beschrijving van de manieren waarop een structurele voortzetting van de nieuw ontwikkelde methodieken en, waar mogelijk, de aansluiting ervan bij de bestaande en geregementeerde initiatieven wordt nagestreefd;

3° de beschrijving van de acties die de toegankelijkheid van de dienstverlening bij de gemeente, het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk welzijn en de lokale actoren verbeteren;

4° een programma voor lokaal migrantenbeleid dat de samenwerking, in voorkomend geval, met het lokale integratiecentrum en de participatie van de doelgroep garandeert;

5° de aanduiding van de wijze waarop de gemeente en het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn zich organiseren om het partnerschap met de Vlaamse regering operationeel te maken en het beleidsplan uit te voeren;

6° een verslag met betrekking tot het overleg dat over het beleidsplan werd gevoerd met de lokale initiatieven die zich tot de kansarme bevolkingsgroepen richten en met de eventuele andere initiatieven. Het verslag moet een inzicht geven in de samenwerking en de complementariteit van het gemeentelijk initiatief en het particulier initiatief.

§ 3. Het beleidsplan wordt voorgesteld door een lokale stuurgroep, bedoeld in artikel 13, 1° en achtereenvolgens goedgekeurd door de Raad voor Maatschappelijk Welzijn en de gemeenteraad.

Voor aangrenzende gemeenten kan het beleidsplan geheel of gedeeltelijk worden vervangen door een intergemeentelijk sociaal beleidsplan. Dit beleidsplan wordt voorgesteld door een intergemeentelijke stuurgroep en moet achtereenvolgens worden goedgekeurd door de betrokken Raden voor Maatschappelijk Welzijn en de gemeenteraden. De bepalingen van de §§ 1, 2 en 3 zijn van toepassing op het intergemeentelijke sociaal beleidsplan.

Artikel 13

De Vlaamse regering bepaalt de regels voor de opmaak, de vaststelling en de periodieke bijsturing van het beleidsplan, in het bijzonder met betrekking tot:

1° de oprichting, samenstelling en werking van de lokale stuurgroep. De stuurgroep wordt geleid door een mandataris of een personeelslid van de gemeente of het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn en is samengesteld uit één of meerdere vertegenwoordigers van respectievelijk de gemeente, het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn, de andere initiatiefnemers op het lokale niveau, de beoogde doelgroepen en de bewoners. De stuurgroep evalueert periodiek de uitvoering;

2° de bespreking en goedkeuring van het beleidsplan door de Raad voor Maatschappelijk Welzijn en de gemeenteraad;

3° de openbaarheidsregels met betrekking tot het beleidsplan;

4° de jaarlijkse rapportering door de Raad voor Maatschappelijk Welzijn en de gemeenteraad over de uitvoering en de bijsturing van het beleidsplan. Uit de rapportering moet de effectieve besteding van het trekkingsrecht blijken.

Artikel 14

Gemeenten kunnen voor de ondersteuning van initiatieven die de gemeentegrenzen overschrijden onderling overeenkomsten afsluiten.

AFDELING 3

De beleidsovereenkomst

Artikel 15

Het beleidsplan wordt goedgekeurd door de Vlaamse regering.

De goedkeuring wordt verleend in de vorm van een beleidsovereenkomst tussen de Vlaamse regering en, naargelang van het geval, de gemeente en het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn of de Vlaamse Gemeenschapscommissie. De beleidsovereenkomst omschrijft duidelijk en nauwkeurig de materies, de concrete acties, de te bereiken resultaten, de daarvoor noodzakelijke middelen en het bedrag aan trekkingsrechten waarvoor de Vlaamse regering haar toestemming tot gebruik verleent. De beleidsovereenkomst vermeldt de concrete modaliteiten voor de uitbetaling van het trekkingsrecht.

De beleidsovereenkomst slaat op dezelfde periode als het beleidsplan.

Bij de goedkeuring van het beleidsplan verleent de Vlaamse regering een subsidiebelofte die gelijk is aan het bedrag van de gecumuleerde trekkingsrechten die de gemeente krijgt toegekend voor de periode van de beleidsovereenkomst.

Een bijsturing van het beleidsplan, overeenkomstig de bepalingen van artikel 13, kan aanleiding geven tot een wijziging van de beleidsovereenkomst. De Vlaamse regering moet elke wijziging van het bedrag aan trekkingsrechten waarvoor de Vlaamse regering haar toestemming tot gebruik heeft verleend, goedkeuren.

De Vlaamse regering stelt het model van beleidsovereenkomst vast en bepaalt de nadere regels en modaliteiten voor het toezicht op, de resultaatmeting en de evaluatie van de uitvoering van de beleidsovereenkomst.

HOOFDSTUK IV

Uitbetaling van de trekkingsrechten

Artikel 16

De gemeente ontvangt, voor de duur van de beleidsovereenkomst, jaarlijks een voorschot op de in de beleidsovereenkomst vastgestelde bedragen aan vereiste trekkingsrechten.

Het eerste voorschot is gelijk aan de helft van de trekkingsrechten die in het jaar van de goedkeuring van het beleidsplan worden vastgelegd. Het voorschot wordt uitbetaald op het einde van de tweede maand die volgt op de goedkeuring van het beleidsplan, maar ten vroegste in de loop van de maand april.

Het tweede, respectievelijk derde voorschot is gelijk aan 40%, respectievelijk 30 % van de trekkingsrechten die in het betreffende jaar worden vastgelegd ter uitvoering van de beleidsovereenkomst.

De voorschotten, bedoeld in het derde lid, worden slechts uitbetaald wanneer de uitgaven ter uitvoering van de beleidsovereenkomst de som van de gecumuleerde voorschotten overtreft. Ze worden uitbetaald op het einde van de tweede maand die volgt op het jaarlijkse evaluatierapport, bedoeld in artikel 13, 40, maar ten vroegste in de loop van de maand april van het betreffende jaar.

Artikel 17

Het resterende bedrag van de trekkingsrechten wordt uitbetaald naar gelang van de uitvoering van het beleidsplan en het behalen van de erin opgenomen resultaten, overeenkomstig de modaliteiten vastgesteld in de beleidsovereenkomst.

Artikel 18

De Vlaamse regering regelt de procedure voor de vastlegging en de uitbetaling van de trekkingsrechten. De vereffeningen voor alle in aanmerking komende gemeenten worden per maand gegroepeerd.

De gemeente die de in de beleidsovereenkomst omschreven resultaten niet haalt, omdat ze het beleidsplan niet of onvolledig uitvoert, verliest geheel of gedeeltelijk de trekkingsrechten die voor de uitvoering van het beleidsplan in de beleidsovereenkomst werden voorzien.

De niet-uitbetaalde trekkingsrechten worden verdeeld over de andere gemeenten overeenkomstig de bepalingen van artikel 6.

Artikel 19

De artikels 55 tot en met 58 van de gecoördineerde wetten op de rijkscomptabiliteit van 17 juli 1991 zijn van toepassing op het gebruik van de trekkingsrechten door de gemeenten en de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

HOOFDSTUK V

Bijzondere bepalingen

Artikel 20

De openbare centra voor maatschappelijk welzijn van het Vlaamse gewest moeten de activiteiten van hun sociale dienst registreren en de geregistreerde gegevens naar de Vlaamse regering doorsturen volgens de richtlijnen die worden bepaald door de Vlaamse regering.

HOOFDSTUK VI

Opheffings- en overgangsbepalingen

Artikel 21

§ 1. Opgeheven worden :

1° a) het decreet van 31 juli 1990 tot instelling van een Vlaams Fonds voor de integratie van de kansarmen, gewijzigd door de decreten van 18 december 1992, 22 december 1993 en 21 december 1994;

b) het besluit van de Vlaamse regering van 19 december 1990 houdende uitvoering van het decreet van 31 juli 1990 tot instelling van een Vlaams Fonds voor de integratie van kansarmen. Besteding van de middelen;

c) het besluit van de Vlaamse regering van 15 februari 1995 houdende uitvoering van het decreet van 31 juli 1990 tot instelling van een Vlaams Fonds voor de integratie van kansarmen. Criteria en modaliteiten voor de selectie van gemeenten die zich in een bijzondere situatie bevinden inzake de aanwezigheid van kansarme bevolkingsgroepen ten opzichte van andere gemeenten;

2° het decreet van 31 juli 1990 tot instelling van een Bijzonder Fonds voor Maatschappelijk Welzijn, gewijzigd bij de decreten van 22 december 1993 en 6 juli 1994;

3° het hoofdstuk II van het decreet van 31 juli 1990 tot instelling van het Vlaams Gemeentefonds en tot regeling van een Bijzondere Dotatie voor sommige gemeenten van het Vlaamse gewest, gewijzigd bij het decreet van 21 december 1994;

4° artikel 23 van het decreet van 22 december 1995 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1996.

§ 2. Van het bedrag van de vastleggingsmachtiging, bedoeld in artikel 6 § 1, wordt in 1996 het in artikel 3 § 5 bedoelde saldo van trekkingsrechten op het Vlaams Fonds voor de Integratie van de Kansarmen voorafgenomen.

In 1996 wordt het trekkingsrecht van een gemeente verhoogd met haar op 31 december van het begrotingsjaar 1995 beschikbare saldo van trekkingsrechten op het Vlaams Fonds voor de Integratie van Kansarmen.

De hierna vermelde bepalingen blijven, binnen de ernaast vermelde grenzen, gelden voor de Vlaamse Gemeenschapscommissie en de gemeenten die een aandeel uit het Vlaams Fonds voor de Integratie van Kansarmen toegekend kregen bij een besluit van de Vlaamse regering dat dateert van vóór de inwerkingtreding van de opheffingsbepalingen van § 1, 10, ongeacht of deze aandelen al dan niet werden vastgelegd :

- artikel 7 § 2 van het decreet, bedoeld in § 1, 1°, a) en artikel 3 van het besluit van de Vlaamse regering, bedoeld in § 1, 1°, b) voor de voorafnames tot en met 1995;

- artikel 8 en 9 § 1 van het decreet bedoeld in § 1, 1°, a) en het besluit, bedoeld in § 1, 1°, b) voor de trekkingsrechten die werden toegekend tot en met 1995.

De niet-vastgelegde aandelen moeten gebruikt worden voor de voortzetting van bestaande projecten volgens projectplannen die uiterlijk op 30 juni 1996 worden ingediend. De projectplannen moeten voor het einde van het begrotingsjaar 1996 goedgekeurd en vastgelegd zijn en de projecten moeten beëindigd zijn uiterlijk op 30 juni 1997.

§ 3. Voor de berekening en uitbetaling van het definitieve aandeel van elk Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn in het Bijzonder Fonds voor Maatschappelijk Welzijn van het jaar 1995 blijven de regelen van kracht die op 31 december 1995 van toepassing zijn.

Artikel 22

De ordonnancerings van de uitgaven die in de loop van de vorige begrotingsjaren werden vastgelegd ten laste van het Vlaams Fonds voor de Integratie van Kansarmen komen vanaf het begrotingsjaar 1996 ten laste van de betalingskredieten van het fonds.

Artikel 23

§ 1. Artikel 11 van dit decreet is in het jaar 1996 niet van toepassing op het gebruik van de gedeelten van het gewaarborgd trekkingsrecht, bedoeld in artikel 8, 1° en 3°.

In afwijking van hoofdstuk IV wordt het gedeelte van het gewaarborgd trekkingsrecht bedoeld in artikel 8, 1° in 1996 aan het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn uitbetaald. Het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn ontvangt een eerste schijf van 50 %, berekend op het definitieve aandeel in het Bijzonder Fonds voor Maatschappelijk Welzijn van het jaar 1994, in het eerste kwartaal van 1996 en een tweede schijf van 50 % in het derde kwartaal van 1996.

Het aandeel dat een Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn in 1996 kreeg uitbetaald krachtens het besluit van de Vlaamse regering van 6 februari 1991 tot vaststelling voor de jaren 1991 tot en met 1995 van de objectieve normen voor de verdeling van het Bijzonder Fonds voor Maatschappelijk Welzijn onder de openbare centra voor maatschappelijk welzijn van het Vlaamse Gewest en het besluit van de Vlaamse regering van 10 mei 1995 tot vaststelling voor het jaar 1995 en 1996 van de objectieve normen voor de verdeling van het Bijzonder Fonds voor Maatschappelijk Welzijn, wordt in mindering gebracht op het bedrag, bedoeld in het tweede lid.

Het gedeelte van het gewaarborgd trekkingsrecht, bedoeld in artikel 8, 3° wordt, in afwijking van de bepalingen van hoofdstuk IV, volledig uitbetaald in het laatste kwartaal van 1996.

§ 2. Voor het gedeelte van het trekkingsrecht dat het gewaarborgd trekkingsrecht overstijgt en het gedeelte van het gewaarborgd trekkingsrecht, bedoeld in artikel 8, 2° wordt in 1996 een beleidsovereenkomst voor het jaar 1996 afgesloten. De Vlaamse regering bepaalt de nadere regelen met betrekking tot het gemeentelijk sociaal beleidsplan voor 1996, de beleidsovereenkomst voor 1996 en de wijze van uitbetaling van het hiervoor gebruikte trekkingsrecht.

Artikel 24

Dit decreet heeft uitwerking met ingang van 1 januari 1996.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse regering,

LUC VAN DEN BRANDE

*De Vlaamse minister van Binnenlandse Zaken,
Stedelijk Beleid en Huisvesting,*

LEO PEETERS

De Vlaamse minister van Cultuur, Gezin en Welzijn,

LUC MARTENS

ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD
VAN VLAANDEREN

ADVIES OVER HET VOORONTWERP VAN DECREET
TOT VASTSTELLING VAN DE REGELEN INZAKE DE VERDELING
EN DE WERKING VAN HET SOCIAAL IMPULSFONDS

Brussel, 17 januari 1996

De Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting heeft op 22 december 1995 de Raad om advies gevraagd over het voorontwerp van decreet tot vaststelling van de regelen inzake de verdeling en de werking van het Sociaal Impulsfonds.

*

* *

VOORAF

1. In globaliteit waardeert de Raad de vooropgezette regeling als een ondersteuning van een geïntegreerd gedecentraliseerd beleid op het vlak van de leef- en omgevingskwaliteit. De voorziene regeling bevat de mogelijkheid tot het ontwikkelen van een beleid op langere termijn.
2. De Raad onderlijnt dat de middelen van het Sociaal Impulsfonds dienen aangewend om het sociaal-economisch beleid ter remediëring van achterstelling op aanvullende wijze te ondersteunen. Een stedelijk beleid situeert zich in een ruimere context en impliceert de nodige middelen om de basisbehoeften op lokaal niveau te voldoen.
3. Bij de behandeling van het voorgelegde voorontwerp-decreet ware het nuttig geweest te kunnen beschikken over het evaluatieverslag van de aanwending van de middelen uit het Vlaams Fonds voor de Integratie van Kansarmen.

ADVIES

1. Een ambtelijke commissie werd in voorbereiding van het voorgelegde voorontwerp-decreet belast met het uitwerken van zowel de criteria voor de selectie van de gemeenten die sterk getroffen worden door maatschappelijke achterstelling als van de maatstaven voor de verdeling van de middelen van het Sociaal Impulsfonds over de gemeenten.

De gehanteerde methodiek wordt in de artikelsgewijze commentaar toegelicht. De cijfermatige uitwerking kon op zijn vraag evenwel niet aan de Raad worden voorgelegd wat in sterke mate de mogelijkheid van een appreciatie beperkt.

De Raad kan zich niet ten gronde uitspreken noch over de gehanteerde criteria ter afbakening van gemeenten met achterstelling, noch over de weging van de criteria. Zo is de mate van correlatie tussen de criteria een essentiële factor in de beoordeling van de opportuniteit van de opname van de criteria.

In aanvullende orde wenst de Raad hierbij volgende dubbele bemerking te formuleren :

- In zijn aanbeveling van 11 oktober 1995 over de aanpak van de armoede in Vlaanderen heeft de Raad het multi-aspectueel karakter van armoede en achterstelling onderstreept. De Raad heeft gewezen op de noodzaak van een geïntegreerde decentrale aanpak.

Het Sociaal Impulsfonds beoogt een actief gedecentraliseerd beleid op het vlak van de leef- en omgevingskwaliteit te ondersteunen. De doelstellingen van het Sociaal Impulsfonds beperken zich dan ook niet tot de welzijns- en armoedeproblematiek. Een optimale toewijzing van de middelen vereist een correcte meting van achterstelling op alle relevante beleidsdomeinen.

De Raad vraagt zich af of de vooropgezette uitwerking van het Sociaal Impulsfonds ertoe leidt dat alle aspecten van de algemene leef- en omgevingssituatie worden geïndiceerd. Zo dient nagegaan of de gehanteerde verdelingscriteria die het Sociaal Impulsfonds operationaliseren in voldoende mate de evolutie inzake draagkracht van het lokaal economisch leven weergeven. Als voorbeelden van mogelijke invulling van criteria die achterstelling op het vlak van het lokaal economisch leven indiceren kunnen de leegstand van bedrijfspanden, inkomsten uit economische activiteiten en bereikbaarheidsmogelijkheden worden vermeld.

- De voorgestelde regeling voorziet tien maatstaven van sociale achterstelling. De Raad vraagt om het criterium “leegstand van woningen” hieraan toe te voegen. Om historische vertekeningen te vermijden is het aangewezen de reële behoeften aan sociale huurappartementen op te nemen als maatstaf, eerder dan het effectief aanwezige volume. Daarnaast is het ook aangewezen op het niveau van de gemeente de globale huuropbrengst van sociale huurappartementen op te nemen als maatstaf voor achterstelling.

2. In de hiervoor vermelde aanbeveling over de aanpak van de armoede heeft de Raad gewezen op het belang van een beleid dat gecoördineerd en zichtbaar wordt op het niveau van deze (stedelijke) buurten en wijken waar de armoede zich concentreert. De uitwerking van het Sociaal Impulsfonds gaat uit van eenzelfde bekommernis. Een veralgemening van bepaalde verplichtingen zoals van toepassing op de gemeenten die meer ontvangen dan het gewaarborgd trekkingsrecht dient te worden overwogen.

Zo dienen de gemeenten die meer ontvangen dan het gewaarborgd trekkingsrecht desgevallend in het beleidsplan een wijkontwikkelingsplan op te nemen. Ook voor de andere gemeenten kan het aangewezen zijn in voorkomend geval een gedetailleerd buurtontwikkelingsplan als noodzakelijk element op te nemen in het beleidsplan.

3. De uitwerking van het Sociaal Impulsfonds voorziet via de samenstelling van de lokale stuurgroep in een ruime betrokkenheid bij de opstelling van het lokaal beleidsplan. Een zinvolle en efficiënte afstemming met de werkzaamheden van bestaande relevante overleg- en besluitvormingsorganen moet hierbij worden nagestreefd (b.v. STC-permanente werkgroep risicogroepen).

De Raad dringt erop aan dat in de werking van de lokale stuurgroep de inbreng van zeer specifiek de beoogde doelgroepen en de bewoners daadwerkelijk zou worden verzekerd. Het verwezenlijken van betrokkenheid van vermelde geledingen dient zo nodig vanuit het beleid te worden bevorderd. In het uitvoeringsbesluit dient hieraan de nodige aandacht te worden besteed.

4. De Raad heeft reeds meermaals gesteld dat het aangewezen is de aanwezige middelen te bundelen en op structurele wijze aan te wenden ter voorkoming en bestrijding van maatschappelijke achterstelling.

Het Sociaal Impulsfonds vormt een belangrijke eerste stap in de ondersteuning van een geïntegreerd beleid. Naast de middelen van het Sociaal Impulsfonds worden op het federale, het provinciale en het lokale niveau ook middelen voorzien ter bestrijding van achterstelling. Het verdient aanbeveling om ook deze begrotingsmiddelen op structurele en planmatige wijze in te zetten in functie van de ontwikkeling van een lange termijnbeleid. Door alle middelen te betrekken bij het lokale beleidsplan vergroten niet alleen de mogelijkheden van een inclusief beleid maar wordt het sociaal beleid dat via de middelen uit het Sociaal Impulsfonds additioneel kan worden ontwikkeld, verduidelijkt.

Vanuit het vereiste inclusieve beleid in de aanpak van maatschappelijke achterstelling dient tegelijkertijd ook een horizontale afstemming te worden ontwikkeld tussen de diverse departementen.

De Raad dringt erop aan de werking van het Sociaal Impulsfonds te gelegener tijd te toetsen op adequaatheid aan de situatie op het vlak van maatschappelijke achterstelling. Hieruit zal moeten blijken of en desgevallend in welke mate de middelen meer geconcentreerd moeten worden ingezet alsook of het volume ervan dient aangepast.

5. Het Vlaams regeerakkoord voorziet naast de ontwikkeling van een beleid op het vlak van de hier behandelde materie initiatieven en prioriteiten op diverse domeinen.

De toekenning van de in het voorontwerp van decreet voorziene middelen aan het Sociaal Impulsfonds en de vooropgezette ontwikkeling ervan beogen de daadwerkelijke aanpak en de continuïteit in het beleid op het vlak van maatschappelijke achterstelling.

De Raad gaat ervan uit dat de Vlaamse regering in het algemeen haar gestelde beleidsprioriteiten op de diverse domeinen realiseert.

6. Het actieplan, als onderdeel van het lokale beleidsplan, bevat de concrete acties die op lokaal niveau worden opgezet. De vooropgezette regeling voorziet hierbij niet in inhoudelijke voorwaarden. Hoewel een decretale regeling op dit vlak niet aangewezen is, is het evenmin aangewezen elke richtlijn hieromtrent te weren. Algemeen zou hierbij kunnen gesteld worden dat de lokale overheid de middelen uit het Sociaal Impulsfonds dient te concentreren op deze domeinen van sociale achterstelling waar de gemeente zwak scoort.
7. In het kader van een pro-actief beleid, met respect van het opzet van de voorgestelde regeling om te komen tot het beoordelen van de overeengekomen resultaten, is het aangewezen via een monitoring tussentijdse resultaten te peilen. Het toekennen van de -voorschotten in uitvoering van het actieplan kan aangegrepen worden om tussentijdse resultaten te evalueren en bijstellingen door te voeren.
8. Met betrekking tot de vooropgezette aflijning van gemeenten met achterstelling en vanuit de bekommernis om de werkelijkheid zo nauwkeurig mogelijk te vatten kan volgende dubbele bemerking worden gemaakt :
 - De gehanteerde selectie-drempel bij de maatstaven van achterstelling, met name een score die lager ligt dan het gemiddelde voor Vlaanderen, verhindert niet dat gemeenten die boven het gemiddelde scoren toch te maken kunnen hebben met achterstelling binnen welbepaalde afgebakende wijken. Deze gemeenten dienen de hun toegewezen middelen prioritair te richten naar de bedoelde wijken teneinde de achterstellingsproblematiek adequaat aan te pakken.
 - In het kader van een pro-actief beleid is niet alleen het absolute niveau van een maatstaf betekenisvol maar evenzeer de evolutie ervan. Het verdient aanbeveling de mogelijkheid te onderzoeken om ook de evolutie van de achterstellingsmaatstaven te betrekken bij de afbakening van gemeenten met achterstelling.

SPECIFIEKE BEMERKINGEN

Artikel 5

De uitsplitsing van het bedrag strandt op 40 miljoen BEF. Dit cijfer komt ook voor in de Memorie van Toelichting. Het in het voorontwerp-decreet vermelde bedrag van 60 miljoen BEF dient dan ook gelezen als 40 miljoen BEF.

Artikel 8

Het gewaarborgd trekkingsrecht blijft tussen 1996 en 1999 constant op het nominale bedrag van 1996. De grondslag van deze beschikking wordt niet uitgeklaard. Nochtans wordt hier geraakt aan de financiering van de OCMW in een zeer aanzienlijk aantal gemeenten.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

KONINKRIJK BELGIE.
-----ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 23 januari 1996 door de Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting en door de Vlaamse minister van Cultuur, Gezin en Welzijn verzocht hun van advies te dienen over een voorontwerp van decreet tot vaststelling van de regelen inzake de verdeling en de werking van het Sociaal Impulsfonds, heeft op 15 februari 1996 het volgend advies gegeven :

1. Het voor advies aan de Raad van State voorgelegde voorontwerp komt in grote lijnen hierop neer, dat het enkele bestaande financieringswijzen van de lokale besturen (Vlaams Fonds voor de integratie van kansarmen, Bijzonder Fonds voor Maatschappelijk Welzijn en Bijzondere dotatie) samenvoegt en bestendigt. De financiering wordt toegekend ten behoeve van projecten ter bestrijding van de kansarmoede, inzonderheid in zogenaamde achtergestelde buurten en wijken, onder de vorm van trekkingsrechten : de lokale besturen ontvangen slechts middelen, 1) in functie van de weging van bepaalde factoren die de graad van behoefte meten voor iedere gemeente en, 2) in functie van de daadwerkelijk uitgevoerde projecten. De projecten moeten kaderen in een planning die wordt opgesteld in samenspraak tussen gemeente en O.C.M.W. en die worden goedgekeurd door de Vlaamse regering.

Aan de Vlaamse gemeenschapscommissie en voor bijzondere uitgaven wordt een gewaarborgd aandeel toegekend.

Het decreet regelt de wijze van verdeling van de trekkingsrechten tussen de gemeenten, de totstandkoming van de planning, de voorwaarden waaraan de projecten moeten voldoen om in aanmerking te kunnen komen, de wijze van uitbetaling van de trekkingsrechten en de afwikkeling van de bestaande financieringssystemen, ter overgang naar het nieuwe financieringssysteem.

2.1. De Vlaamse regering heeft op 20-21 december 1995 het voorontwerp principieel goedgekeurd en de bevoegde ministers ermede gelast het advies in te winnen van de

Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) en van de Raad van State. De SERV heeft op 17 januari 1996 zijn advies verleend. Er blijkt niet dat het ontwerp nadien nog aan de Vlaamse regering werd voorgelegd. Het is de Raad van State ook niet bekend of het ontwerp, vooraleer het hem voor advies werd voorgelegd, nog werd aangepast teneinde aan de in het advies van de SERV geuite opmerkingen tegemoet te komen (1). Die opmerkingen betreffen onder meer :

- de onmogelijkheid zich ten gronde uit te spreken, noch over de gehanteerde criteria ter afbakening van gemeenten met achterstelling, noch over de weging van de criteria, essentiële factor in de beoordeling van de opportuniteit van de opname van die criteria; in verband hiermee wordt voorgesteld de reële behoeften aan sociale huurappartementen op te nemen als maatstaf veeleer dan het effectief aanwezige volume, alsook de globale huuropbrengst van sociale huurappartementen als maatstaf voor achterstelling;
- het ter overweging nemen van de veralgemening van bepaalde verplichtingen zoals van toepassing op de gemeenten die meer ontvangen dan het gewaarborgd trekingsrecht;
- de afwezigheid in de vooropgezette regeling van inhoudelijke voorwaarden t.a.v. het actieplan, als onderdeel van het lokale beleidsplan;

(1) Behalve in zoverre in artikel 5 een materiële vergissing werd rechtgezet.

- het betrekken van de evolutie van de achterstellingsmaatstaven bij de afbakening van de gemeenten met achterstelling;
- de vaststelling, bij artikel 8 van het voorontwerp, dat het gewaarborgd trekkingsrecht tussen 1996 en 1998 constant blijft op het nominale bedrag van 1996, zonder dat de grondslag van deze beschikking wordt uitgeklaard, terwijl hier nochtans wordt geraakt aan de financiering van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn in een zeer aanzienlijk aantal gemeenten.

2.2. Uit wat voorafgaat volgt dat de Vlaamse regering zich niet heeft kunnen beraden over het eventuele gevolg dat aan het advies van de SERV moet worden gegeven bij de uiteindelijke uitwerking van het ontwerp. In het bijzonder heeft de Vlaamse regering niet kunnen beoordelen of dat advies tot een aanpassing van de principieel goedgekeurde tekst van het voorontwerp noopte.

2.3. Volgens een vaste rechtspraak van de afdeling wetgeving van de Raad van State kunnen voorontwerpen van wet, decreet of ordonnantie en ontwerpen van reglementaire besluiten slechts met toepassing van artikel 3, § 1, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State aan de afdeling wetgeving worden voorgelegd, nadat ze alle achtereenvolgende stadia van de administratieve voorbereiding ervan hebben doorgemaakt - nadat met andere woorden omtrent de ontwerp-teksten de voorgeschreven raadplegingen werden gehouden, de vereiste adviezen werden ingewonnen en de eventueel opgelegde akkoorden werden verkregen en nadat de stellers van

de ontwerpen de gelegenheid hebben gehad, aan de hand van die consultaties, adviezen, enz. ..., eventueel hun teksten aan te passen en de bevoegde overheid zich over de definitieve ontwerp-teksten heeft uitgesproken.

2.4. De machtiging die, luidens de notulen van de vergaderingen van de Vlaamse regering van 20-21 januari 1996, aan de Vlaamse ministers bevoegd voor het stedelijk beleid en voor de bijstand aan personen werd gegeven om omtrent het voorontwerp van decreet de adviezen van de SERV en van de Raad van State in te winnen, kan de Vlaamse regering niet ontslaan van de verplichting om over het voorontwerp opnieuw collegiaal te beraadslagen. Van die verplichting kan enkel worden afgeweken in geval de Vlaamse regering bij besluit een bevoegdheid delegeert aan een van haar leden. Algemeen wordt aanvaard dat een zodanige delegatie van bevoegdheid slechts betrekking kan hebben op regelingen van ondergeschikt belang of op individuele beslissingen en derhalve niet op de voorbereiding van ontwerpen van decreten of besluiten.

Van het beginsel van de collegiale beraadslaging zou thans kunnen worden afgeweken bij bijzonder decreet aangenomen met tweederde van de uitgebrachte stemmen (zie de artikelen 49 juncto artikel 35, § 3, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen zoals zij in hun nieuwe lezing in werking zijn getreden na de jongste algehele vernieuwing van de Kamer van Volksvertegenwoordigers).

2.5. De conclusie uit wat voorafgaat moet hoe dan ook zijn dat het ontwerp niet in zoverre gereed is dat de afdeling wetgeving er kennis van kan nemen en dat de adviesaanvraag derhalve niet ontvankelijk is.

De kamer was samengesteld uit

de Heren :	J. DE BRABANDERE,	kamervoorzitter,
	M. VAN DAMME,	staatsraden,
	D. ALBRECHT,	
	G. SCHRANS,	assessoren van de
	E. WYMEERSCH,	afdeling wetgeving,
Mevrouw :	A. BECKERS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de
H. G. VAN HAEGENDOREN, auditeur. De nota van het
Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door de
H. J. DRIJKONINGEN, referendaris.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

A. BECKERS.

J. DE BRABANDERE.

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting en de Vlaamse minister van Cultuur, Gezin en Welzijn ;

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting en de Vlaamse minister van Cultuur, Gezin en Welzijn zijn ermee belast, in naam van de Vlaamse regering, bij de Vlaamse Raad het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

HOOFDSTUK I

Algemene bepalingen

Artikel 1

Dit decreet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 39 en de artikelen 127, 128 en 129 van de Grondwet.

Artikel 2

Voor de toepassing van dit decreet en de besluiten ter uitvoering ervan, worden de volgende begrippen gebruikt :

buurt : een groep van bouwblokken die door de omgeving als een eenheid ervaren wordt, door zijn morfologie, zoals de structuur, de ligging en de afbakening, en meestal ook gekenmerkt wordt door de aanwezigheid van elementaire basisvoorzieningen ;

trekkingsrecht : het recht van een gemeente of de Vlaamse Gemeenschapscommissie op een aandeel in het bedrag van de jaarlijkse vastleggingsmachtiging van het Sociaal Impulsfonds zoals vastgesteld volgens de bepalingen van dit decreet ;

vastleggingsmachtiging : het machtigingskrediet dat jaarlijks in de begroting wordt ingeschreven en dat het bedrag bepaalt dat jaarlijks in de vorm van trekkingsrechten wordt verdeeld onder de gemeenten en de Vlaamse Gemeenschapscommissie volgens de bepalingen van artikel 6 en artikel 8 van dit decreet ;

wijk : een samenvoeging van buurten die functioneel gericht zijn op een centrale buurt, met een ruimer assortiment aan voorzieningen, dat voorziet in de dagelijkse behoeften zoals banken, ziekenfonds, postkantoor, dienstencentrum.

Artikel 3

§ 1. Er wordt een Sociaal Impulsfonds, hierna fonds te noemen, opgericht dat de opdracht heeft om het gemeentelijke beleid inzake het herstel van de leef- en omgevingskwaliteit van de achtergestelde buurten en de steden en het gemeentelijk beleid inzake de bestrijding van de kansarmoede te ondersteunen.

§ 2. Jaarlijks wordt aan het fonds een vastleggingsmachtiging verleend, waarvan de vereffening ten laste komt van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap.

Elk jaar wordt de machtiging van het fonds vastgesteld op een bedrag dat minstens gelijk is aan de machtiging van het vorige jaar, aangepast met een evolutiepercentage.

Het evolutiepercentage is gelijk aan de procentuele verhouding, berekend tot op een honderdste van de eenheid, tussen het indexcijfer der consumptieprijzen van de maand maart van het jaar dat het jaar van de verdeling voorafgaat, en het indexcijfer van de maand maart van het daaropvolgende jaar, zoals die werden gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad. De berekende machtiging wordt afgerond op het hogere honderdduizendtal.

§ 3. De machtiging wordt elk jaar verhoogd met de opbrengst, in het kalenderjaar dat het jaar van de machtiging voorafgaat, van de in hoofdstuk VIII, afdeling 2 van het decreet van 22 december 1995 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1996 bedoelde heffingen, intresten en administratieve geldboeten ten voordele van het Vlaamse Gewest, verminderd met de vergoeding voor de administratiekosten, bedoeld in artikel 44 van hetzelfde decreet.

§ 4. Het per 31 december van een begrotingsjaar beschikbare saldo aan niet-vastgelegde trekkingsrechten wordt bij het bedrag van de vastleggingsmachtiging van het volgende begrotingsjaar gevoegd.

§ 5. Het bedrag van de vastleggingsmachtiging voor het begrotingsjaar 1996 wordt verhoogd met een bedrag dat gelijk is aan het op 31 december van het begrotingsjaar 1995 beschikbare saldo van niet-vastgelegde trekkingsrechten op het Vlaams Fonds voor de Integratie van de Kansarmen.

§ 6. Het op het einde van een begrotingsjaar beschikbare saldo van vastgelegde, maar nog niet uitbetaalde trekkingsrechten wordt overgedragen naar de betalingskredieten van de volgende begrotingsjaren.

HOOFDSTUK II

Vaststelling en verdeling van trekkingsrechten

AFDELING 1

Voorafname

Artikel 4

§ 1. Van het bedrag van de vastleggingsmachtiging wordt jaarlijks een bedrag van 80 miljoen frank voorafgenomen als trekkingsrecht voor de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

Dit bedrag wordt jaarlijks aangepast met het evolutiepercentage, bedoeld in artikel 3, § 2, derde lid.

§ 2. De Vlaamse Gemeenschapscommissie kan van haar trekkingsrecht enkel gebruik maken om de leefkwaliteit te herstellen en de kansarmoede te bestrijden.

§ 3. Het op het einde van het jaar niet-vastgelegde deel van het trekkingsrecht wordt overgedragen naar het volgende jaar en bij het trekkingsrecht van dat jaar gevoegd. Het niet-vastgelegde deel kan slechts éénmaal worden overgedragen.

De Vlaamse regering kan een tweede overdracht toestaan nadat de Vlaamse Gemeenschapscommissie hiertoe een met redenen omklede aanvraag heeft ingediend. De Vlaamse regering neemt hierover een beslissing binnen vijftig dagen na de ontvangst van deze aanvraag bij de Vlaamse regering. Indien binnen deze termijn geen besluit naar de Vlaamse Gemeenschapscommissie is verstuurd, wordt de Vlaamse regering geacht haar goedkeuring aan de overdracht te hebben verleend.

Na afloop van de termijn bedoeld in het eerste lid, desgevallend verlengd overeenkomstig het tweede lid, wordt het niet-vastgelegde deel van het trekkingsrecht verdeeld over de gemeenten overeenkomstig de bepalingen van artikel 6.

§ 4. Naar analogie met de bepalingen van artikel 12 van dit decreet wordt voor het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest een beleidsplan voorgesteld door een stuurgroep, die bestaat uit vertegenwoordigers van de Vlaamse Gemeenschapscommissie en andere initiatiefnemers die werkzaam zijn op het grondgebied van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. De stuurgroep wordt voorgezeten door een vertegenwoordiger van het college van de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

Het beleidsplan geeft de krachtlijnen en prioriteiten van het beleid aan voor de komende drie jaar en bepaalt op welke wijze de Vlaamse Gemeenschapscommissie van haar trekkingsrecht gebruik wil maken om de doelstellingen van het fonds te realiseren.

Het beleidsplan bevat minstens de volgende elementen :

1° een beschrijving en evaluatie van de situatie op het vlak van de gemeenschapsbevoegdheden, met vermelding van de problemen, noden en behoeften, in het bijzonder in de achtergestelde buurten ;

2° de concrete doelstellingen en resultaten die de Vlaamse Gemeenschapscommissie wil bereiken met een resultaatgericht actieplan, met vermelding van de prioriteiten en van de motieven die aan de grondslag van deze doelstellingen en prioriteiten liggen.

Het actieplan bevat de concrete maatregelen en acties die door de Vlaamse Gemeenschapscommissie in overleg met de lokale actoren, alsmede met de gewestelijke en gemeentelijke overheden worden opgezet. Het actieplan geeft de te volgen werkwijze en stappen aan, bevat een tijdsschema voor de uitvoering ervan, omschrijft de te bereiken resultaten en de parameters om deze resultaten te meten, en duidt degenen die hiervoor verantwoordelijk zijn aan. Het actieplan geeft ook aan op welke wijze de uitvoering ervan periodiek wordt geëvalueerd en desnoods bijgestuurd ;

3° de afbakening van de achtergestelde buurten, een beschrijving van de op deze buurten gerichte acties en de hiervoor gebruikte en noodzakelijke middelen ;

4° een financieel programma met een verdeling van de trekkingsrechten over de concrete maatregelen en acties, met opgave van de andere middelen die door de Vlaamse Gemeenschapscommissie en andere initiatiefnemers worden ingezet ;

5° een verslag over het overleg met de lokale actoren en de betrokken overheden. Het verslag moet een inzicht geven in de samenwerking en de complementariteit van de initiatieven van de Vlaamse Gemeenschapscommissie met die van andere overheden of particuliere initiatiefnemers.

§ 5. Het beleidsplan moet achtereenvolgens worden goedgekeurd door de Nederlandse taalgroep van de Raad van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest en door de Vlaamse regering.

De Vlaamse regering verleent haar goedkeuring in de vorm van een beleidsovereenkomst met de Vlaamse Gemeenschapscommissie, die duidelijk en nauwkeurig de materies, de concrete acties en de te bereiken resultaten beschrijft en de daarvoor bestemde middelen en noodzakelijke trekkingsrechten vermeldt.

De beleidsovereenkomst slaat op dezelfde periode als het beleidsplan.

De bepalingen van hoofdstuk IV van dit decreet zijn van overeenkomstige toepassing op de beleidsovereenkomst. De beleidsovereenkomst vermeldt de concrete modaliteiten voor de uitbetaling van het trekkingsrecht.

De Vlaamse regering waakt over de uitvoering van de beleidsovereenkomst.

Artikel 5

Van het bedrag van de vastleggingsmachtiging wordt jaarlijks een bedrag van 40.000.000 frank voorafgenomen waarvan 20.000.000 frank voor onderzoeken en experimenten met een supracommunale waarde of draagwijdte evenals voor ondersteuning van verenigingen die actief zijn in en voor de vierde wereld, en 20.000.000 frank voor vorming, begeleiding, informatie en sensibilisering in het kader van dit decreet.

Het op het einde van het begrotingsjaar niet-vastgelegde deel van de voorafname wordt bij de vastleggingsmachtiging van het volgende begrotingsjaar gevoegd en verdeeld over de gemeenten overeenkomstig de bepalingen van artikel 6.

AFDELING 2

Vaststelling en verdeling van de trekkingsrechten van de gemeenten

Artikel 6

§ 1. Het bedrag van de vastleggingsmachtiging, verminderd met de in artikelen 4 en 5 bedoelde voorafnamen, wordt verdeeld op basis van de volgende verdeelsleutel en de ernaast vermelde maatstaven van sociale achterstelling :

1° 15 % volgens het aantal migranten met permanente woonplaats in het Vlaamse Gewest, met uitzondering van migranten afkomstig uit landen van de Europese Unie en uit Westeuropese landen in het algemeen. Deze categorie wordt aangevuld met personen van Italiaanse, Spaanse of Portugese nationaliteit, alsook met personen afkomstig uit landen waarvan het bruto nationaal produkt per capita minder bedraagt dan 150.000 frank per jaar ;

2° 20 % volgens het aantal inwoners dat recht heeft op een bestaansminimum, uit te keren door het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn ;

3° 10 % volgens het aantal van kinderen van 0 tot en met 19 jaar die bij een alleenstaande ouder wonen ;

4° 5 % volgens het aantal weduwen, wezen, invaliden en gepensioneerden die minder inkomsten hebben dan het laagste werknemerspensioen ;

5° 5 % volgens het aantal jongeren naar gemeente van herkomst, die via de Bijzondere Jeugdbijstand ambulante, semi-ambulante of residentiële zorg ontvangen ;

6° 7.5 % volgens het aantal volledig uitkeringsgerechtigde werklozen, jonger dan 25 jaar, in een tijdspanne van drie jaar voorafgaand aan het jaar waarin de lijst, bedoeld in § 5 wordt samengesteld ;

7° 7.5 % volgens het aantal volledig uitkeringsgerechtigde werklozen die langer dan 1 jaar werkloos zijn, in een tijdspanne van drie jaar voorafgaand aan het jaar waarin de lijst, bedoeld in § 5 wordt samengesteld ;

8° 10 % volgens het aantal geboorten in kansarme gezinnen, volgens de typologie van Kind & Gezin ;

9° 10 % volgens het aantal woningen zonder comfort, volgens de typologie en de gegevens van de meest recente woningtelling van het Nationaal Instituut voor de Statistiek ;

10° 10 % volgens het aantal sociale huurappartementen, gebouwd door de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij of een door haar erkende lokale sociale huisvestingsmaatschappij.

§ 2. Met betrekking tot de persoonsgebonden maatstaven in §1, 1° tot 7°, wordt de verhouding van het basisgegeven in een gemeente ten opzichte van het aantal inwoners van die gemeente vergeleken met het Vlaamse gemiddelde.

Met betrekking tot de persoonsgebonden maatstaf in § 1, 8° wordt de verhouding van het basisgegeven in een gemeente ten opzichte van het totaal aantal geboorten in deze gemeente vergeleken met het Vlaamse gemiddelde.

Alleen de gemeenten die voor een maatstaf hoger scoren dan het Vlaamse gemiddelde, worden voor die maatstaf verder in aanmerking genomen.

Met betrekking tot omgevingsgebonden maatstaven in § 1, 9° en 10°, worden de verhoudingen bepaald tussen enerzijds het basisgegeven en de inwoners en anderzijds tussen het basisgegeven en de oppervlakte van bebouwde percelen. Alleen de gemeenten die voor beide verhoudingen voor een maatstaf hoger scoren dan het Vlaams gemiddelde, worden voor die maatstaf verder in aanmerking genomen.

§ 3. Per maatstaf wordt aan de hand van volgende formule een coëfficiënt berekend :

$$\frac{\text{Basisgegeven} - (\text{Vlaams gemiddelde} \times \text{inwoners gemeente})}{\Sigma[\text{Basisgegeven} - (\text{Vlaams gemiddelde} \times \text{inwoners gemeente})]}$$

§ 4. Elke gemeente krijgt een aantal punten dat gelijk is aan de som van de verschillende wegingpercentages, vermenigvuldigd met honderd, van de maatstaven waarvoor de gemeente volgens § 2 en § 3 in aanmerking wordt genomen.

§ 5. Onverminderd de bepalingen van artikel 8, krijgen de gemeenten een trekkingsrecht wanneer ze op de in § 1 vermelde maatstaven samen een score van minimaal 50 punten behalen. Deze gemeenten worden opgenomen op een lijst die een eerste maal wordt geactualiseerd in het jaar 2000 en nadien om de 3 jaar.

De lijst wordt geactualiseerd op basis van de verdeelsleutels en maatstaven bedoeld in § 1 en volgens de berekeningswijze, bedoeld in §§ 2, 3, 4 en het eerste lid van deze paragraaf.

In het jaar van actualisatie van de lijst mag het trekkingsrecht van een gemeente niet minder bedragen dan het gewaarborgd trekkingsrecht, vermeerderd met 50 % van het verschil tussen het trekkingsrecht van het vorige jaar en het gewaarborgd trekkingsrecht.

In het daaropvolgende jaar bedraagt deze vermeerdering 25 % van het verschil tussen het trekkingsrecht van het vorige jaar en het gewaarborgd trekkingsrecht.

§ 6. Het trekkingsrecht van de gemeenten die zijn opgenomen op de lijst bedoeld in § 5, is gelijk aan de som van de gewogen coëfficiënten, vermenigvuldigd met het bedrag van de vastleggingsmachtiging nadat dit bedrag werd verminderd met de voorafnames bedoeld in artikel 4, § 1 en artikel 5, eerste lid en met de overgedragen trekkingsrechten bedoeld in artikel 4, § 3, eerste en tweede lid en artikel 7, eerste en tweede lid.

De Vlaamse regering stelt jaarlijks het trekkingsrecht vast.

Het trekkingsrecht wordt berekend op basis van de jaarlijkse vastleggingsmachtiging en de gegevens met betrekking tot de diverse maatstaven. De gegevens met betrekking tot de maatstaven worden een eerste maal geactualiseerd in het jaar 2000 en nadien om de drie jaar, met de op dat ogenblik meest recente en beschikbare gegevens.

Artikel 7

Het op het einde van het jaar niet-vastgelegde deel van het trekkingsrecht van een gemeente wordt overgedragen naar het volgende jaar en bij het trekkingsrecht van dat jaar gevoegd. Het niet-vastgelegde deel kan slechts éénmaal worden overgedragen.

De Vlaamse regering kan een tweede overdracht toestaan nadat de gemeente hiertoe een met redenen omklede aanvraag heeft ingediend. De Vlaamse regering neemt hierover een beslissing binnen vijftig dagen na de ontvangst van deze aanvraag bij de Vlaamse regering. Indien binnen deze termijn geen besluit naar de gemeente is verstuurd, wordt de Vlaamse regering geacht haar goedkeuring aan de overdracht te hebben verleend.

Na afloop van de termijn bedoeld in het eerste lid, eventueel verlengd overeenkomstig het tweede lid, wordt het niet-vastgelegde deel van het trekkingsrecht verdeeld over de gemeenten overeenkomstig de bepalingen van artikel 6.

AFDELING 3

Gewaarbord trekkingsrecht

Artikel 8

De toepassing van de verdeling overeenkomstig artikel 6 mag er niet toe leiden dat het jaarlijkse trekkingsrecht van een gemeente minder bedraagt dan de som van de volgende nominale bedragen :

1° het definitief aan haar Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn toegekende aandeel in de verdeling van het Bijzonder Fonds voor Maatschappelijk Welzijn voor het jaar 1994 ;

2° het aandeel dat een gemeente overeenkomstig het besluit van de Vlaamse regering van 22 december 1994 houdende uitvoering van het decreet van 31 juli 1990 tot instelling van een Vlaams Fonds voor de Integratie van Kansarmen - verdeling van de middelen voor 1995 en 1996, heeft ontvangen in de verdeling voor 1996 van het Vlaams Fonds voor de Integratie van Kansarmen, waarbij het te verdelen vastlegingskrediet gelijk is aan 942.300.000 frank ;

3° het aandeel dat een gemeente zou hebben ontvangen in de verdeling voor 1996 van de Bijzondere Dotatie, waarbij de dotatie gelijk is aan 750.000.000 frank.

Het gewaarborgde trekkingsrecht blijft voor de volgende jaren constant op het nominale bedrag van 1996 en wordt vanaf het jaar 2000 aangepast met het evolutiepercentage, bedoeld in artikel 3, § 2, derde lid.

Het trekkingsrecht van een gemeente dat lager ligt dan het hierboven gewaarborgde trekkingsrecht wordt verhoogd door afneming van de daarvoor noodzakelijke bedragen op de trekkingsrechten van de gemeenten die hoger liggen dan het gewaarborgde trekkingsrecht. De afneming gebeurt in verhouding tot de aangroei van de trekkingsrechten van die gemeenten ten opzichte van hun gewaarborgd trekkingsrecht.

Artikel 9

De gemeente ontvangt evenwel in de verdeling een bedrag dat gelijk is aan 90 % van haar gewaarborgd trekkingsrecht in 1996 en in de daaropvolgende jaren een bedrag van 90 % van het vorige jaar, zolang de aanslagvoeten voor de aanvullende personenbelasting of de opcentiemen op de onroerende voorheffing in het jaar dat de berekening van het trekkingsrecht voorafgaat, lager zijn dan een aanslagvoet van 5 % aanvullende personenbelasting of een aanslagvoet van 500 opcentiemen op de onroerende voorheffing.

HOOFDSTUK III

Besteding van de trekkingsrechten

AFDELING 1

Algemene voorwaarden

Artikel 10

Het trekkingsrecht moet prioritair worden gebruikt voor het herstellen van de leef- en omgevingskwaliteit van de achtergestelde buurten en het bestrijden van de kansarmoede.

Artikel 11

Het trekkingsrecht kan slechts worden gebruikt nadat een gemeentelijk beleidsplan, bedoeld in artikel 12, is opgesteld en is goedgekeurd in een beleidsovereenkomst volgens de bepalingen van artikel 15.

AFDELING 2

Het gemeentelijk beleidsplan

Artikel 12

§ 1. Het gemeentelijk beleidsplan is een samenhangend plan dat op de relevante beleidsdomeinen betrekking heeft en dat uitgaat van een visie op lange termijn. Het beleidsplan geeft de krachtlijnen en de prioriteiten van het beleid weer voor de periode die overeenstemt met de tijdsduur van de lijst, bedoeld in artikel 6, § 5, eerste lid, en geeft aan welke middelen, met inbegrip van het gebruik van het trekkingsrecht, worden ingezet om de doelstellingen van het fonds te realiseren.

Het beleidsplan bevat minstens de volgende elementen :

1° een beschrijving van de leef- en omgevingskwaliteit in de gemeente, meer in het bijzonder van :

- de armoede en de bestaansonzekerheid, de werkloosheid, de toestand van het woningbestand evenals de situatie van de gerechtigden op het bestaansminimum, de migranten, de alleenstaande ouders met kinderen, de weduwen, wezen, gehandicapten en bejaarden, de jongeren ;

- de situatie op het vlak van het onderwijs, de werkgelegenheid, de tewerkstelling en het inkomen, de huisvesting, de gezondheidszorg, de verkeersleefbaarheid, de sociaal-culturele infrastructuur, het openbaar domein en de groenvoorziening, de participatie van de bevolking aan de voorbereiding en de uitvoering van het lokale beleid ;

- een inventaris van de organisaties, voorzieningen en initiatieven op het vlak van het sociaal beleid en de welzijnszorg in de gemeente ;

- een beschrijving van de achtergestelde buurten, indien aanwezig ;

- bij wijze van besluit, een evaluatie van de bestaande toestand en op basis daarvan een formulering van de problemen, noden en behoeften op het grondgebied van de gemeente ;

2° de concrete doelstellingen en resultaten die de gemeente en het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn willen bereiken met een resultaatgericht actieplan, evenals de prioriteiten die men heeft, met vermelding van de motieven die aan de grondslag van deze doelstellingen en prioriteiten liggen.

Het actieplan bevat de concrete maatregelen en acties die door de gemeente, het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn en/of de lokale actoren, in onderling overleg, worden opgezet. Het actieplan geeft de te volgen werkwijze en stappen aan, bevat een tijdsschema voor de uitvoering ervan, omschrijft de te bereiken resultaten en de parameters om deze resultaten te meten, evenals degenen die hiervoor verantwoordelijk zijn. Het actieplan geeft ook aan op welke wijze de uitvoering ervan periodiek geëvalueerd en desnoods bijgestuurd wordt ;

3° de toewijzing van de opdrachten aan de gemeente, het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn en/of de lokale actoren inzake de uitvoering van de verschillende onderdelen van het beleidsplan ;

4° een opgave van de in te zetten middelen om de beoogde resultaten te bereiken met inbegrip van het bedrag van de trekkingsrechten dat de gemeente of het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn daarvoor zullen gebruiken ;

5° in voorkomend geval, de beschrijving van de acties en middelen in de achtergestelde buurten, bedoeld in artikel 10. Deze buurten worden precies afgebakend ;

6° een financieel programma met een verdeling van de trekkingsrechten over de concrete maatregelen en acties, een opgave van de eigen inbreng van de gemeente en het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn evenals van de modaliteiten inzake de doorstorting naar het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn van de trekkingsrechten ter financiering van de door het centrum ondernomen acties.

§ 2. Het beleidsplan van de gemeente die meer ontvangt dan het gewaarborgd trekkingsrecht bevat bovendien :

1° indien zich meerdere achtergestelde buurten op het grondgebied van de gemeente bevinden, een programma waarin de gemeente aangeeft waar en hoe ze een wijkontwikkelingsplan zal opstarten, evenals de rangorde en de fasering voor deze plannen. Een wijkontwikkelingsplan omschrijft de doelstellingen van de wijkontwikkeling, vertaalt de lokale beleidsopties voor de wijk, bepaalt de samenwerking van alle lokale actoren binnen de wijk en garandeert de betrokkenheid van de bewoners ;

2° een beschrijving van de manieren waarop een structurele voortzetting van de nieuw ontwikkelde methodieken en, waar mogelijk, de aansluiting ervan bij de bestaande en gereglementeerde initiatieven wordt nagestreefd ;

3° de beschrijving van de acties die de toegankelijkheid van de dienstverlening bij de gemeente, het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk welzijn en de lokale actoren verbeteren ;

4° een programma voor lokaal migrantenbeleid dat de samenwerking, in voorkomend geval, met het lokale integratiecentrum en de participatie van de doelgroep garandeert ;

5° de aanduiding van de wijze waarop de gemeente en het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn zich organiseren om het partnerschap met de Vlaamse regering operationeel te maken en het beleidsplan uit te voeren ;

6° een verslag met betrekking tot het overleg dat over het beleidsplan werd gevoerd met de lokale initiatieven die zich tot de kansarme bevolkingsgroepen richten en met de eventuele andere initiatieven. Het verslag moet een inzicht geven in de samenwerking en de complementariteit van het gemeentelijk initiatief en het particulier initiatief.

§ 3. Het beleidsplan wordt voorgesteld door een lokale stuurgroep, bedoeld in artikel 13, 1° en achtereenvolgens goedgekeurd door de Raad voor Maatschappelijk Welzijn en de gemeenteraad.

Voor aangrenzende gemeenten kan het beleidsplan geheel of gedeeltelijk worden vervangen door een intergemeentelijk sociaal beleidsplan. Dit beleidsplan wordt voorgesteld door een intergemeentelijke stuurgroep en moet achtereenvolgens worden goedgekeurd door de betrokken Raden voor Maatschappelijk Welzijn en de gemeenteraden. De bepalingen van de §§ 1, 2 en 3 zijn van toepassing op het intergemeentelijk sociaal beleidsplan.

Artikel 13

De Vlaamse regering bepaalt de regels voor de opmaak, de vaststelling en de periodieke bijsturing van het beleidsplan, in het bijzonder met betrekking tot :

1° de oprichting, samenstelling en werking van de lokale stuurgroep. De stuurgroep wordt geleid door een mandataris of een personeelslid van de gemeente of het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn en is samengesteld uit één of meerdere vertegenwoordigers van respectievelijk de gemeente, het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn, de andere initiatiefnemers op het lokale niveau, de beoogde doelgroepen en de bewoners. De stuurgroep evalueert periodiek de uitvoering ;

2° de bespreking en goedkeuring van het beleidsplan door de Raad voor Maatschappelijk Welzijn en de gemeenteraad ;

3° de openbaarheidsregels met betrekking tot het beleidsplan ;

4° de jaarlijkse rapportering door de Raad voor Maatschappelijk Welzijn en de gemeenteraad over de uitvoering en de bijsturing van het beleidsplan. Uit de rapportering moet de effectieve besteding van het trekkingsrecht blijken.

Artikel 14

Gemeenten kunnen voor de ondersteuning van initiatieven die de gemeentegrenzen overschrijden onderling overeenkomsten afsluiten.

AFDELING 3

De beleidsovereenkomst

Artikel 15

Het beleidsplan wordt goedgekeurd door de Vlaamse regering.

De goedkeuring wordt verleend in de vorm van een beleidsovereenkomst tussen de Vlaamse regering en, naargelang van het geval, de gemeente en het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn of de Vlaamse Gemeenschapscommissie. De beleidsovereenkomst omschrijft duidelijk en nauwkeurig de materies, de concrete acties, de te bereiken resultaten, de daarvoor noodzakelijke middelen en het bedrag aan trekkingsrechten waarvoor de Vlaamse regering haar toestemming tot gebruik verleent. De beleidsovereenkomst vermeldt de concrete modaliteiten voor de uitbetaling van het trekkingsrecht.

De beleidsovereenkomst slaat op dezelfde periode als het beleidsplan.

Bij de goedkeuring van het beleidsplan verleent de Vlaamse regering een subsidiebelofte die gelijk is aan het bedrag van de gecumuleerde trekkingsrechten die de gemeente krijgt toegekend voor de periode van de beleidsovereenkomst.

Een bijsturing van het beleidsplan, overeenkomstig de bepalingen van artikel 13, kan aanleiding geven tot een wijziging van de beleidsovereenkomst. De Vlaamse regering moet elke wijziging van het bedrag aan trekkingsrechten waarvoor de Vlaamse regering haar toestemming tot gebruik heeft verleend, goedkeuren.

De Vlaamse regering stelt het model van beleidsovereenkomst vast en bepaalt de nadere regels en modaliteiten voor het toezicht op, de resultaatmeting en de evaluatie van de uitvoering van de beleidsovereenkomst.

HOOFDSTUK IV

Uitbetaling van de trekkingsrechten

Artikel 16

De gemeente ontvangt, voor de duur van de beleidsovereenkomst, jaarlijks een voorschot op de in de beleidsovereenkomst vastgestelde bedragen aan vereiste trekkingsrechten.

Het eerste voorschot is gelijk aan de helft van de trekkingsrechten die in het jaar van de goedkeuring van het beleidsplan worden vastgelegd. Het voorschot wordt uitbetaald op het einde van de tweede maand die volgt op de goedkeuring van het beleidsplan, maar ten vroegste in de loop van de maand april.

Het tweede, respectievelijk derde voorschot is gelijk aan 40%, respectievelijk 30 % van de trekkingsrechten die in het betreffende jaar worden vastgelegd ter uitvoering van de beleidsovereenkomst.

De voorschotten, bedoeld in het derde lid, worden slechts uitbetaald wanneer de uitgaven ter uitvoering van de beleidsovereenkomst de som van de gecumuleerde voorschotten overtreft. Ze worden uitbetaald op het einde van de tweede maand die volgt op het jaarlijkse evaluatierapport, bedoeld in artikel 13, 40, maar ten vroegste in de loop van de maand april van het betreffende jaar.

Artikel 17

Het resterende bedrag van de trekkingsrechten wordt uitbetaald naar gelang van de uitvoering van het beleidsplan en het behalen van de erin opgenomen resultaten, overeenkomstig de modaliteiten vastgesteld in de beleidsovereenkomst.

Artikel 18

De Vlaamse regering regelt de procedure voor de vastlegging en de uitbetaling van de trekkingsrechten. De vereffeningen voor alle in aanmerking komende gemeenten worden per maand gegroepeerd.

De gemeente die de in de beleidsovereenkomst omschreven resultaten niet haalt, omdat ze het beleidsplan niet of onvolledig uitvoert, verliest geheel of gedeeltelijk de trekkingsrechten die voor de uitvoering van het beleidsplan in de beleidsovereenkomst werden voorzien.

De niet-uitbetaalde trekkingsrechten worden verdeeld over de andere gemeenten overeenkomstig de bepalingen van artikel 6.

Artikel 19

De artikelen 55 tot en met 58 van de gecoördineerde wetten op de rijkscomptabiliteit van 17 juli 1991 zijn van toepassing op het gebruik van de trekkingsrechten door de gemeenten en de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

HOOFDSTUK V

Bijzondere bepalingen

Artikel 20

De openbare centra voor maatschappelijk welzijn van het Vlaamse gewest moeten de activiteiten van hun sociale dienst registreren en de geregistreerde gegevens naar de Vlaamse regering doorsturen volgens de richtlijnen die worden bepaald door de Vlaamse regering.

HOOFDSTUK VI

Opheffings- en overgangsbepalingen

Artikel 21

§ 1. Opgeheven worden :

1° a) het decreet van 31 juli 1990 tot instelling van een Vlaams Fonds voor de integratie van de kansarmen, gewijzigd door de decreten van 18 december 1992, 22 december 1993 en 21 december 1994 ;

b) het besluit van de Vlaamse regering van 19 december 1990 houdende uitvoering van het decreet van 31 juli 1990 tot instelling van een Vlaams Fonds voor de integratie van kansarmen. Besteding van de middelen ;

c) het besluit van de Vlaamse regering van 15 februari 1995 houdende uitvoering van het decreet van 31 juli 1990 tot instelling van een Vlaams Fonds voor de integratie van kansarmen. Criteria en modaliteiten voor de selectie van gemeenten die zich in een bijzondere situatie bevinden inzake de aanwezigheid van kansarme bevolkingsgroepen ten opzichte van andere gemeenten ;

2° het decreet van 31 juli 1990 tot instelling van een Bijzonder Fonds voor Maatschappelijk Welzijn, gewijzigd bij de decreten van 22 december 1993 en 6 juli 1994 ;

3° het hoofdstuk II van het decreet van 31 juli 1990 tot instelling van het Vlaams Gemeentefonds en tot regeling van een Bijzondere Dotatie voor sommige gemeenten van het Vlaamse gewest, gewijzigd bij het decreet van 21 december 1994 ;

4° artikel 23 van het decreet van 22 december 1995 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1996.

§ 2. Van het bedrag van de vastleggingsmachtiging, bedoeld in artikel 6, § 1, wordt in 1996 het in artikel 3, § 5 bedoelde saldo van trekkingsrechten op het Vlaams Fonds voor de Integratie van de Kansarmen voorafgenomen.

In 1996 wordt het trekkingsrecht van een gemeente verhoogd met haar op 31 december van het begrotingsjaar 1995 beschikbare saldo van trekkingsrechten op het Vlaams Fonds voor de Integratie van Kansarmen.

De hierna vermelde bepalingen blijven, binnen de eraanstaande vermeldde grenzen, gelden voor de Vlaamse Gemeenschapscommissie en de gemeenten die een aandeel uit het Vlaams Fonds voor de Integratie van Kansarmen toegekend kregen bij een besluit van de Vlaamse regering dat dateert van vóór de inwerkingtreding van de opheffingsbepalingen van § 1, 10, ongeacht of deze aandelen al dan niet werden vastgelegd :

- artikel 7, § 2 van het decreet, bedoeld in § 1, 1°, a) en artikel 3 van het besluit van de Vlaamse regering, bedoeld in § 1, 1°, b) voor de voorafnames tot en met 1995;

- artikelen 8 en 9, § 1 van het decreet, bedoeld in § 1, 1°, a) en het besluit, bedoeld in § 1, 1°, b) voor de trekkingsrechten die werden toegekend tot en met 1995.

De niet-vastgelegde aandelen moeten gebruikt worden voor de voortzetting van bestaande projecten volgens projectplannen die uiterlijk op 30 juni 1996 worden ingediend. De projectplannen moeten voor het einde van het begrotingsjaar 1996 goedgekeurd en vastgelegd zijn en de projecten moeten beëindigd zijn uiterlijk op 30 juni 1997.

§ 3. Voor de berekening en uitbetaling van het definitieve aandeel van elk Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn in het Bijzonder Fonds voor Maatschappelijk Welzijn van het jaar 1995 blijven de regelen van kracht die op 31 december 1995 van toepassing zijn.

Artikel 22

De ordonnancerings van de uitgaven die in de loop van de vorige begrotingsjaren werden vastgelegd ten laste van het Vlaams Fonds voor de Integratie van Kansarmen komen vanaf het begrotingsjaar 1996 ten laste van de betalingskredieten van het fonds.

Artikel 23

§ 1. Artikel 11 van dit decreet is in het jaar 1996 niet van toepassing op het gebruik van de gedeelten van het gewaarsborgd trekkingsrecht, bedoeld in artikel 8, 1° en 3°.

In afwijking van hoofdstuk IV wordt het gedeelte van het gewaarborgd trekkingsrecht bedoeld in artikel 8, 1° in 1996 aan het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn uitbetaald. Het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn ontvangt een eerste schijf van 50 %, berekend op het definitieve aandeel in het Bijzonder Fonds voor Maatschappelijk Welzijn van het jaar 1994, in het eerste kwartaal van 1996 en een tweede schijf van 50 % in het derde kwartaal van 1996.

Het aandeel dat een Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn in 1996 kreeg uitbetaald krachtens het besluit van de Vlaamse regering van 6 februari 1991 tot vaststelling voor de jaren 1991 tot en met 1995 van de objectieve normen voor de verdeling van het Bijzonder Fonds voor Maatschappelijk Welzijn onder de openbare centra voor maatschappelijk welzijn van het Vlaamse Gewest en het besluit van de Vlaamse regering van 10 mei 1995 tot vaststelling voor het jaar 1995 en 1996 van de objectieve normen voor de verdeling van het Bijzonder Fonds voor Maatschappelijk Welzijn, wordt in mindering gebracht op het bedrag, bedoeld in het tweede lid.

Het gedeelte van het gewaarborgd trekkingsrecht, bedoeld in artikel 8, 3° wordt, in afwijking van de bepalingen van hoofdstuk IV, volledig uitbetaald in het laatste kwartaal van 1996.

§ 2. Voor het gedeelte van het trekkingsrecht dat het gewaarborgd trekkingsrecht overstijgt en het gedeelte van het gewaarborgd trekkingsrecht, bedoeld in artikel 8, 2° wordt in 1996 een beleidsovereenkomst voor het jaar 1996 afgesloten. De Vlaamse regering bepaalt de nadere regelen met betrekking tot het gemeentelijk sociaal beleidsplan voor 1996, de beleidsovereenkomst voor 1996 en de wijze van uitbetaling van het hiervoor gebruikte trekkingsrecht.

Artikel 24

Dit decreet heeft uitwerking met ingang van 1 januari 1996.

Brussel, 28 februari 1996.

De minister-president van de Vlaamse regering,

LUC VAN DEN BRANDE

*De Vlaamse minister van Binnenlandse Zaken,
Stedelijk Beleid en Huisvesting,*

LEO PEETERS

De Vlaamse minister van Cultuur, Gezin en Welzijn,

LUC MARTENS
